

Ladislav Klíma:

UTRPENÍ KNÍŽETE STERNENHOCHA

Groteskní román

P ř e d m l u v a

Z pozůstatosti knížete Sternenhocha, jednoho z předních velmožů říše německé na počátku tohoto století, jenž dozajista byl by se stal nástupcem Bismarckovým v úřadě kanclářském, kdyby Osud nebyl vrhl na jeho cestu mohutnou osobu Helgy-Děmony, dostal se nám do rukou kus jeho deníku. Nevážíme s jeho uveřejněním, neboť historie o níž jedná, je ze všech nám známých jednou z nejpříšernějších a zároveň nejkomedičtějších.

Události do 19. srpna 1912 podáváme jen v nejhlavnějších rysech, jako stručné vyprávění, - ne ve formě deníku: jsouť jen prologem k vlastnímu ději. Ale i jinak dovolili jsme si četné licence. Hlavně jsme svého reka poděkud zintelektualizovali. Bylo to nutné. Jeho jasnost byla s pérem dosti na štiru... A vůbec, chce-li si čtenář učinit pojem, jaký kníže byl a jak asi vypadá originál jeho rukopisu, ať si přečte str. 130, 131, 155; náš hrdina nebyl o chlu lepší než jeho bratr generál. Poněvadž však i nejmenší prohřešení proti empirické skutečnosti vleče za sebou nutně nová a nová další, rozhodli jsme se směle, ale jen co se týče intelligence knížete, postupovat zcela laxně a instinktivně, pohravavě a bláznovsky, libovolně a grandiosně. A jsme přesvědčeni, že tím jádro věci nejen neutrpí, ale získá. Co záleží na několika kotrmelcích, paradoxech, chybách, nesmyslech? Svět sám je kotrmelce a paradox a chyba a nesmysl. Strach před klopýtnutími u autora je totéž, jako obava toho, kdo padl jak dlouhý tak široký do žumpy, aby se nepoprášil.

A teď předkládáme, bez dalších zbytečných omluv, čtenáři následující amalgam, přesvědčení, že, jak praví Goethe o Wertherovi, "duchu našeho hrdiny svůj obdiv, osudu jeho své slzy neodepře".

Po prvé užel jsem Helgu na jistém plese; mně bylo 33, jí 17 let. První můj dojem byl, že je toděvče přímo ošklivě. Vyčouhlá postava, tenká že jsi se jí lehl, tvář hanebně bledá, skoro bílá, prahubená; židovský nos všechny tahy, ač jinak ne nehorší, tak nějak zvadlá, ospalé, uspávající; vypadala jako mrtvola, mechanismem nějakým pohybovaná, - a stejně jako tvář, byly i její pohyby strašně líné a chcípavé. Oči měla pořád sklopené jako pětileté nejstydlivější děvčátko. Ještě nejlepší na ní byly mohutné, jako saze černé vlasy... Šlo mně direktně špatně, když jsem se ponejprv pohledem o ni otřel; a když mi hrabě M., diletuji v malířství, řekl: "Ta slečna má nanejvýš zajímavou, klasicky krásnou tvář," - nemohl jsem se zdržet chechtotu. Vůbec nevím, jak to, že všichni tihle výtvarníci a lidé "vybroušeného vkusu" žádný vkus nemají, - patrně si jej brousili tak dlouho, až z něho nic nezbylo; co se mně líbí, jim se zrovna nelíbí, a co se mně nelíbí, jim jako nachvál se líbí. Tak třeba já novyměnil bych tvář žádnou buclatou Berlínkačky za hlavy všech řeckých kamenných bohů a skoro každý voják od infanterie je pro mne hezčí než takový nosatý po- divný Schiller a Goethe, o jejichž kráse a ušlechtilosti se tolik žvaní.

Ale přes to, věříte? musil jsem se pořád a pořád po ní dívat... A když jednou, tančíc vedle mne, pozdvihla náhodou zraky, na mě při tom ani ne- hledíc, jako by do mne vpálila plný elektrický náboj...

A od toho dne musil jsem na ni dost myslit. Celé měsíce, konečně jsem zapomínal, - tu spatřil jsem ji poznovu; zase na šlechtickém plese.

Rozbouřilo mne to přepodivně; slyšel jsem bušení svého srdce. Dlouho jsem byl jako na trní - až konečně jsem ji požádal o tanec. Omlouval jsem se v duchu: "Je to ode mne, předního šlechtice Germanie, majitele 500 mi- lionů marek, prvního rádce a miláčka Viléma, akt velkomyslnosti; noblesy a vznešené courtoisie, nabídnouta-tanec potomkyni rodu, před stoletími slavného? nyní obskurního, zchudlého, téměř žebračského", jak jsem se právě informoval; "skoro nikdo s ní netančí, každý můj čin pochválí - a ona - jak bude šťastna!"

Ale neprojevila nižádné radosti. Jako stroj povstala, jako prkenná tan- čila. Zcela nezvykle zmaten, mluvil jsem málo a hloupě. Nevím, co to bylo, co mně narkoticky vnikalo do rukou z toho kostnatého těla. Po celou dobu tance oči nepozdvihla a jen dvě, tři slova vypravila šedivým, skoro chrap- tivým hlasem. Když se tanec skončil, stis l jsem ji pevněji a pronesl ja- kýsi, tak trochu přioplzlý vtíp. Zlehka mne odstrčila, povznesla oči. A teď nebyly již přikryty hořejšíma víčky - otevřely se náhle neuvěřitelně,

až byly jako kočičí - právě tak zelené, právě tak divé, dravé, strašidelné. Rty, dříve lině na sobě se válející nebo i pootevřené, těsně se semkly, ostrými se staly jako břitva, nos se zužil, chřipí silně vystouplo a divoce se zavlnilo... Netrvalo to dále než mihnutí blesku; pak beze slova zas odešla - v mrtvolu opět proměněná furie - ke své staré, dost nuzně vy padající gardedámě. Myslím, že jsem byl v tuto chvíli stejně bled jako ona. "Jaké to jen pocity mnou prochvívaly?... "bylo to mystické tušení hrůzné budoucnosti?... Pravím: neviděl jsem nikdy dříve tváře aspoň přibližně tak strašné a strašidelné, a nikdy bych nebyl uvěděl, že by se mohla vznítit, jako blesk z temného mraku, tvář tak mrtvolně mdlá, jakou jsem rovněž ni dříve ni později neuzřel.

Bylo rozhodnuto. Týden poté šel jsem k jejímu otci požádat o její ruku - - -

Proč jsem to učinil? Nevím; co jedině vím, je to, že z rozumu to nebylo.

Nemiloval jsem ji, je-li totiž láska něčím pěkným a sladkým. Jistě však, bylo-li v mých pocitech něco z tohoto citu, maj odpor k ní byl desetkrát silnější. A jisto je, že jsem tučet žen miloval více, aniž mne napadlo, jíti s některou před oltář. A přece mne k ní cosi přitahovalo, cosi temného, prapodivného, ďábelského... Ano, ďábel v tom byl a nikdo jiný! Onámil mne tak, že chvílemi se mi zdála komicky bájným drahokamem, jehož majitel bude se moci považovat za šťastného; že dokonce, k neuvěření! její št hloupost a bledost na tu a tam připadaly až dráždivými! Velká je moc ďábla...

A pak - jsem velmi náchylný k excentričnostem. "Výlenka, že jí, chudou jako kostelní myš, ale haluz staroslavného rodu, z čista jasna, bez bližší známosti, učiním svou chotí, lichotila mé marnivosti. Jakou sensaci to všude způsobí! Budu připadat lidem jako blesk - a nezaštrný, velkomyslný, ideální. A co asi tomu řekne Jeho Veličenstvo! A jakou radost učiním jejímu ubohému otci! A jí samé! Zvěděl jsem již dříve, že se má u tatínka velmi špatně; bude jistě ve mně vzývat svého spasitele. - Mohl jsem se prae snadno oženit s dívkou nesmírně bohatou; ale potřebuje mých 500 milionů rozmnožení? Vztít si dceru amerického miliardáře, jenž přišel ke svým penězům obchodováním s bagouny? Nepochybuji, že bych dostal i princeznu z královského rodu, spanilou, všemi přednostmi zdobenou; vždyť, nehledě k mému rodu a bohatství, mohu o sobě směle říci, že jsem krasavec, přes některé své vady, na př. že měřím jen 150 cm a vážím 45 kg, že jsem skoro bezzubý, bezvlasý a bezvousý, trochu též šilhavý a značně pajdavý; ale i slunce má skvrny.

Šel jsem tedy k jejímu otci, k 60letému pensionovanému nadporučíkovi; výš to nedotáhl a již před dávnou dobou byl dán do výslužby; ne proto, že by mu byla chyběla statečnost, inteligence, horlivost: ale nebylo vůbec člověka, s nímž by se byl dovedl snést. Byl svým podivínstvím a divoustvím ve svém okolí přímo slavný. Ó, jak jsem se těšil na dojem, jež naň báječná nabídka udělá! Přes to mi srdce bušilo rozčilením, když jsem klepal na jeho dveře.

Bydlili ve dvou maličkých podkrovních světničkách. Helga nebyla doma; oddychl jsem si, neboť v tu chvíli jsem před ní cítil, nevím proč, hrozný strach. Starý ležel na podlaze, pod hlavou nějakou škatuli; bos v košili; kouřil dymku a plival na stěny. Chvíli mne nechal stát, neodpovídaje na můj pozdrav a na mne nehledě; pak se náhle vyvaršil tak prudce, že jsem s výkřikem utíkal ke dveřím, mysle, že mne chce uškrtit... Však i obličej jeho byl schopen nahnat strach: tak podivný, divoký a přece nějak klukovský, potrhlý a přece čímsi imponující. Oči, černé jako uhly, žhnuly jako uhel řetavý. Připomenuly mně oči dcery, když je poslední pozdvihla, ale jinak nebyla mezi ní a jím podoba žádná.

Představil jsem se mu. Uchopil mne za ramena, zahleděl se mne drahnou dobu do očí, pak mne beze slova smýkl na židli. Byl jsem polekán, ale ne uražen: vykládal jsem si tuto prudkost a hrubost jako projev nesmírné radosti z tak vznešené návštěvy. A hned, bez úvodu, jak jsem si byl umínil, řekl jsem, sebrav odvěhu: "Dovoluju si, pane, požádat vás o ruku slečny Helgy."

Als co to jen bylo? Dotva jsem slova ta vyřkl, zatemnilo se mně v očích a v duši, bylo mně, jako bych byl překročil práh brány pekelné, nad níž stojí psáno: "Vy, kteří vstupujete, zanechte veškeré naděje..."

Minutu mlčel, a ani sval se mu v tváři nepohnul. Pak zavrčel: "Jsi-li opravdu Sternenhoch, je děvka tvá; nejsi-li poletíš ze dveří! Legitimuj se!"

Teď teprve cítil jsem se uraženým a již jsem vstával, abych buď odešel nebo vlepil hrubiánovi facku. Als to první jsem neučinil, cítě, jak by mne takové minutové námluvy učinily všude bezmezně směšným; a druhé proto, že jsem se blázna trochu bál. Hodil jsem na stůl svou navštívenku.

"Ha", zabručel, "není to lice správná legitimace, als ze dveří zatím nepoletíš. Tak ty tedy jsi ten hlavní rádce Willyho a jeho milostnice? Mu - vypadáš podle toho, není pochybnosti, lépe se legitimuješ svou tváří než tím papírem. Tak kdy bude veselka?"

"To záleží na obapolné dohodě", vykoktal jsem, nevěda vůbec, co si mám myslet.

"Čím dříve budu mít s krku to strašidlo, tím líp."

"Fuj!", nabyl jsem konečně energie, "takto mluví otec o své vlastní krvi?"

Starý se rozchechtal - plácl mně na obě ramena, že jsem se div ze židle nesvalil.

"Protože jsi takový hňup, že se chceš stát jejím chotěm a mým zetěm, chceš se před sebou trochu rozpovídat. Za svou vlastní krev považovat shnilého netvora? Čert ví, jaký pařez nebo želví samec, nebo bahenní duch mou starou oskálal."

"Fuj, fuj, fuj!"

"Ta byla také takové vyčouhlé, bílé, němé strašidlo. Celé noci chodila po pokojích sem tam - šap, šap, šap... Ještě dnes, lo roků pě svém zdechnutí, přicházívá o půlnoci k mé posteli a šeptá: "Miluj Helgu, dávej pozor na ni, nevíš, co máš." Ale já na ni upřeně hledím, vypálím proti ní pistolí, a ona se rozplyne jako pára. Přál jsem si mít jaksepatří syna, pravého muže, nebo aspoň, z nouze Franta dobrý, hodně jiskrnou holku; a tu máš! j. diný zmetek, kterým mne čarodějnice oběťstnila, je jako naschvál největší shnilák, jakého jsem dosud viděl! Může tohle být má dcera, má?... No - dokud byla malá, byla jiná - byla divoká, že to i pro mne bylo někdy moc. Ale nikdy jsem ji proto netrestal, chválil jsem ji za to, třeba mne kvůli ní volali vícekrát k úřadům. Teprve, když jí bylo lo let, nasokal jsem jí jednou, pořádně, ale ne tak z trestu, jako proto, že jsem dostal na to chuť. A od toho dne se úplně změnila. Všechna její bujnost a veselost pryč! Přestala mluvit a skoro i jíst, věšela hlavu - smuteční vrba, choípala, a čím dál, tím víc. Myslím, že mne dříve měla ráda, a že, zklamavši se ve mně, zklamala se jaksi v celém světě; n. vidáno, kvůli takové hlouposti. Nesáhl jsem pak na ni celá léta, doumaje, že to přejde, ale ne! bylo to stále horší. Tak jsem si pomyslel: to, co tě do toho přivedlo, snad tě z toho, jak u bláznů nebo u němých bývá, zase vyvede! - a řezal jsem ji od té doby den co den. Marno vše, vadla stále víc, snad jí mēkl a mēkne mozek. Z ničeho si nic nedělá, všechno je jí vuřt, jako by to byla nějaká ztracená, zatracená duše, která na tento svět n. patří. "en jednou se snad, chválá pánu bohu, trochu vzpamatovala; spatřil jsem ji v noci, jak se s nožem v ruce krade k mému loži; když viděla, ž mám otevřené oči a klidně na ni hledím, obrátila se zas a jakoby nic odešla do vedlejší místnosti. Vyskočím, běžím za ní - ona leží a spí. Druhý den jsem se od ní nic nedověděl; a tak nevím dodnes, chtěla-li mne opravdu zamordovat, či byla-li v n. měsíčním stavu, či byl-li to maj přízrak, nebo pouhý sen... - Tak je to, mé knížátko pitomé. Chceš ji ještě pořád?"

"Především mně netykej!", zahřměl jsem strašně, a z pouhého vzdoru, a

ač to, co jsem slyšel, plnilo mne děsem a kolísáním, zvolal jsem: "A chci! Jistě je to výtečná bytost, když někdo takový jako vy shledává ji špatnou, vy ukrutníku, který jste ji nelidským trýzněním do stavu tohoto přivedl! Styďte se!"

"Jaká rekovnost v takovém holouběti! Ale ty budeš pravý mužik pro ni. Haha! Jen pozor, pozor - kdoví, co se z ní ještě nevyklube; snad zytický drak, nebo putující mrtvola - možná, že to bude zajímavější... Tak, abych už měl od tebe pokoj, běž hned ke knězi, běž, běž!"

A vystrčil mne ze dveří. A já - stydím se dodnes - otázel jsem se dosti pokorně:

"Ale jak si mám vysvětlit, že, ač toužíte po tom, abyste byl dcery zcaven, jednáte s jejím nápadníkem tak, že mám sto chutí nechat všeho jen proto, abych se vyhnul štěstí mít tak příjemného tehána?"

"Jak? Tak, že nic na světě, ani stálé koukání na tu archu, nedovede mne přimět k tomu, abych s hadrem, lumpem, hadrlumpem nejednal jak se sluší a patří!"

Teď jsem se však doopravdy rozlítal. "Chlape!" zařval jsem s nečekanou odvahou, "tak mluvíš s prvním mužem říše? Však počkej! Hned zítra bude ti ponse odňata, budeš zavřen, v kriminále policajty řezán, až budeš černý! A na ruku vaší dcery už nereflektuju!"

A řítil jsem se ven, temně, ale bouřlivě šťasten, že je celá ta bláznivá věc pochována. Ale sotva jsem se octl na schodech, rozběhl se za mnou a strašlivou silou mne vtáhl nazpět. Poděšen, obávaje se nejhoršího neodporoval jsem ani tomu zřejmému šílenosti. Ale byl jako vyměněn a zakvílel:

"Ó Vaše Jasnosti, neračte se horšit, měl jsem od doby, co jste ke mně ráčil vstoupit, nervový záchvat, ducha zatemňující. Tisíc ďáblů!" zařval a udeřil se pěstí přes ústa - ale hned zas kvílel dále: "Ctím Vaši Jasnost nanejvýš, výsost ducha ozařuje vaši tvář - fuj! Jsem neskonale šťasten, že jste mně, žebrákovi, červovi, nehodnému na vás pohlédnout, učinil tak úžasnou nabídku! Promiňte milostivě!"

"No, no, no," hekal jsem, polo uchlácholen, polo se boje, že by má nesmířitelnost mohla přivodit výbuch šílenství.

"Že trváte na své nabídce, že ano?" škemral se sepytými rukama.

"No, no--- pročpak by ne - - - bude to ovšem záviset na vašem chování.

"Ó, to bude teď stále bezvadné! Jsem šťasten, Jasnosti!"

"Ale což nemiluje-li mne Helga?" řekl jsem, jen abych něco řekl, snaže se vykroutit ruce z kleští jeho pěstí, jimiž mne opět uchopil.

"Tak bude milovat jině, buďte bez starosti - - ale co jsem to zase řekl, já nešťastník, zas ten záchvat... která žena by vás nemilovala?"

"Ale což když přece jen nebude souhlasit?"

"Tak ji má dutky naučí rozumu."

"Nuž! Myslíte, že bych chtěl ženu, která by si mne vzala z přinucení?"

"Rozumí se! Ale ona vás jistě již miluje, jakpak by ne! Dutek nebude třeba, slibuji to! Raďte nám, Jasnosti, zachovat svou přízeň - vždyť to bude pro mr - - pro ni náramně štěstí! Její blbost se v nejvyšších kruzích ztratí, mezi vámi hnupy bude se možná vyjímat dokonce dobře - ale pardon, pardon!"

"Dostil!" řekl jsem rychle. "Promluvte s ní a oznamte mně písemně její odpověď! Adieu!"

Doprovázely mne jeho nejhlubší poklony. Sotva zavřel za sebou dveře, zaznělo hřmotné odplivnutí. První okamžiky jsem byl v chaotickém stavu, ale hned poté povstalo ve mně nejpevnější rozhodnutí, že celé věci nechám. To mne zalilo slastí, ač současně jsem hořel hanbou nad celým svým husarským, bláznivým kouskem. Ale příšerný osud chtěl, abych na ulici, několik kroků od domu, potkal Helgu a aby na mne pohlédla očima široce rozevřenýma, ohroženýma, strašnýma, nepopsatelnýma. Leknutí i tajemná hrůza div mne nepovolily; mráz mnou chvěl, zatemnil se mně zrak, ani jsem ji nepozdravil...

Toto setkání rozhodlo. Dábelská tenata stáhla se nade mnou neroztržitelně. Nebylo už odporu. Dnem a nocí strašily mne satanské oči; cítil jsem, že by mne uvrhly v šílení, kdybych jim nevzal veškerou jejich moc tím, že je nazvu svými. Kolísal jsem více ještě týden, ale bylo mi jasné, jak je to směšné, bezmocné.

Odpověděl jsem na dopis starochův, velmi pokorný, došlý mne hned následující den po mé návštěvě, a oznamující, že Helga bez výhrady souhlasí - odpověděl jsem - -

Na měsíc byla mou chotí.

x

Jako obětní jehně šla k oltáři; docela tak asi jako loutka, s kterou si hrají děvčátka, počínala si ve svatební noci - - a já, já jako idiot.. nechci, nemohu, nesmím to líčit - -

Příštího jitra, když jsem se rozpomněl, měl jsem chuť vzít si život, z hanby, že jsem to udělal... "Snad se změní teď, když je ženou, jak to obvykle u žen bývá", řekl jsem si; ale naopak stávala se teď, možno-li, ještě malátnější, mrtvolnější, hnusnější... Netázána, vůbec nepromluvila, otázána, odpovídala, ale jen tu a tam, jednoslabičně. Želva se nešoupá po maleji, pohled její hřbet neviděl. Služebnictvu ovšem neporoučela; jako hadrářka chodila oblečena. Zábav se účastnila jen pak, poručil-li jsem jí to; ale v tom případě poslouchala lépe než každé hodiny. Avšak ta repre-

sentace!... "Sternenhošičku", řekl mně Willy, "ty napodobíš knížete Stavrogina, který, aby budil furore, pojal za ženu slabomyslnou a hrbatou, jak jsem se dočet v jednom blbém románě od Dostojevského." "Ochlastičku", pravil mně korunní princ, "nevzal sis za ženu ten dřevěný ženský automat, tu - jak se jmenuje - je méa fíche, z Hoffmannových povídek?" Ale jeden známý básník, kterého Willy přijal kdysi v audienci a vzápětí vyexpedoval ven kopancí do řítě, pravil mi nadšeně: "Lidé zaměňují příliš často spánek a bdění, božské odpočívání a lenost, pomalu se ploužícího tygra a prase. Ona spí, spí, spí! A probuzení bude strašné, zvláště pro vás, pane kníže."

A měl pravdu, básnický rošťák.

Již naše první svatební noc měla následky... - podotýkám, že spíš bych byl zemřel, i odporem i strachem i čnsí neznámým... než abych podruhé - - V době jejího pokročilého těhotenství jsem na ni pozoroval značné duševní změny... Oči se již neklopily, ale hleděly stále ztrnule vpřed, v tajemné neznámo. Chůze se stávala rychlejší a rychlejší, hlas usečnější a kovovější. I když dříve proltála celé dny u okna jako socha, nebo je proležela jako její ctihodný papá na podlaže, prochodila je teď v přírodě byly noci, které ztrávila sama v lesích. Nepřetržitě čtla. Ba několikrát, div div! se i zasmála; vícekrát ne sama oslovala a hovořila chvíli, jak hovoří normální lidé - -

Stav ten stával se po jejím šestinedělí - porodila mně šťastně čilého, mně podobného chlapečka - kvapem mohutnějším, nápadnějším. Poroučela teď hojně služebnictvu, a to takovým způsobem, že se jí vše ponížene podřizovalo. Stále teď něco psala. Zlověstně žhnuly chvílemi její oči, ale vládnoucí nálada byla hluboce zamyšlená, melancholická. A já počínal k ní, vlastně teprve teď, pocítovat jakousi teplou náklonnost a touhu... Jednou jsem se odhodlal ulehnout do jejího lože, dříve ještě, než do syé ložnice vstoupila. Neuleknuta, necitelně hleděla na mne delší dobu - a pak odešla do psince, kde ztrávila na slámě celou noc. Chvil jsem se záhadným tušením, že co nevidět dojde k něčemu hroznému. - A došlo. Ale výbuch byl děsnější, nade všecko, co mně má fantazie malovala.

Seděl jsem nad kolébku svého nebohého synáčka. Holga ležela opodál na pohovce a psala. Já hladil svému červíčkovi sporé bílé vlásky a takto hovořil:

"Můj drobečku zlatý, ty jsi můj, můj, viď? Nu řekni! Kývní aspoň hlavíčkou!" A sám jsem mu jí kývl. "Tak to vidíš! ale jakpak by taky ne! Jsi mně přece docela podoben a mamince nic. Nemáš jako ona velikánské oči jako misky, ale takové malinké, důvěrné, jako já. Máš světlounké, řidounké vlásky, jako já jsem měl, a jako já malinký, kulatounký nosík jako viš-

ničku - "

Ozvalo se zasyčení, děsivé... ulekaut jsem se ohlédl, není-li v pokoji zmije... Helga psala klidně dál, oči nepozvedajíc... A já, ač mi něco pravilo, že bych měl ihned odejít, pokračoval jsem, bohužel, z jistého bezmyšlenkovitého vzdoru...

"Hellmutku můj, co koukáš tak na maminku? Jako by ses jí bál... Neboj se, ona ti nic neudělá, a kdyby tě chtěla bacat, tatínek tě nedá, vždyť jsi celý, celičký jako já -"

Zazněl strašný, ale tlumený zvuk, jako když zařve v cirku, bezděky, při pohledu na rozžhavenou tyč pardál. A vzápětí zmizela hlavička dítěte pod podušku. Ta se vlnila - - Nevěda, co to znamená, rozhlédnu se a vidím, jak Helga - tvář Medusy - drží robě za kotník, hlavou dolů. A hned poté vylétlo malinké tílko nad příšernou matku - pocítil jsem hroznou ránu a pozbyl vědomí.

Nabyv ho, vidím svou ženu, jak sedí na zemi jako Turek a kouří viržínko. Mezi ní a mnou leželo nehybně nahé tělíčko s roztráštěnou lebku. Cítím něco lepkavého ve svých vlasech a na líci, sáhnou - krev a mozek! Delší dobu jsem nechápal, co se stalo, jsa dosud zpitomělý úderem do lebky. A tu promluvila klidným, strašným, zcela jiným hlasem než kdykoli dříve:

"Tajemné síly omámily od dětství mou duši, vůli mou spoutaly. Jen tak mohlo se stát, že jsem se spojila s tebou, mně odpornějším než kdokoli jiný. Setřásla jsem je vítězně, stojím zde zcela nová a silná a strašná; běda každému, kdo se mně postaví v cestu! Poskvrnil jsi mne provždy - ne souloží, ale tím, žeš mně donutil nosit devět měsíců v sobě tvůj hnus, že stal se mnou a já jím - zešilela bych! ... Musil zhynout! Pamatuj si: chůva nechala padnout na jeho hlavu velké zlaté těžítko; budeš-li mluvit jinak, prohlásím - svědků není - že tys jej zavraždil! - Ode dneška nebude mezi námi vyměněno slovo, nejnutnější styk odbude se písemně, jen ne tvým rukopisem, který mně působí zvracení!" A odkvapila.

Budu nejstručnější. Uposlechl jsem jejího diktátu. Chůvě byl, na osobní zakročení císařovo, zvýšen trest ze 4 roků na 8. Helga se ujala nejdříve řízení mého majetku, a musí se říci, že dobře. Vše se před ní třásl. Dvakrát jsem se odvážil oslovit ji, a po každé dala mně odpovědi, navléknuvši dříve rukavičku, facku, že jsem se zatočil. Nejhorší bylo, že se mně čím dále tím více líbila. Neboť změnila se a svým zevnějškem nouvěřitelně, zrůžověla, zplněla - stala se nejkouzelnější ženou na světě. Dáklad bývala ke všemu ochotná, nevšímal jsem si jí; a teprve teď jsem po ní prahnul, když se mně stala nedosažitelnou. Ve své žízni po ní připadl, jsem na nešťastnou myšlenku. "Kdysi zkrotla následkem bití od svého otce; snad učiní ji teď podobná procedura poddajnou; nepřál bych si sice, aby

upadla po druhé do stavu své dřívější apathie, - ale kdyby se dostalo tak rozumně napolovic, bylo by to nejlepší." A navštívil jsem, poprvé ode dne sňatku, svého roztomilého tchána. Byl hned ochoten. Lituji teď, že jsem mu nevyličil dosti živými barvami, jak ohromná změna se stala s jeho dcerou... Byl jsem plachým svědkem strašlivé scény, která se následujícího dne odehrála. Staroch, užřev dceru, místo pozdravu ji udeřil dýkami přes ramena - a v nejbližším okamžiku projela mu dýka hrdlem. - Po dlouhém zápasu se smrti se uzdravil a přísahal pomstu. Zakrátko poté přivlekla se Helga v noci, bílá jako křída, po čtyřech z lesa. Měla prostřelenou hrud. Ale otec byl příštího dne nalezen v lese mrtev s prostřelenou lebku. Helga se uzdravila. Jistý pytlák skončil pod rukou katovou.

Od té doby přestala se zabývat hospodářskými záležitostmi a soustředila se na věci jiné, o nichž se ani nechci zmínovat... Zakrátko náhle odcestovala a vrátila se teprve za dva roky. Ade všude byla a co tropila, o tom nevím skoro nic určitého. Zjezdila prý všechny díly světa, a jako by jí byla země malá, pokoušela se, praví máma, o výlet na dno oceánu, do vnitř země kráterem sopky, ba i potrhle na Venuši. Vyprávělo se, že byla náčelnicí brigandských tlup a že vraždila jako lékař. Věřím tomu, neboť vím, že po návratu do Německa vzala si dobrých šest vražd na svědomí. A co vše imo to tropila! na př. založila tajný spolek nejkrásnějších žen a jinochů, kde pěstován sadismus, flagelantismus, masochismus, lesbismus, fantastické masturbace, sodomie, styk s různými kovovými, hýbajícími se netvary, strašidelnými voskovými figurinami, ba prý i se skutečnými strašidly atd., atd. Ale obvyklým způsobem s muži nikdy neoubožila, opovrhujíc jimi příliš; manželskou věrnost neporušila - a to jediné způsobilo, že jsem jí za její bezbožné hanebnosti neztrestal. Kořečně, když bylo jejího řádění přespříliš, byla nucena, na osobní zakročení císařovo, opustit jeho říši. "Inklinace", pravil mně, "tvé paní jsou pochopitelné a nanejvýš chvályhodné - ale ty viš, Hellmutku - ta bezbožná socialistická čeládka bez vlasti mohla by být drzá a učinit z toho affairku - máme skandálku už beztoho dost...; viš - ať madame odpluje na čas do Kamerunu! Dám jí vlastnoruční doporučení na guvernéra, aby jí tam poskytl černého materiálu k mučení a jiným zábavám, kolik si bude přát!"...- Ale černoši ji nedráždili, - považovala je za poloopice, a zvířatům tato zvrhlá žena nikdy neubližovala; naopak, stalo se vícekrát, že, vidouc člověka trýznícího zvíře, bez okolků jej zastřelila.

Když se, již za půl roku, z Afriky vrátila, přivezala s sebou pěkné nadělení: lva, tygra, černého pardála a jaguára, vozměs nádherné, obrovské exempláře. Největší část ohromného parku - aspoň jeden čtvereční ki-

lometr v rozloze, upotřebila k tomu, aby jim udělala zoologickou zahradu. Krmila je, aby měli rozkoš z lovu, živými ovce, kozami, koni, býky; ba i hrochy a nosorožce jim koupila. Bývala to někdy pěkná podívaná. Celé dny trávila teď v jejich rozkošné společnosti, vždy beze zbraně, obyčejně docela nahá. Ale jak ji měli všichni rádi, to si nikdo nepředstaví. Už když ji viděli z dálky blížit se, přiletěli ke mřížím a řvali, že všechna o na v zá mku drnčela. A když k nim vešla - ty nesmírné, patvorné skoky kolem ní, nad ní! Hledě na to zvenčí, ač jsem se trásl, pulal jsem někdy smíchy. Objímali ji, lehali před ní na záda jako pes, hubičkovali ji a lízali - a u se samé radosti hned zas mezi sebou, řevem se smějící, rvali se a vůbec tak bláznivě si počínali, jako by měli rozum. A ona jim v bláznění pranic nezařadala. Chodila po čtyřech, snažila se, chudinka, napodobit jejich řevy a skoky, prala se s nimi, jezdila po jejich hřbetech, lezla před nimi na stromy a seskakovala z nich, a oni ji chytali do svých tlap - divím se, že jí jedno žebro zůstalo celé; líbala jejich čenichy, lízala jejich - neřeknu ani co, nechala si masochistně olizovat celé tělo jejich ostnatými jazyky, až byla jedna krev. A mimo to - - -. Těšila se, že může mít potomky; že kvůli jejímu vrtochu udělá příroda pokorně výjimku ze svých zákonů. A jaké řači k nim vedla! Tak něžně jako matka k svému kojenci. Celohodinné přednášky jim pořádala, o filosofii, o Bohu, o pojmu Já... A oni se po celou tu dobu ani nehnuli, pevné oči upřeny stále na ni, - žádný profesor filosofie nemohl by si přát vděčnější auditorium. - Ale nejčastěji jim zpívala melancholické písně a - plakala, stydíc se za to - a zakrývala a osušovala tvář hřívou lva a licousy tygra.

Neboť - byla změněna! Zmizela její divokost, a; mimo své alotria s bestii netropila už extravaganci. Stále křečovitě zamyšlena, čmárala jen a hrála špatně na klavír. Celé dny běhala zběsile sem tam komnatami a, jako by ji někdo rdousil, proskučela celé noci. A smutnější se stávala, sklещlejší a špatnější. Bledla zas a hubla... "Že se mně opět promění v mrtvou loutku!" zajásal jsem v duchu. "Pak bude zase má!.. Ó, dej bože, aby zase zblbla!" - neboť tajemná touha po jejím mase mne zžírala stále víc - a jak by taky ne? Neměl jsem po zákonu na ně právo? Cožpak nebylo mé? K čemu máme zákony? K čemu církevní svátosti a svátosti? Zuřivostí mne plnilo že se nesmím dotknout svého nespočetného majetku; nerozlítlo by každého, kdyby nesměl vejít do bytu, který si poctivě najal a zaplatil? Taková žebračka! Ale - běda! Ona má vlastně všechno mé, a já svého nic! K čemu je mně mé nesmírné bohatství, když stačí jeden její smrtící pohled a všechno je její?..

Přestala zas mluvit, skoro nejdla. Celé hodiny si pohrávala s revolverem. "Oh, co s tím celým životem dělat?" slyšel jsem ji při tom jednou

stónat. "Strašlivé tmy - tmy všude...; jest někde světlo?... Ach není! vždyť tma je světlo a světlo tma. A vše jest jen propast šílení... Ó - ty má Dušo. Bože, říkají lidé, pomoz mně!" Ale jak můžeš pomoci mi ty, rozdrásaná?... Ale - - což nemám - Vůli?... Ale ta je bezvůlnější, rozdrásnější, než každý můj zvířecí pud... Nic, nic není do ní - hadru kus!... Oh proč? proč?... Ach, vím! Protože jsem žena, jen žena!...

Tak blábolila tenkrát - a vadla a vadla - "Teď je pravá doba!" řekl jsem si konečně a v návalu hrdinství ovinul ji jednou ruce kolem šíje. Vzápětí na to jsem přišel o poslední dva přední zuby. Ale ona vadla dál a vadla.

A tu - bylo jí 23 let, a zařný srpen žhnul - udála se sní opět přepodivná změna.

Náhle se teď stále smála, poskakovala, tančila, veselé písničky si pobrukovala; do zrcadla se často dívala, na sebe se usmívala - a hned zase třeba do pláče se dala - ale ten nebyl nijak tragický. Množství nádherných oděvů, nejjemnějšího prádla si objednala z Berlína: dříve na sebe nic nedbala, často chodila oblečená přibližně jako hadrnice, - věříc, že nemá zapotřebí svou krásu krásným oblekem zveškovat. A stala se ke každému skutečně vlídnou, ba přátelskou; a co je nejužasnější, i mnohokrát oslovila, zalichotila mně, ovšem sotva bez ironie. Povzbuzen pravil jsem jednou: "Holgo, víd, že se konečně v tobě probouzí láska ke mně?" "Ó, ty dřeváku pitomý!" rozesmála se - zavýskla jako blázen a odhupkovala.

Zdá se mně, že měla pravdu; snad by mě nebylo napadlo, co je prostou příčinou toho všeho, kdyby mě o tom nebyla poučila pouhá náhoda.-

Vydleli jsme právě v mém hradě Rattentemple, v pohoří Harzkém. V ohromné černé budově, v jedné z nejstarších, nejmohutnějších památek středověkých v Německu.

12.srpna dlel jsem v mocné hradní věži, zabýval se tam holuby. Ve 2 odpoledne vidím Holgu, vycházející na obvyklou procházku, z níž se vracívala teprve v noci. "Šla svůdný, světle azurový oblak! Hrál jsem si s ptáky ještě asi půl hodiny, pak náhodou spatřím v dálce modrou tečku. "Jistě ona", děl jsem si a bylo mi jaksi divno, že ji ještě teď vidím.

A náhle, vzpomněv si, že je ve věži dosti silný dalekohled, zatoužil jsem spatřit ji, třeba vzdálenou, tak jako by byla přede mnou. "a chvíli pak rozpoznával jsem již určitě její tygří, teď zas už zrudlý profil. Hnala se tak rychle kupředu, jako by pronásledovala zajíce. I její blažený usněv jsem postřehl. Za chvíli počala stoupat na pahorek...

"Iž již jsem odtrhoval tvář od zdi - - tu vidím mužskou postavu, na pahorek z jiné strany vystupující. Prolétla mnou, nevím proč, točná a něžná jak příšerná myšlenka: "Osudná věc: proč jsem neodvrátil oko od teleskopu jen o vteřinu dříve?"

Helga dostoupila temena a zmizela náhle, jako by se byla propadla. Za minutu poté vynořil se na něm i muž. Helga se opět objevila, rotepjala náruč - - a padla mu v objetí.

Věc tato působila na mne tak mocně, jak by sotva kdo očekával. Líčil jsem jen velmi málo všechna utrpení, která mně manželství dosud působilo; přes to asi každý čtenář řekne, že po všem předchozím nebyla by se mně měla, logicky vzato, tato událost skoro ani tlmout. Ale city jsou irracionální, šílené; a nověra manželky je pro muže vždy strašnou, nejpotupnější věcí. To, že Helga svou věrnost v objetí jiného muže dosud naporušíla, bylo jedinou mou útěchou ve všem trápení s ní; a toť tento jediný světlý bod zhasl. Celý svět se na mne zašklebil jako noc. Všechny děsné stránky mého spojení s tím ďáblem vyvstaly přede mnou jako strašidla, všechny bezútěšné syčlenky slétaly se na mne jako roje pekelných sršňů. Hrozná bolest a ještě hroznější vztek nodaly mně zamhouřit oči po celou noc. Jakou touhou jsem planul uškrtit, rozsekat, na prach rozdrtit toho ženského netvora. Přisahal jsem jí nejstrašnější pomstu...

Následujícího dne hned zrána odbral jsem se na onen pahorek. Uprostřed nevelkého temene byla malá, zvaleným trávničkem porostlá kotlina. V ní plno utržků papírů, krajek, zbytků jídla, doutníků, láhví, prázdných i plných a j. Poblíže ležely dvě nakupeniny balvanů, většinou tenkých, takže má síla stačila odklopit je. V hromadě menší našel jsem na příklad bělostné, měkké, drzé polštářky, motly, dárky a vzácnější sadistní instrumenty. Když jsem odvalil několik balvanů hromady větší, vidím mezi nimi dutinu, dostatečně velkou, aby pojala mou nevelikou osobu. Vykotlov ji loveckým tesákem ještě více, ulehл jsem do ní a přikryl se, po dlouhé námaze, opět odklopenými kamny. S radostí vidím, že jsem dobře skryt. Letva by byl někdo postřehl, že tam leží člověk; a byl-li byl viděl kousek mého šatu, nebyl by mu jistě věnoval pozornosti: barvu kamenů nebylo rozzeznat od mého obleku. Já však viděl skulinou výborně do kotlinky. Naplněn zvláštní zuřivou spokojeností vrátil jsem se domů.

Byl jsem rozhodnut, že ze svého úkrytu oba zastřelím; cítil jsem sice, že k tomu nenajdu odvahu, ale má vášně nevěnovala tomuto pocitu sluchu.

x

Příštího jitra opustil jsem hrad pod zámiakou lovu; a o h dinu dříve, než mlenci na pahorek přicházivali, ukryl jsem se tam opět v kamenné, s puškou, revolverem a tesákem. Ale byl jsem dnes již odhodlán, že jim, aspoň tohoto dne, daruji život a budu jen pozorovat.

Jak mně byl čas dlouhý v té mé kamenné svěrací kazašce! Strach se mne zmocňoval, chvěl mými údý, jektal mými zuby. Bylo mně zima, třebaže slunce děsně pražilo. Už jsem chtěl jsm odhodit nevlídnou peřinu a odpelášit..;

tu vyskočil náhle nad okraj temeno Helgin satanský obličej.

Byla oblečena asi tak jako Kleopatra nebo Semiramis nebo nějaká podobná slota... Zázrak, že se sem v této maškarádě, krajinou dosti obydlenou, dostala. Napila se z láhve. Vyňala z malé hromady kamenů polštář, hodila je do kotlinky, ulehla na ně, naznak, a mávající nohama nad sebou, zaspívala hlasem Valkýry, s oblaku dolů dujícím, necudnou, milence lákající píseň. Pak se vyřítla a smíchem i pláčem řvouc volala do větru nesrozumitelná zařikávání. A opět se svalila na podušky, svíjela se chlápně, líbala si nahá stehna a švihala si nožně lýtku holčičkou, černou rákoskou, kterou stále jako dragoun nosila. Pak se opět rozhlédla - :

Už je pod pohorkem!.. Je sice jeho přáním, abych ho přivítala vždy úplně nahá, - ale dnes si ty báječné šaty aspoň pro první chvíli nechám, ať mi za to naseká, jak bude chtít - -

A za chvíli se objevil. Vrhla se naň asi tak, jako leopard na hyenu..

Co to bylo za člověka? Kluk; spíše mladší než ona. Opravdu ošklivý. Z deseti vojáků devět lépe se mně líbí než on. Dobře rostlý, pravda, byl; ne tenký jako ona; a když jsem viděl jeho nahé předloktí, zatřásl jsem se a řekl si: tomu bych nechtěl padnout do tlap... Ale obličej? Dlouhé, hanobně rozcuchané vlasy. Vypadal jako komponista nebo básník nebo podobný něčemu; ale spíše jako bandita nebo mezinárodní zloděj. A přes to zároveň jako dítě... Prapodivný, nic normální, hnusný obličej!... Takovému dala přece nos přede mnou, podle usudku všech mých přátel krasavcem!... A k tomu byl oděn jako syčák.. zhaňdřený, zablácený kabát, roztržené nohavice, hnějný límec, kravata posunutá až do zátylí, na botách hlíny, že by tam brambory mohli sázet... Takového, takového vyvolila si choť prvního šlechtice Germanie, dáma, kterou i císařští princové jen plaše oblovovali, ale usmívající, že jeho drzá, tak sobovědomá tvář mně jaksi imponovala, že když jeho velitelské oči pohlédly na hromadu, kde jsem byl skryt, schoulil jsem se bezděky do klubička... Inu - počestný člověk se vždy bojí banditů.

Nikdy bych nebyl uvěřil, že s takovou zběsilostí dovede žena, a třeba to byla Helga, projevovat svou lásku!.. Nemohu, nechci to líčit... Syčák si to chvíli nechal líbit, hraje si s jejím tělem jako s kusem hadru a ušklíbá se. Pak ji náhle mrštil na podušky. A ona, před níž se i největší aristokrati třásli, zůstala ležet jako do kouta odhozený, dobře vychovaný psík - nožičkami vzhůru. Jen ruce sepjala. Rošťák sebou praštil na zem, dva metry od ní. A teď se mezi nimi rozpřel podivný, nejpodivnější rozhovor; bohužel, byl jsem tak zmaten, že jej dovedu reprodukovat jen částečně. -

Několik minut mlčela; syčák si zapaloval gypsovku, z níž vyražely černé

"Mluv!" zabručel dusivým, jakoz nitra chrámu vycházejícím hlasem; a zároveň ji sekl přes její obnažené lýtko hůlkou tak, že za okamžik padaly z něho na polštář červené kapky.

"Můj jediný - Ty Jediný!" zaskučela má běhna, ale ani se nepohybovala; "myslila jsem právě na toto: jak možno, že je mně pořád, jako bych seděla na žhavém železe, když tě nevidím a neslyším a nehmátám? Pomalu nevydržím už bez přítomnosti tvého těla ani minutu... Říkala jsem si dříve: kdyby mne to poseclo, to bláznění, kterému se říká láska, stačilo by mně věčně Jeho fantasma v mé duši: byla bych tak úplně s ním a jím, a On se maou a mnou! Jen lidičky bez fantasie a bez ducha potřebují dotyk hrubého těla, hmatem a zrakem, olyšet svýma hrubýma ušima ten hrubý materiální hlas... - neboť, miláčku, tvůj hlas je tak sprostý proti sférové hudbě archandělů kterou je každý tvůj dech v mých snech; a - jak jsi vlastně ošklivý proti strašlivým, sereafinským drakům metamystickým, kteří mne noc co noc příšerně sladce navštěvují, líbají - Tys to! - Avšak - přes to vše musím Tě mít stále v očích a v uších... Já - -. Láska je hovadství; největší ze všech! Kdo se zamiluje, přestane být člověkem, Vůle se rozplyne v jejím bahně. Žádný bláznec není dost bláznivý pro zamilovaného. Kdo se zamiluje, měl by být ihned oběšen. Není koutku na světě, který by tohoto zavržence přijal. Smrt je proň spasení. Raději pojít, než se stát bezetností, kterou je lás -"

"Žena!" zívá

"Ty mne ovšem nemiluješ, víš, že ne? Ty mne nemusíš mít stále u sebe, víš? Tobě stačí, že o mně sníš a přitom masturbuješ, víš? Jen k tomu jsem ti dobrá, abys mne mřekal, víš? Nu, řekni to, řekni, ať se mohu konečně zastřelit!"

"Blbá vždy a všude!" zasyčel zelený kluk. "Tehle tvůj způsob lásky je vlastní všemu ženskému zboží bez výjimky a 98 procentům mužů neboli zperchantělých žen. Podle toho pozná se Muž, že to nezná. Bestiálně silně mne to k tobě táhne - jsi zatraceně svůdná, kluzká bestie, nebyl bych řekl, že by mne ohlo něco na této všivě zemi tak přitahovat..., vyjma ji samu. Hnusný lepš!... Ale, řekl jsem si neodvolatelně: zvětší-li se tento hanebný tlak na mne ještě jen o poznání - neuzříme se už nikdy! Láska je pes; poslouchá-li, dobrý je; ne-li, zachce-li se mu skočit mně na hrdlo - zardousen je! Holka, jdu za poněkud vyššími věcmi, než za ženskými lýtami. Jsi pro mne pouze nejlepšší počení, ale nežiju abych žral."

"Vím to, vím, můj Vznesený, Svatý!" lísal se pokorně k hulvátskému klackovi. "A stačí mně to docela. Jen když aspoň něco něžného a pravého ke mně cítíš... Nechci, abys byl ženou, abys byl otrokem, Vladče můj! Hraje si jen se ženou Muž, znásilňuje ji a drtí... Ale musí to dělat pořádně;

jen oak ji důstojně, po mužsku miluje - jen pak miluje ona po žensku jeho

A podávši mu silnou březovou metlu, převálila se na břicho. Jedním rysem strhl jí dr. hocenný, dýmantovými hvězdami protkaný šat, že z něho zbyly jen cáry. A vysázel jí jich asi čtyřicet, a jakých! Smrt bych z toho měl! Syčela trochu a skučela, ale nebylo to slyšet více, než svaštění metly; házela svou zadnici, kterou jsem dnes poprvé viděl nahou - ale ani jednou se nepokusila chránit ji dlaní...

Pak, pokrývajíce rudou, mokrou, zkroucenou tvář kapesníkem, po kolenou došoupala se k syčákovi a položila mu hlavu na břicho. Jako pes..

"Kdybych mluvila řečí Boha, nedovedla bych ti vyslovit své díky! Tys mně dal vše, vše, a celá jsem jen tvým darem a majetkem tvým! Noc byla jsem, ty slunce jsi z ní učinil; prázdná byla jsem a tys vyplnil mne a přeplnil zlatem a dýmanty a vůněmi. Jen z bolesti a hnusu byla jsem ďábelskou rukou zhnětena. Hřimavou Niagaru stále smrtící elasti i Žehnáni - ne dolů - vzhůru, do všech Výsostí se řítící, udělal jsi ze mne. Každý prášek, který teď vidím je mně paprskem Božího Oka! Féericky strašidelným květem každá myšlenka. Z nejposlednější žebračky učinil jsi císařovnu císařoven, - málo! ze slizovitého červíčka - Bohyni. - Co je taková neslaná nemastná Héra nebo Afrodita blbého Homéra proti mně?"

"Nu, vždyť ti říkám vždycky, že jsi má malá, pitomá svaňka!" zabručel a převáloval si ji sem tam, zkoumavě, jako když lev překloupuje svou tlapu uloveného člověka, nevěda, je-li ještě živ či mrtev. A mojí roztomilá panička nechala sebou válet jako váleček na nudle a pološeptala dál, ovazující si podle možnosti rany zbytkem svého šatu.

"To jsem! Svaňka, čubka, žížala - - ženská! Hnojiště, z něhož rostou hnusné děti. Fuj na nás! Jme nuly; teprve když se před nás postaví muž, stane se tak trochu z nuly něco, ůponkovité rostliny; bez vás nemáme na-prosto styl. Jsme 1/10; muž 9/10. Bylo by jen logické, dyby každý muž každou ženu beze všeho rozšlápl. I nejnižší, nejslabostější muž je vyšší než nejvyšší žena, - neškleb se, jsi ještě kluk! Ale jsi Muž, nejvyšší muž, jediný pravý muž. Ty jediný máš charakter, sebevědomí, Vůli, která vesutku vládne; ty děláš vždy jen to, co chceš; nikdy nejsi dolán. Ty jediný stojíš pevně, co celé lidstvo ožrale se potácí. Ty jsi maj Napoleon - víš, jak jsi podoben jeho portrétu od Guérina? ale máš něco spirituálnějšího v tváři, přesto však nic z Hamleta.. Ale já, já jsem nejslabostější, nejroztrhanější ženská na světě! Nemáš ponětí!" Rozplakala se. "Zázrak ženské síly, plamen statečnosti platím všude, - a co jsem? Cour, coura, jen cár, zmítaný tajemnými, černými vichřicemi.. Nejsem ani člověk jen pitvorný nějaký instrument, ne, jak jsem si namlouvala, suverainní Hra - hříčka jen! Má skálo z granitu, tys mne aspoň dřív považoval za sil-

nou. Ale jak může být silný ten, kdo jako já, dítě, zblbl na dobu mnoha let - a když jsem z toho procitla, jen proto, abych bláznila -"

"Teď mně konečně pověz svůj životopis! Nejstručněji!"

"Povím. Nejstručněji. Tys první a budeš poslední, jenž to zvi! -

- Mé dětství bylo velmi neobyčejné, má výchova jediná svého druhu. Můj otec - tenkrát nebyl ještě tak strašný divous jako později, ačkoli velký misantrop od narození, měl jediný sen: zplodit potomka, jenž by byl co nejvíce energický, samostatný, hrdinný, plamenný, divoký, imorální. Nezklamal se ve mně; byla jsem dobrým těstem pro jeho - ovšem trochu nešikovné ruce. S účtyhodnou odvahou mne vychovával, jak nebylo vychováváno snad žádné dítě: ne aby se ze mne stala hodná slopice, ovce, ale strašná orlice, lvice. Ty nejsi ovšem z těch pitomců, kteří by zde řekli: proto se tak vydařila, že byla takovým způsobem vychována; co jsem, byla bych za všech okolností; ale snad jsem pod příznivým sluncem vyrostla o hodně výš, než by se stalo pod raky obvyklé, prasečí výchovy.

Liloval mne; jen mne na světě; opovrhoval všemi lidmi - vyjma, chudáček sebou; a jen ve mně viděl sebe. Stejně laskavě, dětsky dojemně laskavě choval se vždy ke mně, jako drsně, n urvale ke všem jiným... Trestal-li mne, jen proto, že jsem byla, podle jeho soudu příliš krotká, mali kurážná, ohleduplná. Měla jsem ho ráda, nestydím se za to... Ale dnes jej, přesto že jsem ho zabila, stále ještě nenávidím k smrti - oh! Oh!.. Opovrhovala jsem všemi lidmi jako hmyzem, jen v něm jsem viděla člověka - sebe.

Ale i v matce. Samanbulní, přízračná, stále hloubající, ale ne slabá bytost; krásná jako zavržený anděl; - než - kdyby žila, zabila bych ji dnes stejně jako jej... Způsob, jak mne vychovával, jistě jí dosti nechutnal; plakala nad mými darebačinami, ale říkala: je v nich jeden z projevů Boží Všeobsáhlosti, a kdo by proti nim bojoval, proti Bohu by bojoval... Potrestala-li mne někdy, bylo to proto, že jsem dosti palně načtla různé řádky, mystické knihy, jichž si ona, chudáček, nade vše vážila. Zazlívala jsem jí to ovšem stejně málo jako otec, když mne potrestal za hlubokou poklonu před jeho šéfem plukovníkem.

Nastal onen den; právě deset let mi bylo. Několik dnů dříve, vsadivši se s kamarádkami, přešla jsem v poledne napříč náměstím úplně nahá. Otec se to téhož dne dozvěděl, chachtal se radostně, líbal mne a musela jsem kouřit z jeho dymky.

Byl z toho veliký skandál. Otec dostal na velitelství strašnou důtku - a jelikož nemlčel - pensí. Ale to jsem se dověděla teprve o osm let později.

Misere mens humana! Vrátil se od plukovníka, zčista jasně mne přivázel

na lavici a krutě zarskal. To by samo o sobě nebylo bývalo nic - ale strašné bylo to, že fičo, mluvil náhle teď ke mně stejně blbě jako všichni ti ostatní mravní lidé, které mně vždy vyličoval jako hmyz, jenž je tady jen k tomu, aby byl rozčlápnut...; to, že můj ideál se jedním rázem změnil v nejprašivějšího plaze.. Chápeš?

A přece to, co jsem vyvedla, nebylo o nic horší, než četné mé dřívější kousky, které vítával s radostí, ač z nich síval ukrutné nepříjemnosti. A teď najednou - - padl! Zpronevěřil se sobě. Slabý člověk... Rozčilen byl málojvýš; snad i sadismus v tom vězel; tento byla bych mu víc než odpustila; ale za žádných okolností nesmí žádné rozčilení ovládat činy Muže. Ba, Muž nesmí být vůbec nikdy rozčilen; tebe, hochu, nikdy jsem neviděla rozčileného. Kdyby Napoleon byl jen jednu minutu upadl v rozčilení, ve skutečné, nebyl by se dočal ani Toulonu. Viděla jsem v otci víc než Napoleona; a teď, silou kontrastu, vidím největší hovado na světě...

Když mne odvázel, vrhla jsem se zoufale k matce, která nemě přehlížela této exekuci. Hledala jsem u ní instinktivně azyl, do bych znovu našla víru ve všeobecné něco.. "Mamoko, mluv, řekni mi přece něco! Vždyť on se zbláznil, on se zbláznil!"

Ráda bych ještě dnes věděla, jak by se byla zachovala, kdyby nebyl rozvzteklý otec zařval:

"Ukaž jí teď pořádně, že mezi rodiči je jednota v nazeru, ukaž jí, jak se má zatočit s takovým zkaženým, zvrhlým zmetkem!"

"A ona - namrskala mi pak skoro neméně než on, a co horší, doprovázela to slovy: "Nestydo, nověutko" atd... Zapomněla - ženská kreatura, na ty své "projevy boží"!... Proto také za rok umřela - -

Je nemožno líčit, jak mně bylo. - Hodinu poté válela jsem se po podlaze řvala zoufalstvím a rozbíjela vše kolem sebe. Ale ti dva ničomové měli z toho patrně jakýsi mystický respekt a zalezli kamsi ... Vše se pro mne stalo nejčernější nocí - viš, co je to absolutní zlamání?... Mama na sebe se postavit desetiletá dívka ovšem nemohla - ale rozkázal jí mně, miláčku, abych byla nejstručnější!

V bezmezné noci připlýnulo tu náhle ke mně něco bělostného. Nemělo to tvar; a mělo to tvar. Chumáč. mlhy? Zvíře? Člověk? Růže? Hvězda?... Nevím. Bylo to stejně sladké jako strašné... A dalo mně to políbek na čelo. "Spi, spi, dítě mé! usni na dlouho! Nikdo nepotřebuje spánku více než ty, abys posílala byla pro svou pout věčností, svou pout za mnou! Spi, má dítě, spi!" - A jak mne to políbilo, pocítila jsem ohromnou úlevu - a slyšela, jako by v mém mozku něco prasklo, tak hladounce, křehce, bezbolestně prasklo, jako když přelomíš pod vodou tenkou ledovou mázdu. A pak - už nevím nic.

Páni učenici vysvětlovali by celou věc tím, že následkem rozčilení praskla mi nějaká cévka v lebce, a že vylitím krve do mozku jsem zblblá. Ale já vím, že tozpůsobil polibek toho Bílého - Něčeho. Mozek, nervy, tělo nejsou nic jiného, než antná, hrubá viditelnost toho, co se v duši děje. Praskla-li žilka, nic nezavinila; byla zaviněna; duše se sesula, - a nějak to musí být vidět i ubohými očima a mikroskopy. Vesmír je pouhý nobytný stín Duše. -

Usm let žila jsem v jakémisi nepopaditelném poloosnu; tak trochu jako když usínáš, nebo se pomalínku probouzíš. Domnambulovala jsem. Nepamatuji se skoro na nic. Žádná vzpomínka mi nezbyla na smrt matky ani na to, že mne otec bil den co den, aby mne vyburcoval. Ani - ale poručil jsi stručnost.

Kdy začalo mé probuzení?... Po prvé - to byla pouze předzvěst; tenkrát když pan Hnus při tanci mne k sobě přitiskl a řekl mně cosi - nevím už co - nejhnusnějšího... Něco cizího ve mně náhle vystříklo. Tušení budoucnosti to bylo... Ale jako když ojedinělý bleek zařve černou nocí, zmizelo to zas a dále byla noc.

Prvale to započalo - ó! rým těhotenstvím... V ubohé spící duši začal se rodit, - tam dole, tam kdesi dole... takový přepodivný hnus... O svém embryu jsem nevěděla; jen o svém hnusu. A ten rostl a rostl. A pod jeho pekelným dechem rozmrzábala má duše ztuhlá. Pomalu, pomalu. Hnus ze mne a z něčeho cizího; byla jsem to já, bylo to něco jiného? Ale to nejhnusnější: že jsem to nevěděla... Někdy děsný, nejohybnější drak zespodu..., - někoho jiného by sežral, ale na mě nebylo ještě nic k sežrání... Tedy mne - - porodili... Jsem dítě hnusu - a víc nic! Ale ani ty tomu nemůžeš rozumět! Jen propasti Snu o něčem podobném ně dy něco zašeptají, - explodujíce, a hned zase zhasnuty, zapomenuty...

Konečně vyšel hnus ze mne ven. Přesto zůstal ve mně stále - hlava tak sama. Duše má pocítila velkou úlevu, větší než tělo, ale proto jen, že můj hnus stal se nyní rázem aktivní: už mne - ležící zcela trpně pod jeho nesmírným břichem - neovládl; zmítal mnou sice ještě víc než dříve, ale procitlá vůle se s ním rvala - rovnocenná soupeřka; dodnes to trvá. A hnus se přetvořil ve vztoklou nenávist. Nenávist hnusu a hnus nenávisti, - neboť nic hausnějšího než nenávist: toť tajemství celé mé bytosti. To diktovalo veškeré mé pozdější jednání: vražedné, hausuplné nepřátelství - ke všemu, co je mimo mne - "

"Hus, cožpak může být něco mimo tebe?"

"Máš pravdu, vždycky... Nic není mimo já - a jenom infernálním podvodem tohoto. Já je všechno, co ve mně otrocky skuhrá: něco existuje mimo tebe. Ó, jak se těším, že budu o této nejdůležitější otázce mluvit dle-

kladně s tebou - tam v Kordillerách - ty máj fantomačku, paradoxně noud-
řejší než já! No, nemrač se, bude stručná, tvá čubinka - zlatá, viď, viď?
Už, už!

Řekla jsem: co je "mimo mne"; ale děloj co děloj, př d cítíš, že je v
Tobě něco, co nejsi jaksi Ty, jsme jenom červi; nemáme sílu, berkeleyovsky
každý ten hloupý zrakový, sluchový pocit pavažovat za lhostejný sen, za
svou Hříčku, za plasmu své Věle - podléháme jí. Ne rač se - jsi luk -
žena je vždy vypělejší, já vím více než ty," a začala jej polo žertem,
polo vážně bušit pěstmi do lebky. On při tom nevyndal ani fuk, flau z huby
a jen se šklebil; - konečně ji odhodil aspoň pět metrů stranou, že letěla
vzduchem jako míč. Přiložila k němu po kolenou a zase pokračovala:

"Těžko být stručným, když vypravujeme o podstatě svého života. Než -:
zabila jsem ten malý hnus v sebeobraně: byl by jinak zabíj mne. Zabíj
jsem otce - musil, blázen, pojit! Byla bych mu dala milost, kdyby byl
předem předstoupil na z řemeny, ale se vzpomínkami na zlačenou vojens-
skou kariéru... Zbýval pak Hnus; zachránilo ho dosud jenom to, že jsem se
štítla rozmáznout nejohyznější housenku. A ti další, které jsem zabíj
nebo mučila, byli též jen obětmi té hovadské Nenávisti; nikdy sadismu:
ten předpokládá lásku. Ani už, ani nejkrásnější ženu neobjala jsem nik-
dy svými polypními chapadly tak teplo, abych mohla mít rozkoš z jejich
svijení se. Bezosluncené hnusno bylo to vše... Proto jsem také bláznila,
vším způsobem, abych utekla od svého hnusu, od svého housného já. Viš, do
koho jsi se zamiloval? Do nejsardutějšího močálu. Jsem jen vtělená mizer-
nost."

"Jsi pokus o geniální ženu", zahučel v zamyšlení. "Snad první... Tak t
to asi bude dopadat se ženami po stotísíci letech -"

"Ano, miláčku, tomu jsi mne naučil... Nenávistí s hnusem nutno se člo-
věku probredit do výšip Žehnáni, Úsměvu, Smíchu, Všeobjetí, Sebeobjetí.
Z bahenních jaštěřů povstali orlové a kondori... Ale když dojde k tomu se
mnou?... Miláčku, když jsem začala bláznit, nebylo ve mně pochyby, že jsem
nčím sverchovaným, že mám nejvyšší božskou Vůli, která dělá se vším quod-
libet; a kdekdo mne v tom, na kolenou přede mnou, utvrzoval. Ale dokud
jsem v to věřila, byla jsem přece jen něco skvělého... A s klesáním té
víry, začalo to v Kamerunu, zmizela všechna má ctnost. Pochopila jsem ko-
nečně, že má "vůle" byla nádhorná jen pak, byla-li alepou služebnicí mých
clapých pudů; ale není směšnější kontradike než: vůle, která slouží - :
Vůle a absolutní Vládkyně neboli Bůh jest jedno a totéž. Pochopila jsem,
že, poněvadž mnou zmítaly vášně více, než kdykoli jiným, - byla ta má
skělá vůle ve skutečnosti otročtější, t.j. nicotnější než u každé Nány z
chléva. Viděla jsem se nejníctnější, protože nejlabší stvůrou na světě.

A tenkrát jsem si řekla též to, co tobě před chvílkou: "Musíš se probrodit močálem nejnižším, abys dospěla k Záři Nejvyšší - jednou po milionech let; tento tvůj život je to nejnižší, - - a strašně musí skončit!"

"Přepínáš, holka, ve věm jako blázen. Ale proto vskutku jsi v nebezpečí, že praskneš! A skoro bych se bál, aby praskla tetiva, roztržená ručnice neroztrhla i mne - "

"Ale kdepak! Já malíčka - Tebe!" A schoulila se v něj tak, jako by se nešťastné dítě chtělo znovu skrytí před krutými, sardutými víchry tohoto světa do lůna matky... Ale co znamená podobný pohled do věčnosti u zvířátka, zmítaného úplně vtořinou, jako jsem já! Co je u tobe vším, u mne nebylo a snad ještě není ničím! -

V hnusu mň sebou opouštěla mne všechna má črná síla nenávisti, má jediná síla! vracel se starý, bahnitě pasivní hnus - a skoro se zdálo, že upadnu znova do blbého polosnu... A tu jsi přišel Ty! A rázem změnilo se vše! Nic jsi mň nedal, - jen urážky a rány! nic jsi ode mne nevzal, ačkoli jsem ti, - žobračka, nemající nic lepšího, kladla sto milionů na dlaň! Ale - miluju tě!" a rozbrečela se, nevěstka. "Věřím teď v Boha, nebo co to je, jen proto, že mň popřál mezi všemi miliony lidí poznat - právě Tebe, Muže všech mužů! - Dochem tvým rázem, jako na rovníku, v den změnila se má noc; slavík stal se z noční ropuchy; z neblahého aligátora bahenních tůní jasný orol. Nenávist mň rozplynula se skoro v lásku ke všemu vyjma - jej... Objímám vše, chápu vše, vidím vše, - já, dříve slepá; zářačný doktore, dávající zrak slepým od narození! Všecko je Má! Všeho na světě jsem schopna pod rozlázem tvým. Myšlenky mám a pocity, jeých nikdo dříve neměl. Cítím sílu stvořit díla větší než jakákoli, jiniž se skvěje kultura ubohého člověčenstva. Žila jsem dosud ve vnějšku, na povrchu, říkala jsem tomu "jednání", namalovala si, že "činy" jsou tím největším: ne díla to jsou! vlastně ne díla: myšlenky, jak v duši zahřívá! Ba ani myšlenky ne! Vůle, jen ve vlastním chrámu svém, nohnula vším vnějším, před sebou klečící, sobě jen se kořící, myšlenek, - které jsou věci jen bídného zvířátka - člověka - nepotřebující -; věčné Sebeobjetí Boží v metamystické Záři. Ale co Ty o tom soudíš? Je vyšší jednání nebo myšlení? Dosud jsi mň neřekl, co je vlastně tvým cílem? Chceš se stát Napoleonem? Či náčelníkem banditů? Či myslitelem? umělcem? objevitelem?"

"Vesmňes povrchní pojmy, vytvořené obmozenými, ješitými otižadestivci. Nechci se stát: jsm! a ne nůčím, ale vším. Nemí lidské velikosti, kterou bych neviděl pod sebou a hříčkou svou. Má vůle dělá a bude dělat se vším všecko. Zaškutlukují-li mne jednou mezi briganty nebo filozofy, řeknou-li že jsem nebyl nic, nebo bůh, nebo prase, - lidské ubohosti to jen! Jsem ten, který jsem, dělám co chci, chci bezesně vše!"

"Jsi má!" vzkřikla a líbala trhanovi drahé boty a zablácené francise kalhot. "Tak mluví 'Vítězné Dověřený'! Ale my nehotoví musíme se z nouze koncentrovat. A já se chci koncentrovat úplně na spirituálnost, na nej-aethernější, a všemu pozemskému, hrubému, jednařicím, pletichářskému dát vale. Jen v Bohu žít, jen Bohem být, ale vždy jón ve stínu tvém! Ó ta naj-zárnější budoucnost, která přede mnou slunečně vychází! V Kordillerách, přímo pod věčnými ledovci, vytesáme si v nich palác svůj, Residenci všech residenci - dvou nejvyšších lidí - bohů dvou! Přátelskými, sladkými kondory obléťováni a krmeni jako Zarathustra svým orlem a hadem! Propasti pod sebou, propasti nebes nad sebou, propasti v nás - a všechna nadsluneční Vůli naší překlenujeme a rozehráme v Hymnus Vítězství Věčného!... Budu jen láskou, láskou, Láskou - k Tobě, ke všemu, k Sobě, - i k nenávisti své! Ale můj Slavný, Božský, nedosáhnou-li já sama tohoto nebe, - dosáhnou ho naše děti! Oh! jaké děti budeme my dva rodit, jaké světo- a myšlenkovládce! Neboť - ani já nejsem ledacos! Nadávala jsem si jako špaček, ale znáš ženskou logiku; považu u se přese všechno za nejlepší ženskou potvoru na světě a řeknu ti: nejsem horší než ty: jsi-li ty silnější než já, jsem já bohatší, dej mně za to třeba pár pohlavků! Budu tobě rodit do úpadu, ač celá ta věc byla mi dosud děsně odporná, - protože místo mužů poznala jsem jen blbě baby. Ale ty první dítě, co přijde - musíš mi v tom vyhovět, jinak bych nikdy nebyla šťastna -, usmrtím; zcela bezbolestně, narkotikem. Mělo by něco z toho dřívějšího bezejmenného hnusu, zcela jistě by mělo. Ale vím, že vezme s sebou ze mne všechno to moje smrduté, - že teprve potom budu úplně očištěna, že teprve pak budu rodit děti - vsutku Tvé!... Svolujš?"

"Samozřejmě, ty má sviníčko pitomá."

"A já jsem zatínal zuby do rtů. "Tedy ty se mně chceš stát nevěrnou? cizoložné děti chceš mít?" Ne, nemohl jsem tomu věřit! Dosud byla vzornou chotí. Takové lyrické výlevy, kterými toho vagabunda nudila, neznamenaají víc, než křikání a řihání. A mrskal-li jí, dobře tak! ať jí, darebnici, pěstuje zadek za mne, když já nemohu! ať jí vychovává! A že jí, teď úplně nahou, viděl - božinku! vždyť se na ni dívalo i to sluníčko, které kameny nade mnou tak rozpalovalo, že jsem byl napolo upečen; a že jí sem tam o-hmatával, božinku! každá travička, na které ležela, se jí dotýkala; a dělaly to také ty čtyři řvavé bestie v mém parku. Lepálie to všechno! Čvanhala mu jenom, to vím; kdyby mělo dojít ve skutku, zůstala by mi věrnou!

A teď odložil trhan fajfku, ovínil ruku kolem mé paní choti, a poplácal ji všude, mluvil něžněji než dříve:

"Jsi má milá, malá, pitomá sviňka, ale přitom megatherion. To nejsprostší a to nejnadzemštější vaří se v tobě, ďábelský kotle, Daemoničko má! Oboje v největších dósích. Voda a oheň; kotel naplněný k prasknutí

sprostou vedou, sluneční oheň, který by stačil k vytopení kotle padesátkrát většího. Skoro jistě praskne, třeba jsem teď řidič stroje já.

A - tvá nízkost je silnější než výška tvá. Jsi otrok pudů, třeba vznešených, ale i nejvznešenější pud je nízkostí. Kdyby vůle nad námi zvítězila, - zachráněna jsi, - pro tento život! Jinak zemřeš, velmi brzo a velmi děsně. Čiší z tebe mrtvolný zápach... Zlobí mne to, ale mrtvolný zápach staň se vůní růží!...

I tvá nízkost je vznešená! Jsi Vznešená! Osud udělal z tebe nejpršernější svou hříčku; nebylo takové! Proto tě miluju... Ale osud umínil si patrně hříčku rozbit, až jej dosti pobaví, - a aby jej dále ještě více bavila... Žiješ jen pro svou zajímavost.

Jsi zatracená, více než kterákoliv bytost lidská; právě proto přede všemi vyvolená. Je zatracenci jsou vyvolenci.

Ale zbývá přece jen naděje - malá.. A já nechci, abys mne zde opustila...; raději ať zhasne slunce, - fuj!... mohl bych se zdát sentimentálním... Mimo tebe je vše lidské bláto. - fuj!...

A zvítězíš-li přece, - nejčarovnější vítězství mé bude to! Nedobudu-li ho, - snad padnu s tebou... Neboť miluju tě - - slyš!

Největší Sebepřemožení je tobě nutná: jinak přemůže Tebe nakonec mocná Tvá noc - a zemřeš. Neboť jen to, co jde, svým způsobem, k Světlu, zůstává naživu; vše ostatní zmrá; v pravý čas.

Tvůj pravý čas: pět příštích dnů!... devatenáctého odjedeme do Kordiller - "

"Už devatenáctého?" vzkládla jako Maenada. "Tak poroučíš? Nejkrásnější života máho den - tak blízký už?..."

" 4. odpoledne zde budeš, a půjdeme - -"

Slastí řvouc, objala jej nohama. Polkracoval:

"Tvůj pravý čin, pro pět příštích dnů: k Sternenhochovi budeš se chovat nejvlídněji! Ničím ho neurazíš - a na rozloučenou dáš mu políbení, trvající půl minuty!"

"Proboha - to chceš ode mne? Rozkaž, abych si teď hned rozřízla celou tvář tímto nožem, abych zohavena byla nadosmrti - a učiním to ihned po slušně... Ale tohle?"

"Vím, že je to těžké; nejtěžší. Ale nutno napadnout zde frontálně centrum nepřitele! žádné tirailleurské šarvátky!"

"Ale - ale - celý můj minulý život tím zničím - -"

"Musí být zničen!"

"Umřela bych rázem, kdybych to udělala."

"Umřeš děsněji a zdoluhavěji, neučiníš-li to!"

" - Vládče můj - - - tedy - ano - oh! ne, ne! - Vládče! - - a - a - -"

ano!... Udělám to!" Oddechla si zhluboka... "Ale - jak jsi ukrutný!"

"Milosrdný. Ukrutný je zpravidla osud, neboť nízkost kreatur nic jiného nezasluhuje. Hotovo! ať se to stane!"

"Staň se vůle tvá!" zašeptala. "Ale dovol ještě slovo: Ty nevíš, nevíš jaký je dosah toho, na to jsi blbec... Udělám-li to, vytrhnu se z kořene -"

"Kořeny vesmíru musí být vytrženy!"

"Dobře. Tedy se vytrhnu a pojdu."

"Zvítězíš nebo padneš. Znáš Tě... Tvé zacházení s ním je to nejhnusnější, co znám; proto tě ovládá hnus ze sebe. Nejnížší ze všeho je nenávisť a hnus: co nenávidím a hnusím si, toho jsem nejohroženějším otrokem. Nenávidící canaille měla by být - Mou milenkou?... Nestane-li se to, devatenáctého se vidíme napoleón!"

"Buď Vůle Tvá!" - -

Mlčeli teď. A já omdlával nepřírozenou polohou, tlakem kamenů, nucenou úplnou nehybností, vedrem, žízní, vztekem, nenávistí, strachem a všemi možnými pekelnými city. Ó, že jsem se toho odvážil! - Měl jsem se vztyčit a strašně se ztrestat?... Čekat, až odejdou? Ale bylo teprve pět hodin a oni tu vždy zůstávali až do soumraku. Strašlivá situace...

Tu přerušil mlčení:

"Tale mám dojem, jako by nás někdo pozoroval. Hej, kočko! Z té vaší věže mohli bychom být dalekohledem velmi dobře viděni."

"Ty myslíš - panem Hnuse? Co by na tom záleželo?"

A teď vbodl strašné své oči přímo do mých. Zatřásl jsem se. Ale nemožno, zhora nemožno, aby je mohl centimetrovou skulinkou v šeru rozeznat.

"Tamhle mezi těmi kameny mohl by být dobře někdo schován," řekl nedbale, zapaluje si znova fajku.

"Snad pan Hnus? Ten aby se toho odvážil? haha! Nemáš ani potuchy, jaká je to baba! Zajíc je lveu proti němu, prašivému psu -"

Dostala řacku, dosti vydatnou "Tak začínáš plnit svůj slib? Vůči takovému ubožáku je pro každého, kdo není prašivým psem, příkazem velkomyslnost. Nevíš, že prvním pravidlem obstojnějšího člověka je parcero subiectis debellare superbos? - A pamatuj si: i nejpeověstější pes se vztekne."

"Ale on je horší než každý pes, - promiň", zasmála se, chráníc si tvář. "Budu mu nyní říkat jen "panthere", "můj nejdražší panthere!" Ale teď se i mně zdálo, že se to kamenné tam nějak pohnulo -".

Vstávala. Zatmělo se mi v očích, v uších to zahučelo jako řev rozbouřeného moře.

"Lež!" řekl a stáhl ji nazpět. A ona pokorně uléhla. Zašklebil se divně. Věděl, jistě věděl, syčák, že tam ležím; hádankou je mně, proč si mne dále nevyšáhl. Ale jistě měl strach před strašlivou pomstou klamaného man-

žela.

"Lež a podívej se raději: několik lidí vystupuje sem k nám a ty jsi nahý."

"Zastřel je beze všeho, až přijdou blíž!" a podávala mu revolver.

"K čemu rámusem?" Postoupil na okraj temene a učinil rukama několik velitelských, zvláštních pohybů, beze slova. "Zastupují zase", zabručel po chvíli a dodal:

"Pojďme odtud!"

"Už teď, Vládčo?" zděsila se.

"Dnes se mně tu nemíbí. Půjďme do onoho lesa."

"Ale dříve ještě - - aspoň na okamžik..., prosím tě! Vždyť po celou tu dobu viděla jsem - - ." A ukázala kamsi...

Trhan stál tu chvíli zřejmě nerozhodnut. Pak střetly se opět jeho zraky s mými, posměšný blesk jimi kmitl. Zasmál se a ulehl.

Zhasl poslední světlý bod na obloze, nejčernější noc zaplavila mou duši. - -

Nechápu, jak jse přežil následující chvíle. Na štěstí netrvaly dlouho. Kdyby byli ti dva vyvrhelové jen o sekundu později ~~zazvonili~~, bylo by se stalo něco ~~neobvyklého~~.

Zcela nahý, zavěšená do syčáky, triumfálně poskakující a tančící a zpívající, tak odcházela do kraje.

Míra nepravostí tvých, cizoložnice, skvrno země, je naplněna. Ten "prašivý pes" ti ukáže! A ty, rošťáku mizerný, nebudeš se dlouho těšit jejímu nečistému, blízkému, hnusnému tělu! Jen mé nekonečné laskavosti a velkomyslnosti máte co děkovat, že jsem na vás, vztyčiv se jako děsný anděl pomsty z úkrytu svého, nevykonal ihned nejstrašnější soud! Ale tím hroznější bude! Vy prasata! ty lotře usmrkaný, ty kurvo prolezlá, -ty -
- ty - - -

21. srpna 1912

Dne 19. srpna Helga nakutku zmizela -. Nevím kam - - -

25. srpna

Především stalo se něco hrozného. Navštívil me v hradě ten její - -
- Ale nemohu, nemohu se stím svěřit papíru...; snad později...

16. října

Ó jaké dva děsné měsíce mám za sebou! Zázrak, že jsem nezešlel; ale
jednou nohou jsem v šílenství už stál. Nepopsatelná Krůza - soucit - lí -
- ale nemám psát, papír je zrádný ničema, už tato slova - -

Bohudíky nastala uleva; den ode dne se můj stav lepší, počínám zapomínat -
- ó Pane, stůj při mně i dál!

24. října

Léčení pokračuje, poslední dva dny byl jsem zdrav a vesel skoro jako
před rokem. Je vyhráno.

27. října

Stalo se něco nemyslitelného, hrůzného, nemožného. Ještě teď se mně
ježí vlasy. Uzářel jsem - Já!... Bylo to včera na dvorním plese. Unaven
tancem, hudbou, hemžením lidí ubíral jsem se, abych se rozptýlil, o půlno-
ci ze sálu řadou pokojů, dal a dále se od něho táhnoucích. Třináct je jich.
Znáte divný pocit, který se člověka zmocňuje, vzdaluje-li se takto od
oslavně zářícího, tisíci hlasů šumícího, hudbou bouřícího sálu, stále ví-
ce a více? Příšerně slábnou zvuky, méně a méně lidí zříte kolem sebe v
komnatách, ustavičně menších a menších, záhadná pustota roste a roste,
konečně je hudba již sotva slyšitelná, a zdá se vám, že jste zapadli do
strašidelného světa, do komnat čarodějových, hemžících se neviditelnými
duchy...

Desátý pokoj byl už zcela prázdný. Dveře do jedenáctého byly zavřeny.
Stiskl jsem kliku, otevřely se, - zaznely dva zděšené výkřiky, - a co
jsem spatřil! Na pohovce seděl admirál von M., máje dámský klobouk na ple-
šaté lebce, a choval na klíně Jeho Excelenci pana ministra války, pohrá-
vajícího si s krajkovým dámským lapesaňkem. Vymrštili se, bíli jak papír,
a nohy se jim chvěly tak, že klesali na kolena. "Ach, ach, ach!" zaskučel
konečně admirál, "jaké štěstí, že jste to jenom vy, panosti! A přísahal
bych, že jsem dveře zamkl na klíč!" "Boží milost byla s námi!" zajektal
zuby ministr a bleskurychle zamkl dveře na klíč. "Pojďte laskavě do
kroužku, mon prince!" zval mne admirál; "tres faciunt collegium". Já, v
zamyšlení jim nevěnuje pozornosti, učinil jsem pyšné, odmítavé gesto a

šel dále. "Náš kníže dumá a badá", slyšel jsem za sebou uctivý pološept, - vědiť, chlapi, co u císaře znamenám; " je velký myslitel, druhý Kant..." Vstoupil jsem do pokoje dvanáctého, prázdného. Stanuv u okna, zahledím se do příšerné hvězdné noci; duchově odbíjela z věže půlnoc... Trhnul jsem sebou prudce, jako ze spaní vyrušen, a zamířil do třináctého, posledního pokoje. Hrobové ticho, něco hrozného valilo se na mne; ale jsa jakoby nar-kotisován, umínil jsem si, z pedantického vrtochu, že musím dojít až na konec nejzašší komnaty, která byla slepá, - která mne vždy, kdykoliv jsem ji dříve navštívil, plnala mystickým strachem. Otevru dveře do ní - - přede mnou stojí Helga. Nikdo jiný mimo ni. Nebudu líčit její pohled na mne, neboť nemohu... Klesl jsem a zůstal sedět na prahu; dlouho-li, krát-ko-li, nevím; z vědomí mého zůstala jen černá kola, zaplavivší příšerně celý pokoj a já... - Konečně jsem pocítil tlak na rameno - a rozeznal mi-nistra a admirála. "Jesus Maria, co zde Jasnost tropí?" zalomil rukama ministr. Zdvihl jsem se pomalu, a nejsem dosud při rozumu, ubíral jsem se nazpět. "Ach! rozumím!" zašeptal za mnou poníženě admirál, plácnuv se do čela. "Sokrates, napadl-li jej nějaký problém, zůstal po celé hodiny stát jako socha, ať to bylo kde bylo, třeba na žebříku nebo na veřejném mís-tečku; ale náš kníže je ještě moudřejší: on si při tom pohodlně sedne!" - Teprve v sále rozpomněl jsem se jasně, co jsem to vlastně užíval. V prů-vozu dvou přátel procházel jsem dlouho c. l. o. společností, - nikde ani tváře, jí podobné. Odebral jsem se s nimi až do třináctého pokoje, - nik-de ani stopy po ní! Ministr a admirál nespatriali nikoho. Okny posledních dvou pokojů uniknout nemohla: bylať všechna zavřena z vnitřku. Zmizela co-und v nějaké tajné chodbě ve zdi? či prosoukala se klíčovou dírkou - - ale, co to mluvím - jako šílenec - - a hrůza- mlčet musím...-

28. října

Oh, co to jen bylo? Helga živá? skutečná? či pouze má halucinace? či - - strašidlo její?... Nu - už je to venku: mám strach, že jomrtva, že mne přišla - že mne bude chodit dále a stále sražit... Proč by měla být mrt-va? To já nevím, já nevím nic, já jen tak... A nevím také, co by bylo strašnější: kdyby byla živá nebo kdyby byla strašidlo... Ale nejstrašněj-ší je nejistota. Oh, oh! Dnašni noci slyšel jsem stále příšerný šelest vedle své ložnice, - jenom, že nevím jistě, byla-li to Helga nebo myš...

3. listopadu

Děsné to bylo na Dušičky, - ale dnes je mně zas už dobře. Došel jsem k nevývratné jistotě, že byla pouhým mým přeludem, čiré vědeckou halucinací, dokonale vysvětlitelnou dlouho trvajícím rozčilením a ustavičným viděním té pokelnice ve fantasii: její obraz přeskočil prostě z předrážděného moz-ku na retinu; proč by ne, může-li se to při obačejném vidění díti stále

opačné? - Jen se neplašit a bude všechno dobře.

1. prosince

Všecko je dobře. Musím se sice stále opíjet a hýřit, abych nemyslel na jisté - jisté věci, ale halucinací už nemám, nemám z nich strach, nebudu ho již mít.

3. prosince

Dnes, odruhé odpoledne, šel jsem procházkou do lesa, poblíž svého zámku Lausteinu, kde nejraději bydlím. Nikde stopy sněhu; země zelená jako v dubnu; březnové zářilo slunce, hrálo, páliło skoro. Byl jeden z těch příšerně kouzelných zasných dnů, kdy příroda, mrtvá a přece živá, budí dojem nahé, galvanisované mrtvoly. Kráčím navě tiše svítící mýtinou, teplo v srdci. Tu spatřím stranou v lese na lavičce u pěšinky dámský oděv, nízkým sluncem na temném pozadí oslnivě se třpytící, černý, dlouhý stín vrhající. Miluju dámy a prot, učiniv okliku, zašel jsem na onu pěšinu a blížil se k lavičce. Již stojím u ní, popatřím - - Helga!... Jako tenkrát na prah, usedl jsem teď na hromadu listů... Ale dnes nabyl jsem ihned srdnatosti - - vyskočil a horempadem, zděšeně křičo pádl jsem odtud. "Dabo! ničemo! vole!" začlo za mnou příšerně - a ozval se i rychlý dupot. Nevím, jak se stalo, že jsem hrůzou nezemřel. - "Tys myslil, že máš ode mne pokoj, ale stále a stále budu tě pronásledovat! Hahaha, vole, hahaha!" dunělo to jako chuchot lesního ducha. Neustal jsem běžet, dokud nebyl les za mnou; pak jsem klesl na trávník. Ale za chvíli ozval se z lesa šustot, snad to byl zajíc, pták, veverka, já však upaloval už zas dál. Konečně se ohlédnu; nikdo za mnou nešel. "Jsem zachráněn!" oddychnu si; a veselá, hřejivá zář slunce naplnila mne slastí, pychou a hrůzou. Tu pohlédnu - a vidím Helgu asi 200 kroků před sebou, proti mně se ubírající. Šla právě odtud, kam já jsem utíkal, - nemožno, aby mně byla tak velkou oklikou tak rychle nadběhla. Dám se na útek stranou, - nož tu, chvála bohu, jdou proti mně dvě babičky s klastím na zádech. "Jsem mezi lidmi, zachráněn!" vzkřiknu přešťasten, obejmou stařen y a líbám je. Pak se podívám nazpět - Helgu jsem už neviděl. Babičky me musily doprovodit až do zámku, a každá za to dostala 1000 marek. -

Cítím, že mne to bude pronásledovat stále. Je to ošom jen má mizerná, planá halucinace. Ale, kčertu, co je mně to platno, když mně působí stejnou hrůzu, když bych z ní mohl stejně zešílet jako ze skutečného strašidla? Když ji musím ve chvíli, kdy ji mám, považovat docela za jejího ducha? Halucinace, zdá se mně, jest jen jiné nepoctivější slovo pro to, čemu říkali všichni naši moudří předkové "strašidlo"; pěšky jako za vozem. Bože, bože můj, - -

4.prosince

Ale je tak jisto, že to byla včera halucinace, t.j. strašidlo? Nemohla to být - Helga živá, skutečná? Aspoň ta v lese zcela dobře. Že by mně pak byla tak rychle nadběhla, nedovedu si ovšem vysvětlit; ale což jsem rozpoznal obličej té, která v polích proti mně kráčela? A oděv podobný může mít každá dáma...

Avšak jak by se tu mohla octnout, když je už půl čtvrtá měsíce v - - Kordillerách?... A jistě si tam zlámala vaz, prosím vás, takové hory!... Ale není zcela vyloučeno, že - - si ho nezlámala, - mohla odtamtud upláchnout se. Vždyť je tam teď v prosinci kapitální zima - - -

Všchno je možné. Ta včerejší mohla být skutečností, ta ve 13.pokoji halucinací - to si neodporuje. Nevím vlastně určitého nic. Strašlivá nejistota, k zesílení... Mohl bych ji zničit - - a vím jak - vím, nikomu to nepovím - ale bylo by to příliš hrozné - ne, ne!...

6.prosince

Zase jsem ji užířel! Dnes v městečku R., dvě hodiny od mého zámku vzdáleném. V živé ulici; právě v poledne. Šla s damou a dvěma pány; jeden mne před časem léčil z lues; a i tu druhou damu znám, z baru. Mluvila s nimi sonorně svým, tak známým de monickým hlasem. A oni ji čile odpovídali jako každému smrtelníku. Na mne se ani nepodívala..., až jsem byl nucen na chvíli usednout na pytle s uhlím, vedle narovnané.

Žije, žije! toť jisto!... Jak by s ní ti lidé byli mohli mluvit, a dokonce se s ní smát? Žije - utekla z - - Kordiller-. Jasně poledno - na hlavní promenádě - s hejsky - měla lorgnon - copak probíhá řádné strašidlo neboli halucinace potřebuje lorgnon?... Ale jak jen mohla - - vrátit se - z Kordiller?...

9.prosince

Ale je to tak jisté, že byla skutečná? Její pravdci mohli být stejně jako ona jen halucinací. A nebyli-li, mohli vidět halucinačně ji, stejně dobře jako já. A vždyť, tisíc ďablů, mohla být celá ta hlučná ulička a i to jasné, nízké slunce jen prašivou halucinací. Beztoho jest jen jí celý vesmír, a já sám nejvíce.

Zase mne začíná z dálky ofoukávat - šílencství. Mám k němu talent, řekl kdysi jistý věhlasný doktor. Vícekrát dříve měl jsem ty, ty, s odpuštěním halucinace, ale jinak neviané; jednou např. přihlížel jsem půl hodiny tomu, jak si malý pes Napoleon hraje v zavřeném po oji s čuškou; pojednou sebou trhnu, promnu si oči - a Napoleon leží a spí a po ubce nikde ani vidu; utéci nemohla, dveře byly zvnitřku zaskleny. Zde však najde bohužel o čušičku, ale o vtěleného ďábla - Daemonu. Už se jednou stalo: kníže Sternenhoch oženil se se Satanem...

Musím se přesvědčit! Musím! Zítra jedu do hradu, kde je ona věž s dalekohledem. - Hu - u - - uu!

10. prosince

Psáno v děsném hradě Rattentemlu. Bylo skutečným hrdinstvím, že jsem překročil starodávný padací most. Ale věž - na tu jsem si netrofal ani z dálky pohlédnout... Zítra však! zítra musím stát co stát mít jistotu.

11. prosince

Nedodhodlal jsem se. Ale dobře; byl pátek a slunce nesvítilo. Zítra nedvolatelně!

Aspoň malé dítě kdybych mohl vzít s sebou - -

12. prosince

Žas nic. A pochopil jsem, že to nedokážu. Došel jsem k rozhodnutí, že ještě zítra hrad opustím. Však se věc sama sebou nějak vyvine k dobru.

Téhož dne pozdě večer

Odpoledne jsem se šel umýt do malé hradní koupelny. "sem jist, že mimo mě, vanu a lampu tam nebylo nic. Mnu si oči, do nichž mně natekla voda, - náhle se něco přes vanu mihá - popatřím ostře - Daemona stojí tam zcela určitá, bílá, strašlivá. Omdlel jsem. Přišel opět k sobě, neviděl jsem ji už, ale shledal jsem, že dveře jsou zvnitř zavřeny na závoru. - -

Teď je jisto, že je přízrakem. Nemusím tam chodit. To mně ulovilo. Ale proboha, jak mohl ten přízrak z koupelny štěbetat o poladní a p. omenadě a gigrlat?

Ne, ne, teď je nutnější než kdy dříve, jít se přesvědčit. Mám prostou volbu: věž - nebo smrt v šílenství.

Strachu z toho druhého, modlím se k tobě: vlij do mne rekovnost, abych překonal strach z prvního.

13. prosince

Ó, požehnání statečnosti! Teď co toto píšu, jsem klidný, ač vítr burácí tak hrozivě, že se třesu jako list. Ale proč se bát? V obou pokojích sousedících s mým, umístil jsem ozbrojené sluhy; ti by ji povědli! Nuže:

Bylo to strašné, ale našel jsem největší poklad: jistotu.

Avšak sotva bych byl našel odvahu, kdybych nebyl přišel na výborný nápad: vzít si sebou dva ohromné, věrné berandyny.

Ve dvě hodiny odpoledne, překonav pokušení, odložit věc na zítřek, vyšel jsem s nimi do hradní věže. Každý kout důkladně prohlížeje, vystoupil jsem až na vrchol, a pak opět sestoupil. Poprvé i po druhé, když jsem se ubíral mimo jisté místo, div jsem nepadl, ač jsem plál statečností.

Schodiště věže je rozděleno dvěma železnými dvěřmi ve tři oddělení. Dveře dolejší jsou ve výši druhého poschodí hradu, k němuž věž přiléhá. Hořejší stejně vysoko jako hřeben hradní střechy. Sestupuje, zamkl jsem

nejdříve dveře hořejší, a pak i dolajší, takže prostřední oddělení bylo zcela bezpečné před náhodnými vtržci. Přes to, z moudré opatrnosti, prohlédl jsem si před zavřením dolejších dveří ještě jednou co nejdůkladněji, hledě na každou pavučinu, není-li tam snad přece jen skryt nějaký ošemetný špion.

Vrátil jsem se do hradu, dveře do věže dobře zamknuv, a pomalu vystoupil do druhého poschodí. Můj strach rostl. V jednom z pokojů jsem poklekl a dlouho se modlil. Poté, hoře srdnatostí, došel jsem až do pokoje s věží sousedícího, příšerně temné modrého. Tam mne odvaha opět opustila. Ani modlitby nechtěly mně ji vrátit. Ale rekognoscením sebe přemožení a strach ze zšílení přivedly mne konečně přece jen k činu. Zamknuv dveře do modrého pokoje, odsunul jsem jednu skříň, stiskl oči rytíře, za ní na stěně namalovaného, - tajná dvířka se otevřela... Zarval jsem na psy: Drž ho, Slo- ne! Chyť ho, Lve! a běžel jsem za nimi chodbičkou, křiče: "heil, heil", a zpívaje: "Es braust ein Ruf!". Pak jsem stanul opět ve věži, - v druhém, hermeticky uzavřeném oddělení, - otevřev si před tím druhá tajná dvířka do ní.

Ještě jednou jsem schodiště důkladně prohlédl, i holuby sedící na římsě odehnal, - blázen, kdo by jim věřil.

Čekal jsem se na malé plošině, pět schodů výše. Ještě jednou se pomodliv, dotýkal jsem se stěny. Tu pozoruju, že jeden holub slétl opět na římsu. Jel jsem jej odehnat. Znovu sáhnu po stěně - vtom spatřím opodál něco umělého. Odmetl jsem je botou do kouta, - náhle se mně zatemnil zrak a já usedl. Aspoň čtvrt hodiny jsem sedel na plošině, - ó bože! odpusť mně pokle! vždyť jsem v něm již byl - a očně! neboť každá vteřina byla neko- nečností.

Ale pejskové štěkali tak vesele, tak vesele svítilo narké, ale jasné slunce, že jsem se vzmužil. Myslím, že blon mne odtáhl za šos ke stěně, jsa již netrpěliv. A já jsem, nevěda ani, jak se to stalo, stiskl čtyři hrbolečky, - a nové tajné dveře se rozskočily.

Kozavítiv lucernu, vešel jsem. Metr přede mnou železná, červenavá dvíř - ka. Chtěl jsem je otevřít, tu pocítím příšerný zápach... Odskočím zase na schodiště... Byl jsem poloomámen. A to bylo příčinou, že hned zas, nabrav do sebe co nejvíce dechu, bleskurychle jsem odemkl červenavá dvířka, teď se již nic jako dřív neboje, že mně Helga skočí náhle na hrdlo, nebo že se aspoň z tempty šíleně zachce - ale vím, že psi zůstali se scilpe- nými ohony venku.

Přede mnou se černala místnost 4m dlouhá a 2m široká; směle jsem do ní vrhl pátravý pohled.

A za několik okamžiků, rozkoulav se, vidím uprostřed na temné zemi dvě volké, barevné skvrny: růžovou a zelenou.

Dne 19. srpna měla zelenou suknu a růžovou bluzu - - -

Tiše, bez hnutí odpočívaly vedle sebe. Tiše, bez hnutí, hleděl jsem na ně, mrtvola jako ony... Tu jsem byl nucen vydechnout. Strašlivý zápach!

Po čtyřech, ač bylo možno v jít po dvou, dostal jsem se na schodiště a hluboce oddechoval. Slon a Lev vítali mne radostným štěkotem a lísáním tak zběsile, jako bych se k nim byl vrátil po několikaměsíční nepřítomnosti. Vzpchopiv se, zamnul jsem duchapřítomně, ač skoro bez věcí, oboje dvířka.

A tu mne zavalil tak mocný nával slasti, jaký jsem dosud nepocítil! Vždyť jsem rekovn provedl to, co chtěl - a nabyl jistoty!... Bolelo mně více hrozně, že je přece jen mrtva, - ale je to tak jisto mnohem rozumnější, než kdyby žila. A přízraku jejího se nemusím bát, nebudu-li se ho bát! Jen má hrůza jej rodí, jen ona činí jej nebezpečným, jen ona mohla by mne zabít... Ó, rekovní předkové moji, vlévejte i nadále aspoň kapku své síly do zvadlých žil moderního šlechtice!...

Vyšel z věže, kázal jsem, aby neboží, o mne tak zasloužilí psi, byli zastřeleni. Plakal jsem, přihlížeje jejich popravě; ale co dělat? Jejich čenichy by mně mohly prozradit.-

Je už půlnoc, ale dosud cítím strašlivý zápach, - jako bych stál dosud tam, v hladomorně... Hrůza! je možné, že spanilé tělo, jehož vůně - - - Ale nemyslet na to, ať se mně nezdají hrůzné sny.

14. prosince

„A hrůzná noc! Za věčný raj nechtěl bych ji znovu prožít! Byly děsnější její sny či insomnie?... Ó Helgo, má hvězdo strašlivá, kterou teprve teď, zavraždív te, vskutku miluju, - cos asi vytrpěla! Jak bídácký, věčněho zatracení hoden byl můj čin! Avšak mohl jsem jednat jinak? Může jinak jednat choť, který viděl a slyšel to, co já?... A pak - byl jsem přece jen nástrojem Boha, trestajícího strašnou hříšnici: je spravedливо, Pane, že trestáš ubohý nástroj svého trestu tak nemilosrdně...

Nuže, dnes se konečně vyzpovídám aspoň papíru, cítím, že mně to uleví, vždyť proto as jsem tolik trpěl, že mně bylo nésti tíži hrozného tajemství samotnému.

Od onoho odpoledne, kdy jsem byl svědkem její skandální schůzky s ním, vířil ve mně dnem i nocí vztek a pomstylačnost, o nichž si nelze učiniti představu. Nebyl bych dříve uvěřil, že vášně si může člověk tak podmanit, připravit o všechno sebeovládání, rozumu a přirozené vlastnosti; tak hlavně připravila mne o všechny strach, je už jsem někdy trochu přistupen, ač mám v základě srdce lví. Jen tak se mohlo stát, že jsem se rozhodl Helgu sprovodit ze světa, a to právě toho dne, o němž řekla, že bude nejkrásnějším jejího života; počkej, čubko, ja ti jej okrášlím! A vymyslel jsem

si do podrobnosti rafinovaný plán. Po celé čtyři dny jsem nezapochyboval, že svůj čin provedu.

Jí jsem se vyhýbal. Ona však několikrát mne sama vyhledala a začala na mne vždy velmi vlídně mluvit. Ale hlasem, jako by ji někdo škrtil, a s tváří, jakoby pavouky polykala. Po každé přerušila řeč zcela náhle a zblednuvši, odkvapila. Jednou jsem ji slyšel hned poté zasyčet: "Ne, nemohu! všechno dokážu, jen to ne..."

19. srpna byla od rána velmi rozčilená, ale jen radostným jásavým očekáváním. Byl jsem rozhodnut přikročit k dílu, jakmile zpozoruji, že se připravuje k odcestování. Ale po celé dopoledne nic. A já jsem teprve teď pocítoval trochu strach a kolísání. A to rychle rostlo. Myslím, že k činu by vůbec nebylo došlo, kdyby osud podivným řízením nebyl tomu chtěl...

Ve 2 hodiny odpoledne hledím klíčovou dírkou do její komnaty, máje pod kabátem uchováno těžké kladivo. Prozpěvujíc si tiše, skládala různé věci do malého kufříčku. "Teď je třeba jednat, neotálet!" děl jsem si, - - a v tu chvíli pocítil, že nejsem schopen; strašlivý vztek posledních dnů opustil mne teď úplně. Přes to hledím mechanicky dále. Skládala vesměs maličkovosti, nejenom např. knihy, fotografie, rukopisy, ale i, kdo by tomu věřil, třeba několik obyčejných oblásků, obyčejnou prazdnou cívku, starou střenku nože bez železek.. A tu, prohrabujíc se v jedné zásuvce, vytáhla velmi drahocenný, všemi možnými kameny duhově zářící náramek, který jsem jí kdysi k narozeninám vlastnoručně věnoval. Zatrásla se, jako by sáhla na prašivou ropuchu, a vši silou mrštala klenotem do kouta, že se přerazil. A pak - si pečlivě umyla ruce.

Zase se probudil bezmezný vztek posledních dnů a téměř mnou hodil dovnitř.

Ač se to stalo s lmcem, ani se neohlédla, usmívajíc se teď už zase blaženě na své špulky a lamínky.

"Co to děláš?" zeptal jsem se po dlouhé chvíli, stoje opodál opřen o zeď.

"Co - oo?" zívla, neotočivši se ani, v největší roztržatosti. "Co - oo?"

"Nu ano - co děláš?" zeptal jsem se znovu slabým hlasem; neboť její satanská přítomnost vždy mně nějak mystickou mocí odzbrojovala. "Ale to já jen tak přišel - tentoč y..."

"Teď teprve se ohlédla, teprve teď si uvědomila, že jsem to já, - matitel uražené manželské cti.. Ale myslíte, že se ten zkažený tvor kál a bál? ... Zařvala:

"A co ty tu děláš? Hybaj ven!"

"Já - jen tak - - chtěl jsem ti jen říci, že je dneska venku hodně teplo", odvětil jsem, jektaje zuby. Ale byla to ode mne jen přetvářka, uvi-

díte hned, jaký byl můj čin!...

"Zvíře blbé!" zařičela, "ať už jsi venku, nebo -"

Avšak tu jí náhle ruka, napřažená po mé tváři, klesla. Bledla. A slyšel jsem šepot: "Ach - ach! Je to nutné...; teď nebo nikdy." Nuže -:

"Můj milý pane choti", započala povným hlasem, ale třásla se; "dobře, že jste přišel. Od-pušt-te - vše, čím jsem vás kdy ura-zila..." Lapala po dechu, na čele vyrážely jí velké kapky potu. "Budu na vás vždy - vzpomínat - co nej-krás-ně - -"

Nedopověděla, přikryla si tvář a zhroutila se na pohovku jako dřevo... Ty, Helimute - - óh! Pojď ke mně bliž!" vyrazila náhle s krajním sebe-přemožením a rozepjala také trochu paže...

Věděl jsem, proč to všechno dělá: na rozkaz trhána. Ale přes to jsem se k ní blížil, pomalu, ostražitě, jako vždycky, tak se blíží člověk ko lvici, kterou chce pohladit... Opustil mne opět vztek. "Jen mne polib, polib na půl minuty a všechno ti odpustím!" zavířilo to ve mně; "třeba to bylo na povel toho lotra, - o němž jsem už telegrafoval Willymu, aby byl zatčen, - půl minuty tvého políbení - a jsme smířeni! Jdi si pak do těch Cordiller, nebo kam chceš, však se vrátíš ke mně, až poznáš, že hodnějšího muže na světě nenajdeš... Zasypal jsem tě vším bohatstvím, vyléčil z blbosti, - otročit budu ti i dál, až se vrátíš, - takovému vagabundovi nemůžeš dát trvale přednost přede mnou. Dopřeju ti ho prozatím, peníze ti budu posílat do těch Cordiller, aby tě ti tvoji ptáci tam nemuseli živit!"

S takovými smírnými, sladkými pocity jsem se k ní na lánel, - ještě teď nad sebou pláču, vzpomínáje na to. Měla svůj osud v rukou svých...

"Helgičko má", zašeptal jsem...

"Tvá?" vylétla náhle, řvouc jako tygr. "A jak smí tvá smrdutá tlama brát moje jméno nadarmo?"...

"Apotácel jsem se, - ale ona padla teď na podlahu. A slyšel jsem sténání: "nemožno... Či přece? - Óh, miláčku, dej mi sílu!... Stojím - pravdu máš, na nejhroznějším ze všech rozcestí: buď já - nebo to bílé, beztvárné zjevení, - které je snad - Já... Smrtící hnus zde - tvá Vůle tam -"

"Já a smrtící hnus!"... Pekelný vztek probudil se ve mně znovu. Bezděky jsem sáhl na kabát, je-li pod ním dosud kladivo. Tu vyskočila, bílá jako sníh, obličej - strašlivý smích mrtvoly. Celým tělem se lomcovala. Vzpomínáje, cítím s ní hlubokou soustrast. A zařičela nelidským hlasem:

"Manželi draní - na rozloučenou polí-be-ní -"

Ještě jednou opustil vztek mé volkomaslné srdce. Sladce jihlo ve mně vše. A Helga objala má ramena - již již dotýkaly se rty její rtů mých... Ale nedošlo k tomu. Odskočila zbasile stranou - - a něco jí vyběhlo z úst. Zvracela. - -

Ale ani to nebylo by mne dohnalo k činu, dech její mne nebesky omámil. .
Avšak hned poté zařvala nejšerednějším hlasem:

"Hnise, okamžitě ven, nebo tě vymáčknu ze světa! Jaká blbá zbabělost ode mne, že jsem tak jako otrok poslouchala! Ani na něj nedám už nic!... Budu Svou, zůstanu Svou, a tak zvítězím!"

Ale kluk měl přece jen pravdu, Pýcha předchází pád...

Posuďte, lidé, neodsuzujte! Teď vidím: ona, chuděrka, za nic nemohla, ale já, chudák, také ne. Nic platno: všechny zájmy všech lidí a všech tvorů křižují se a ničí navzájem nevyhládivitelně. Tedy boj: svatý, nezastřený, generální boj.

Domluvivši, napřáhla pěst k ráně. Zprvu zcela omámen, dal jsem se na útěk. Nepronásledovala mne, usedla ke stolu, a obrácena ke mně zády, přikryla si dlaněmi tvář. Otevřel jsem dveře. A v tu chvíli zažhnul ve mně zase Vztek, lítější než kdy dříve, a nyní kupodivu jasnovidný. Hlučně jsem zavřel dveře, ale zůstal v pokoji. Ona, vědouc, jak jsem vždy dříve na její rozkaz utekl, domnívala se, že jsem na chodbě.

Vyňav kladivo, netřesa se teď už pranic, po špičáčkách vrátil jsem se k ní - - a už bez rozmyšlení udeřil ji do lebky. Ne příliš silně. Kolísajíc se na židli, otočila bez hlesu hlavu a sahla do zánadří pro revolver. Ale ještě než jej vyňala, po druhé a silněji dopadlo kladivo. Okácela se, zůstala bez hnutí.

Chladno-crevně zamkl jsem dveře, šňůrami v kapsách připravenými svázal Helze, silně a pečlivě, ruce a nohy, zapal jí ústa a vlekl bezvládnou masu řadami pokojů až do modrého. Odtud jsem ji vtáhl do věže a do - hladomorny. Blunce, která dlouhou řadu dnů nezkaleně svítilo, zašlo v tu chvíli náhle za černý mrak a současně zarachotil hrom.

Od středověku měli zde moji předkové krásné místočko, kde bezpečně vydechovali jejich nepřátelé po týdnech - po měsících, - podle toho, hodili-li jim tam občas kus shnilého psiho masa, nebo pár krys, uštědřili-li jim džbán kravské moči. Ve věži, která byla vystavěna, aby vzdorovala nejen dávnověkým katapultám a helepolím, ale i primitivní kanonádě dřívějších staletí. Řekl kdysi můj dědeček, že z ní vlastnoručně vyhrabal dvacet lebek. Úplným tajemstvím byla a jest tato kobka každému, mimo pány hradu.

Usedl jsem poblíž ní. Osvětlovala nás lucerna. Ztlumené řvalo sem hromobití. Vztek vyprchával z mého šlechetného srdce, všechno ve mně opět roztavalo; a zazdalo se mně, že bych ji teď mohl všechno odpustit... Přes to jsem vyndal lóramenné dýtky, připravené, abych ji zde zmáskal, ale nebyl jsem toho schopen na nehybném těle, - snad i mrtvém?

"Nad nežije!" řekl jsem si náhle zděšeně. Dosud mne ani nenapadlo, že bych ji mohl svým kladivem zabít. V mém plánu bylo ji jen omráčit, aby jen

tak rychle lehce neskonala, a jako čílenec jsem věřil, že musí být jen ve mdlobě...

Sklonil jsem se nad ní. Srdečko jí bilo. Slabě. nachotil hrom.

Nedovedu říci, co se ve mně v tu chvíli dělo. Automaticka - ať to bylo v mém plánu, - pokoušel jsem se - -. Nezdařilo se to. Neodvážil jsem se rozpoutat jí nohy..., mohla by mne zabít i svázanými rukama - .

Ale zdá se, že mé pokusy ji přivedly k životu. Pohnula se - otevřela oči. Zas je zavřela; na dlouho. Patrně přemýšlela; dýchala prudce. Náhle sebou zazmitala, - dlouho se svíjela jako had nad ohněm. Krev jí kapala ze zápěstí. Umíral jsem strachem, že se osvobodí, vstal jsem a couvnul až ke dveřím. Ale marně se namáhala. Co já udělám, udělám dobře.

Zklidnila zase na delší dobu. A náhle pravila, jiným hlasem:

"Kde to jsem?"

"Tam, odkud nevyjdeš! leda v soudný den! Jsi v hladomorně hradu! Hřišnice, nejzkaženější cizoložnice! Vím všechno! Všecko viděl a slyšel ten tvůj "prašivý pes!"

Mlčela. Pak jala se klidně mluvit:

"Jsem ve vaší moci a mluvím rozumně. Necháte-li mne zde umřít, zahubíte se. Vaše svědomí není dost silné, aby něco takového dovedlo po celý život nésti, známa Vás. A vím též, že nato-li chuť mne propustit, zrazuje vás z toho strach, že se pomstím za to, co jste již učinil. Nuže, dávám své čestné slovo, že netřeba vám obávat se toho. Mstivá nejsem, naopak. Činem svý. stoupl jste u mně v ceně... Spíš bych vám zaň něco dobrého prokázala. Vím též, že ani vy nejste mstivý; že vaše nálady se rychle mění. Jste-li na mne dnes rozzuřen, zítra už nebudete. Uznávám, že jsem vám vždy mnoho ubližovala. Zasloužila jsem si toto pokoření. Zasloužím ještě větší trest, - neboť neučinila jsem, co jsem si umínila. Vidím vedle vás důtky; nuže, použijte jich, a hodně vydataně, teď zde, ať mne po vašich úderech děsně bolí hlava...."

Kolická jsem silně. Měla pravdu, - již tenkrát jsem cítil, že mé svědomí neuneso tíhu mého činu. Ale mohl jsem věřit jejímu čestnému slovu? Slovu osoby ďábelské, neuznávající žádných mravních zákonů, hlasající: čestné slovo dala jsem sice jnému, ale ne sobě. Co neučiní člověk, a k tomu takový, aby ušel smrti, a k tomu tak děsné? Ne! Propustit ji znamenalo by podepsat sám nad sebou ortel smrti.

"Nemožno", odvětil jsem. "Příliš si hřešila proti mně, Bohu a všem lidem. Netrestám tě já, ale Bůh."

"Ne, přiznej se, že máš jen strach! Přisáhám, že planý, slyšíš? Opustím tě navždy, nikdy již nebudeš o mně slyšet..."

"S tvým chlapcem, trhanem?" Hněv se ve mně zhovu probudil; povstal jsem

k odchodu.

A tu začala prosit, lachotit, ba i něžnou ke mně být. Ale jaké sebepřemáhání jsem při tom viděl na její tváři! "Jednáš podle rozkazu rošťákově! Ale je pozdě!" zařval jsem. Dala se i do pláče, pokoušela se kleknout, ale vždy se převálila... "Pro všechno tě prosím, ponech mi aspoň život! Čiň se mnou jinak, co chceš, - přejel-li si zůstanu u tebe, otrokyní tvou budu ba budu plnit i - - manželské povinnosti! Vždyť je tak hrozné zemřít, zde, v té temnotě a hrobové ztuchlině, spoutaná - teprve za týdný hladem a žízni! Avšak nebála bych se sarti ani takoveto, kdybych byla hotova. Ale právě teď, kdy počínám poznávat, vidět, žít, kdy brány všech tajemství otvírají se přede mnou jako snad před nikým jiným, - ne, ne, nemožno! Jak mohla bych teď zemřít, když ještě ani nevím, jsem-li nesmrtelná!..."

Málo chybělo, a byl bych její pouta rozvázal, - ale pocítil jsem náhle jasně, že to první, co by udělala, by bylo, že by mne uškrtila. S krajním sebeovládnutím otevřel jsem dveře. A tu se ukázala její pravá povaha v celé nahotě.

"Okamžitě ať jsem rozvázána, pse prašivý!" zařvala, myslíc, že jako dříve i teď velitelský a sprostý tón mne překoná. "Poroučím to! Ne-li, mám prostředky, o nichž nemáš tušení, abych si sama pomohla, - a pak běda ti, běda, otropo! Jsem ve spolku se samým satanem, - a lidé mne hned pohřeší a najdou! Zvláště můj muž, těš se na něj! Okamžitě, otroku drží, nejposlednější z lidí, hnuse hnus!"

Ale zmýlila se tentokrát šeredně, a to rozhodlo její osud, jak se uvidí. Odcházeje byl jsem v hloubi duše temně rozhodnut, že odlože věc na později, propustím ji patrně některý z příštích dnů. Ale teď zavířil ve mně opět pohaslý vztek, strašnější než kdy dříve, a změnil mne v lítou šelmu, zaklil mé smysly. Jen matně vzpomínám na to, co následovalo. Obnaživ jí spodní polovici těla, strašně jsem jí zaraskal. Trpěla zprvu bez hlesu a bez hnutí, pak se začala kutálet po zemi, nakonec řvát. Ale při tom nadávala stále, a já tím déle pokračoval, až omdlela, celá krví oděná. A pak - - vykalal jsem se jí natvář a omazav o to svou ponožku, vcepál jsem jí do jejích úst. Také jsem ji trochu poplaval, vysmrkal se jí na tvář a skopav nehybné tělo, vyšel jsem a zamkl za sebou dveře.

To vše ne bylo ode mne zcela, v plném smyslu gentlemanské, plentní. Ale bylo nutno uázat jí, že nejsem "prašivý pes". - -

15. prosince

Danteovo péro bylo by neschopno vyličit má utrpení po dobu následujících 14 dnů. Budu proto co nejstručnější.

Jsem nyní jist, že bych jí byl hned příští den propustil, kdyby nebylo došlo k tomu poslednímu... Naděje, že se mně Helga nepomstí, byla by ve

mne zvítězila nad strachem. Ale po mé poslední - proceduře - naděje té už nebylo. Všechny mosty k návratu jsem ztrhal, neodvolatelně odsouzena byla má choť k smrti. Přes to jsem se první dny ustavičně kolísal, ale polkaždé, když slunce zapadlo, jsem si řekl: Zase, možno-li, ještě méně naděje, že by mne odpustila muka stále delší a hroznější. Každá vtřina pochovávala ji hloub...

Chodil jsem každodenně vícekrát do věže, a potevřev první tajná dvířka, naslouchal jsem. Bylo vždy slyšet šustění, skučivé, sténavé mručení nosem - ach tak hrůzoplňné! A slyšel jsem je až halucinačně i v hradě, na procházkách, všude, všude.

Čtvrtý den, 23.srpna, byly ty zvuky strašlivější, než kdy dříve... Dopotáce se s námahou do hradu, rozhodl jsem se, že ještě téhož dne opustím děsná tato místa a odjedu do Berlína. Nestalo se to však ještě, následkem příšerné události, o které budu vyprávět zítra. -

Čtyřiačtyřicátého srpna přijel jsem do Berlína; ale ani tam jsem neunikal strašným zvukům, strašným myšlenkám. Strašily i v řinkotu číší, v smíchu objímajících mn. dívek, v šustění sterých tančících nohou, v jasotu hudby. Prožíval jsem mluvu Helgina do nejmenších podrobností, snad neméně intenzivně než ona. Óh, dovedete si udělat aspoň slabou představu o propasti jejího utrpení?...

Za deset dn. jsem se vrátil na hrad zcela změněn a zlomen -: odhodlán, že ji pustím na svobodu, ať se děje co děje, uslyším-li dosud za železnými dveřmi známky života. Byl jsem zcela statečný, jako nikdy dříve, nebo je se ani smrti, když jsem horempádem běžel do věže. Otevru tajná dvířka, naslouchám.

Ticho. Zaklepám na železné dveře. "Helgo!"

Ticho. Buším vši silou, křičím:

"Helgo, nejdražší, ozvi se, pustím tě ihned! Ozvi se, vždyť nemůžeš být ještě mrtva, prosím tě pro Boha živého!"

Hrobové ticho - -

Celou hodinu jsem tam stál. Pak jsem se vrátil do hradu. Ale již za hodinu běžím zase do věže, tluku, křičím, prosím, pláču...

Nejhrobovější ticho. -

Dokonáno. Přišel jsem pozdě. Odbyla si aspoň pozemské utrpení. Ale co mne, mne tu čeká?

16.prosince

Vyprávěju tedy, co se přihodilo 23.srpna.

První dny po vržení Helgy do hladomorny byl jsem trýzněn neméně než výčitkami svědomí strachem z jejího děsného mlence. - Již před 19.srpnem dal jsem po něm pátrat a zvěděl, že před necelým měsícem přivandroval, no-

známo odkud, do vesničky, čtyři hodina od mého hradu vzdálené, kde si od majitele najal polozbořenou chatrč, stojící v samotě uprostřed lesů a skal; po mnohá léta nikdo v ní již nebydlil. Usadil se tam hned a s nikým se nestýkal, toulaje se stále pouze široko daleko přírodou. Z čeho žil, jakého byl původu, nikdo nevěděl.

Hned 19. dal jsem rozkaz, aby byl bez prodlení zatčen. Ale následující dny nebylo po něm ani vidu ani slychu.

Když jsem se, 23. srpna po poledni, z věže vrátil, byl jsem tak vyčerpán, že se mně po několika probdělých nocích zmocnil v mé pracovně spánek. Dva moji sluhové dleli na můj rozkaz v sousední komnatě, ozbrojeni až po uši.

Zdálo se mi o něm, trhanovi. Nesl mne jednou rukou za uši, jako králíka. Podívám se na sebe, - jsem obrostlý bílými chloupky, jsem králík s dlouhými ušima. A on úplně tygr, ale krácející po zadních nohou, ohromně vysoký. Nesl mne schodištěm věže. Vešel do hladomorny; tam mne pustil; já pobíhal kolem dokola, neboť jsem cítil zeli. Tu vidím provazy, ležící na cemi bělavém, beztvárném, nehybném, ale plameny v sobě tiše vířící. A tygr přerízl provazy a to beztvaré se pomalu zdvihlo a málo to teď natrupu draka hlavu serafa - Helgy, krásnou, nebesky zjasněnou tvář. Opřela se o tygra a odcházeli. "Hoď ubohému králíčkovi ještě něco!" poprosila hlaholem nebeských zvonů. A Tygr mně hodil hrst zelených košťálů. "Tvá poslední potrava!" pravil. Dveře se za nimi zavřely, zaskřípěl klíč. A při tomto zvuku, jenž znamenal vbíjení hřebů do mé rakve, explodovala ve mně nesmírná hrůza, - hrůza před nadmetafyzickým ultračerným Hroben Věčnosti, - a já se probudil.

On stál nad mou pohovkou. Nehnutě; usmívaje se. "Ben pokračuje dál", - děl jsem si; "zas mně chytí za uši, - když by mně dal teď místo košťálu jetel!" Sáhl jsem si po uších. Ne, vem to jak vem, dlouhé jsou dost, ale králíci to přece nebyly...

Vysoko čnela nad mnou jeho obrovská postava; štíhla, ale zároveň, tak podivně, mohutná. Tygří oči hleděly na mne - zpola tak nějak, jako by vši mocí tutlaly v sobě smích, a zároveň pokorně velitelsky, - tak směšně! Jako by byl tento žebrák, jenž si nemohl nakmout aspoň kumbálek, do něhož by neteklo, král nade všemi králi!... Usedl jsem mechanicky a zablekotal:

"Já jsem ubohý králík, je, je! Vy mne nepraštíte za uši, ne? jaj, jaj!"

"Co je s Helgou?" řekl klidně.

"S Helgou? S jakou Helgou? Neznám žádnou Helgu... Já jsem jenom ubohý králík!" zabreptal jsem dosud v polosnu, ale krev mně pomalu stydla.

"Co je s Helgou? Jedním slovem!" zvolal hlasem římské tuby.

Kdybych nebyl býval v polosnu, byl by za svou drzost, že nazýval mou choť pouze křestním jménem, dostal takovou za ucho, že by mu v palici nado-smrti hučelo. Takto odpověděl jsem jen:

"Já - nevím - já nevím nic -"

"Co je s Helgou?" pravil po třetí. Ale píšou-li "pravil", jak to nesprávně! Pravít může něco jen člověk. Ale tohle znělo, bez nadsázky, úplně, úplně jako rachot lvího jícnu, - o němž se kdysi můj drahý kníže S. v zoologické zahradě vyslovil: "kdyby člověk dovedl zvířatům všechno odkoukat, lví hrom ubohým chřtánem svým ani směšně napodobit nedovede..." "Co je s Helgou? Neodpovíš-li okamžitě, nezbude už ani jednomu tvému slovu čas, prodrat se hrdlem!" A dotkl se, velmi slabě, svého krku roztaženými prsty své strašné pěsti...

"Je-ve-vě- -" vypravil jsem ze sebe... A byl bych v ten okamžik všechno dopověděl, co hladomorny bych jej byl zavedl... Oh - jak dobře by to asi bývalo pro všechny!... Ale onud chtěl jinak naložit se mnou, s ním - s ní!..

Ozvaly se strašné řevy. Dva bernardýni, o nichž jsem již psal, leželi totiž po celou tu dobu v koutě za plentou. On je neviděl; a já, rozespalý, dosud na ně nevzpomněl. Exempláře, jakých není na světě! Lev o něco menší, ale stále více než metrák vážící, byl ohnivější než Slon, poněkud těžkopádný. Tato zvířata skoro nikdy nazaštěkala; myslila, že je to pod jejich důstojnost. Ale kdo, bez výjimky, byl by se odvážil přistoupit ke mně blíže než na metr - synem smrti byl okamžitě!

Byli pokojní po celou tu dobu, ale když trhan vztáhl ruku po mé hrdle - hoj! Nejdříve vrhl se naň děsným lvím skokem Lev. Avšak teď - - trhan se jen slabě zakolísal pod děsným nárazem. Líce bylo mu roztrženo, ale střelbitě, uchopiv levicí kolosa za chřtán, mávl pravicí po jeho lebce. A Lev, který roztrhal kdysi tři naň útočící cikány, ležel na hřbetě, bez hlesu, jen zmluvě nožičkami třesa. Ale v ten okamžik padl na toho lotra Slon, největší ze všech psů na světě. Tentokrát se ničema svalil a krev proudila mu z roztrženého ramene. Ale okamžitě - zázrak - Slon odletěl do kouta! Trhan bleskurychle povstal - a současně on a pes vrhli se proti sobě. A Slon, uchopen za chřtán, přitisknut svými zády k hrudi lotra, chroptě, zmítal sebou tak děsně, že tři muže by to povalilo. Ale ten zlosyn, ani se nekolísaje, nesl jej k oknu a sluvil neudýchaně, skoro něžně:

"Odpusť, drahoušku, že ti tlačím krčiček; ale co naplat, když jsi blbec. Douám, že nebudeš tak nemotorný, aby sis pochroumal nožičky, vždyť je to jen první poschodí!"

A teď, stanuv, dal zvířeti hubičku na lenich, pod níž, krví zpěněnou, lapaly divě po jeho tváři děsné tesáky. Pak vyhodil Slona z okna.

Teprve teď jsem nabyl sebevlády a křiče, přechal ven. Na prahu padl jsem v náruč zástupu věrných služebníků, kteří slyšíce řev bernardýn, přispěchali mi na pomoc. Viděl jsem ještě, jak lotr, omámený přece asi zápasem se zvířaty, ustoupil do vedlejšího slopého pokoje, jehož okna byla opatře-

na silnou mříž, jak jednoho ze sluhů, který se tam za ním dral, uchopil v půli těla a drže jej horizontálně, všechny ostatní neodolatelně jím vytiskl ven, a jak dveře před nimi zamkl. Pak mne opustilo vědomí.

Nabýval jsem ho opět ve své ložnici asi dvě hodiny později. Jako ve snu slyším děsný lomoz, stohlasé výkřiky, výstřely z ručnic. Poté mne opět objalo slastné bezvědomí.

Teprve následující den jsem zvěděl, jak se celá věc skončila.

Trhan, který, mimochodem, dříve než se nade mnou spícím objevil, ranami pestí omarčil oba střežící mne sluhy, jednoho tak radikálně, že se mu lebka rozkrapla jak hliněný hrnec, - zůstal tedy v pokoji, z něhož nebylo východu. Cloumal sice mřížemi oken, zviklal je, ale na vylomení jejich ani jeho síla nestačila. Lehl si na podlahu a kouřil fajfku. Moji služebníci slyšeli za dveřmi jeho bručení:

"Daemoničko, jsi mrtvá. Jiste, cítím to. Předvídáno. A dobře tak. Vem všechno čert! Já?... Nevyzáznou odtud, téměř jisto. A kdyby přec? Ani bych nechtěl. Miluju tě přece trochu víc, než se sluší. Zde je všechno svinstvo. Ty - tam jsi - Bílá. Snad jsi i víc, než já... Proto mne strhuješ s sebou... Životní pensum? Otroctví věřit v ně. K Tobě, Jediná!... Ale slibuju, že Ti připravím ještě hezkou tryznu - - "

Poznavše, s jakým zlosynem jest jin činit, poslali mni sluhové do všech okolních míst pro gendarmérii a policii. Za dvě hodiny bylo tu osm četníků a nevím kolik strážníků. A s nimi houf ozbrojených vesničanů.

V pět hodin odpoledne - v hodinu, kdy byla Helga vržena do hladomorny, zahájili útok. Sekerami roztržili dveře.

Teď teprve odložil trhan fajfku. Ale v zápětí již letěl těžký dubový stůl do shluku četníků, postupujících s nasazenými bajonety, s takovou prudkostí, že nejbližšímu z nich byla lebka roztržena na cimprcampr. Ostatní se váleli v jednom klubku. A netvrbě se vrhl kupředu, třímaje v pravici těžkou mosaznou tyč od zablony.

Nebylo prý ani vidět její zlatý blesk, tak rychle se knitala. Praskaly lebky, mozky stříkaly. Jednomu z policistů bylo tyčí, ač úplně kulatou a tlustou, proseknuť hrdlo až k páteři.

Proklestil si cestu oběma pokoji; octl se na chodbě, rovněž přeplněné ozbrojenci. Ale i tam nezadržitelně postupoval. Vše se před ním rozestupovalo, více před jeho zvířecí tváří než před jeho tyčí - celkem padlo mu tohoto dne v oběť 18 mrtvých a mnohem více zraněných. Prodrál se k oknu chodby. Vyskočil. Běžel po dvoře dál. Výstřely za ním třaskaly. Neuvěřitelným skokem vyhoupl se ještě na vysokou zeď. Ale tam se zakolísal. Neseškočil již na druhou stranu, ale ulehl na břicho, uchopiv svou hruď a klubaje se. Moji obránci se k němu obezřetně sbíhali. "Blíž k tobě, Daemo-

no!" slyšeli. "Věčnost - Nic - Krása nekonečná - - jak je to všechno interestingní - nádherně směšné - - hahaha!" S chochtotem pošel tento vyvrhel. - Ale jeho smrt utvrdila ještě mé rozhodnutí, že Daemona musí zemřít. Kdyby věděla, že on zde zcepeněl, - oh! žádná lvice, stíhající ty, kdož zastřelili jejího chotě, uloupili její mláďata, nemohla by být hrůznější; a nic prý na světě není strašnějšího.

Oddech jsem si. Ale i tobě, lotře z abělý, milostiv budiž Bůh, jenž dal ti sice velkou tělesnou sílu, ale naprosto žádnou umravenost a barak - ter.

Byl pohřben na archovišti. Slon a Lev zůstali naštěstí živi a zdraví.

X

20. prosince

Bydlím opět ve svém zámku, Sausteině, poblíž něhož jsem v lese spatřil Jejího ducha. Zámek je veselý, na vlídné rovině, ne jako onen hrad v hrozivém pohoří položený. Bývalo mně zde vždy dobře. A nyní - nyní - óh!

Marně jsem se těšil, že mne ozdraví jistota. - Ach, jak si člověk zveličuje, okrašluje to, v čem vidí svou jedinou naději, svou záchranu! Pozlazuje si vždy své domnělé spásné kotvy!... Nekolísám se již, ale strašnější než nejistota je jistota! Balansoval jsem mezi drakem: Daemonou, která snad dosud žije, a saní: jejím strašidlem. Teď vidím, že jedno zmírňovalo, snesitelným činilo druhé; utíkal jsem od jednoho k druhému, - a nebylo mně při tom nejhůř. A nyní jsem padl úplně do chřtánu saně, a nic už nevládná do mne léčivé pochybnosti... Óh, není nad pochybnosti, nejistotu, skopsi, soumrak - poesii - féerii... Teď už se nebojím její dýky, - zato něčeho daleko hroznějšího. Živá mohla by zabít mé tělo; mrtvá - duši mou - a tělo k tomu. Mé svědomí mohlo se dříve těšit, že přece jen dokonaným vrahem nejsem. Teď se cítím nejposlednějším pekelným zatracencem, odsouzeným, aby mne ďábelské moci poznenáhlu umučily. - šílením, proti němuž veškeré lidské utrpení je ničím. Chápu nyní vše: já tě, Daemone, zabil pomalu hladem, ty mne, mrtvolko, zabiješ pomaleji, čímsi daleko děsivějším...

Existuje věčná odplata boží. A věc, co žije, pro tajemný hřích, v temnech věčnosti spáchaný, k smrti je umráskáno. Blaze tomu, kdo vydechne po prvních ranách, tomu blaženější, koho prut, tlustý jako trám, jediným švihem usmrtí, - nejlépe hned po narození. Ale větší část lidu je odsouzena, aby byla s nejrafinovanější pomalostí zdánlivě neškodnými metlami pomalinku - po 20 - 40 - 70 letech k smrti umráskána; to "neškodné" je to nejhorší. - Tak vidím nyní já, tak vidí mé utrpení - svět: pozvolné umráskání všech jeho tvorů - delinkventů - jakýmsi nejohavnějším katem... Bože, odpusť rouhání polorozlápnutému červu...

Má spásná kotva: jistota, strhla mne jen hlou do mých tůní. Strašlivé výčitky svědomí, propastné nestvůrné bolesti, zoufání nad vším, - noc, noc, noc. To m m z té nabyté jistoty. Ale především: strach před jejím duchem... Vidím ji stále, stále, kzešlení stálo! Jen ji, jen ji! jen zablácený obličej její, děsný hadr mezi překrásnými aethernými rty...; nic jiného neslyším než nekonečný chropot dusícího se..., celé týdny trvá - - zešlel bych, kdybych to líčil dále... Já - já - dobrý přece človíček - já musil spáchat něco takového?... Pane můj, pane můj!

Zdá se mně, že její ustavičná přítomnost v mojí fantasii musí ji učinit stále přízemnou i v mých očích... Že hrůza před ní musí nakonec porodit ji skutečnou! Neboť vše skutečné jest, myslím jen dítětem fantasie, snu... Ale co při této myšlence ve mně víří, nedovedu říci, a sotva by to dovedl aspoň naznačit i nejgeniálnější filosof.

22.prosince

Den slunovratu; pravý největší a jediný svátek roku - svátek Znovuzrození přírody; skutečný Nový Rok. Potrpím si naň a světím jej; a dle toho, co se toho dne stane, prorokuji si vždy celý příští rok.

A dnes se stalo toto. Poobědvav, ve společnosti, spatřím v koutě jídelny za kamny něco podivného. Vstanu, jdu se podívat. Den byl šerý; v pokoji jako v 5 hodin večer, ač bylo teprve půl druhé. Hltoním se nad tou věcí. Vidím - Její hlavu; utatou od trupu; z pahýlu krku souhaly paže, jako u kořalo podů. Tvář byla zasviněna; při tom už prohníla; lícní kosti proruly již kůži; skleněné oči v sloupu; jako u hnijícího kapra. V ústech ponožka, pokrytá neřádem. Na pažích, úplně krvavých, provazy. Zarzla mě krev. A tu se děsné paže zdvihly, objaly mne, strhly na příšernou hlavu. Mé vědomí zmizelo.

Moji soustolovníci, spatřivše, že jsem upadl, odnesli mne na pohovku a vzklísili. Nikdo z nich všem nic neviděl.

Co věští toto vidění mého Nového Roku pro příští rok?...-

25.prosince

Včera večer hledím, stromeček s planoucími svíčkami za sebou, ve hvězdné, ledové nebe. Co hvězda, to krystal sněhu. Jako k Soudu Poslednímu klaholily zvony. Myslím na příchod Spasitele. Spasiteli, přijde spasitel i ke mně?... Náhle si pomyslím, zachvácen tajemnou hrůzou: co kdyby se zjevila teď, teď za oknem, její tvář?... Odsíkaluju od okna - ale pozdě: strašlivě zabělal se její obličej za tabulí skla, bílý jako ten sníh, jako ty sněžné hvězdy na obloze - čelo přilnulo ke sklu - oči její...

Spasiteli, spasiteli, co jen chceš se mnou dělat?...

Zešlím, zcela jistě zešlím... Píši toto, přistihuji se při povážlivém matení pojmu - - -

27. prosince

Jedinou mojí nadějí je dr. Habebald Wechselbalg, nejelavnější psycho-patholog německé říše, sídlem v Berlíně. Zítra k němu jedu.

29. prosince

Tak tedy jsem včera byl u toho velikána. Incognito. V prostém, nuzném šatě. Dělal jsem asi - protože mám nohy trochu do X,- dojem předpeckého. Nemohl jsem ovšem tomu učenci vykládat o Daemoně. Vymyslíl jsem si příběh: že mrtvý můj přítel, kterého jsem kdysi zláckoval, chodí mne teď stále strašit.

Přiznám se, že mně bušilo srdce, když jsem klepal na dveře slavného muže.

Vidím před sebou něco jako malého hochy. Tělo - koule nebo hrouda; tvář - nu, něco tak sprostého, zhovadilého, kretinského člověk tak hned nevidí. Spatřit na ulici takovýto obličej u kteréhokoli člověka, na mou duši bych se zastavil a koukal za ním. Ale zde byl - genius... Pozoroval jsem ostatně často, že tzv. geniové vypadají obyčejně tak hanebně, tak směšně, hadrovitě, mrzácky, jako smetl, jako aušus, výmět člověčenstva. Že dr. Wechselbalg vypadal podobně, to zvýšilo mou úctu před jeho duchem.

Pohlédl na mne, vlastně na mé šaty, a v jeho tváři objevil se výraz největší indignace. "Co si přete?" vzkřikl drmolivě.

Odpověděl jsem, že se jdu poradit. "Tak rychle, čas je u mne níze. A máte peníze?"

Ukázal jsem mu několik větších bankovek. Zablekotal přívětivěji:

"Tak mluvte, rychle! Čas je níze, nemsete, že se nechám od vás okrádat! Řekněte upřímně vše!"

"Pěkně děkuju, upřímně!" pomyslíl jsem si, "bude-li vše, co mně poradíš tak moudré jako toto, marně jsem k tobě cestu vážil." Ale on to s tím "vše" tak vážně nemyslí. A mluvil jsem:

"Měl jsem kamaráda, sladovníka, a ten umřel. Dal jsem mu kdysi pár fa-cek a on -"

"Vím už, já vím vše. Poschejte. Halcinace. Snadná věc. Nejezte žádné maso, žádné koření, jen boby, zelninu a mlék. Neuřte a nepijte nic, než vodovou sodu, mnou vynalezenou a zabírkvanou, ta účinkuje neomylně. Buďte pořád v předě, studené kouple - a mnoto buďte stále vsel, statečn a klidný dušev nepracujte, denně aspoň tři hodiny těžké fyzické prác - a užvat tento prášek, denně ne víc, než půl kávové lžic, psouchejte, ne víc, jinak - katstrofa. A dostanu za pradu 50, za prášek 30 mrek."

Byl jsem v nebi, takové sebevědomí, vědomí své ceny, které si dává tak dobře zaplatit, působí sugestivně.- "Kdy se dostaví účinek?" tázal jsem se ještě, platě...

"Za týden. A za tu odpoeď dostnu dalších 10 mrek."

Bezmlka bych byl výskal, když jsem vyšel na ulici.

7. ledna

Nanejvýš svědomitě řídil jsem se podle učencových rozkazů. Živil jsem se jen zeleninou, boby a mlékem; jelikož však mně tyto věci nikdy nešly k duhu, zklazol jsem si žaludek. Napájel jsem se jen jeho vodovou sodou, ta účinkovala ovšem "neomylně": dostal jsem průjem jako Diana, že šla ze mne jen křišťálová voda. Zřekl jsem se kouření, které mně dříve dávalo něco klidu, a cítil se teď stále nespokojený, nudící se, skleslý. Nepil jsem nic alkoholického a neměl teď ani jediné snesitelné chvíle, kdežto dříve, když jsem se důkladně opil, aspoň pár hodin mně bývalo dobře, vesele a statečně. Abych duševně nepracoval - to věru nemusil aristokratu radit! Tři hodiny denně jsem kopal, ryl, atd.; následek toho byl, že se všechny mé na to nezvyklé údy rozbolely tak, že jsem nemohl povstat z postele. Také jsem se snažil být veselý, statečný a klidný; škoda, že mně ten vedleduch zapomněl dát recept, jak se toho docílit; prostředky ke klidu, veselosti a statečnosti: nikotin a alkohol mně vzal a nic mně, zloděj, za to nedal. - Prášek jsem podle rozkazu také užíval, ale účinky nemohl jsem postřehnout. Teprve dnes; přesně podle učencovy přepovědi! Ukládá se totiž ke spánku, odhrnuv peřinu, vidí pod ní lidskou kostru, a k ní, motouzem přivázanou, neporušenou, chechtající se tvář Daemony...

Píšu, nemohu usnout. Snad jsem napsal dosavadní dosti rozumně... Ale nevěřte. Jsem blázen... Když jsem - tu věc uzřel, něco jako by mně bylo křaplo v mozku. Jindy snad byl bych ten pohled snesl; ale dnes je můj organismus následkem životospravy posledních dnů rozrušen, vyčerpan, málo odolný... Chodil jsem pak tak trochu po čtyřech, říká je při tom stále "hu, bu, huhubu"; - vzav si na klín svou botku, dlouho jsem ji hladil, mluvě k ní: "Čičiči, ty jsi můj malý, černý kocourek, víš?"...

Nedostatečně jsem se řídil podle rad psychopathologa. Zítřka to napravím -

Čičičiči - - -

8. ledna večer

Hned ráno jsem poručil, aby byl pro mne uvařen plný kotel - v němž se vařilo pro 40 v zámku chovaných vepřů - plný kotel bobů, zeli, mrkve, cibule, česneku, vůbec vši možné zeleniny na světě, všechno uvařeno v mláku a Wechselbalgově vodové sodě. Jelikož mně poručil, abych bral studené koupele a byl stále v přírodě, rozkázal jsem, aby mně byla do zahrady přinesena vana ledové vody. A abych tělesně pracoval, dal jsem si přinést spoustu polen a pilu. Když přinesli kotel, vlezl jsem si do vany a žral boby a mrkev a petržel jako koza a pil k tomu z kotle zelené mléko a Wechselbalgium. Zvracel jsem sice jako pes, ale přes to hrdinně řezal pole-

na, a abych byl podle předpisu vesel a statečný, řval jsem: hip, hip, hurá! já se nebojím ani komínika; a abych byl klidný, rozhodl jsem se napodobit Angličany: nasadil si monokl, syklavě fičel stále "ol rajt" a prskal skrze zuby. Co se týče alkoholu a nikotinu, abstinovat jsem od nich po celý týden dokonale, ale abych své nepřátelství k oběma jedům stupňoval, dal jsem si přinést bedny doutníků a baterie lahví s absinthem a s huronským řevem jsem to všechno rozmlátil na pačrť.

Služebníci se sami neodvažovali zakročit proti mně. Telefonovali do Berlína pro tetu. Ta, po dvouhodinném mém pobytu ve vodě, výkaly mými žluté, přijela automobilem, dala mně několik pohlavků, načež mne služebníci polomrtvého násilím odnesli na lože.

Štěstí, že tohoto dne bylo 8 stupňů Réaumurů nad.

Je půlnoc. Óh, jakou práci dalo napsat tyto řádky! Jsem blázen... Huhu, bububu... Ale nezůstanu bláznem, cítím to! Dnešní heroický den dal mé duši olán, dá jí jistě velký obrat.

Moji věrní služebníci mne střeží, aby mne dali zítra do blázince. Je tu nejen má teta, i celý houf drahých příbuzných, mých dědiců. Ale přepočítáte se, halamové hladoví! Svým universálním dědicem činím tímto, jsouce při plném rozumu a svědomí, mého černého kocourka od včera. -

Signováno

Moje Jasnost kníže Hellmut Sternenhoch,

t.č. králík a blázen

28.ledna

Jak jsem tužil, měl heroický 8.leden veliký účinek. Onemocněl jsem vážně, řadu dní byl jsem bez vědomí nebo v deliriu. To zapudilo šílenství, které jižjiž hrozilo si mne podmanit. Když jsem opět přišel k jasnému vědomí, bylo šílení fuč. Ale i poté: vysílenost - stále líbezné snění a ty všechny krásné myšlenky, které provázejí vždy nemoc a rekonvalescenci, radost, že se uzdravuju - to vše způsobilo, že jsem na Daemonu ani nemyslel. Až! teď teprve začínám vnikat do mystérií lékařské vědy, jako Friedrich Veliký vnikal do tajemství strategie teprve tehdy, když byl bit. K tomu tedy cílil Učenec: abych těžce onemocněl a tím se uzdravil. Geniální myšlenka: přemahat nemoc nemocí; similia similibus curare.

Jen o to jde, budou-li blahodárné účinky mé nemoci trvat i pak, až budu zcela zdrav. Neboť cítím, že ještě jednu podobnou léčbu nemocí bych nevydržel.

2.února

Dnes byl jsem už zdrav. Usínaje, slyším škrábání na dveře. "To je Slon nebo Lev", řekl jsem si, zapomínaje v rozespalosti, že jsou už na pravdě boží. - Otevru - Ona!... A dál nevím nic. - Zdá se mně, jako by mne byla

tak nějak znárodnila - - .

Pomalu budu s ní denně obědvat -. Chychychychy.

3. února

Neztratil jsem dosud víru ve vědu. Je tu ještě ten prášek. Přísně mně učenec zakazoval, abych ho nebral víc než půl kávové lžičky. Ale jelikož jeho rady byly vesměs blbé, bude snad blbé i jeho zrazování. A heroicky rozhodnut, spolkl jsem všechny prášek, jenž mně měl vystačit ještě na tři týdny.

"Zítřka se probudím mrtv. Ať bože, dej, ať procitnu po tomto pozemském očistci u tebe v nebi. Ha! Všechny vnitřnosti se mně svírají, strašné bolesti - běda, běda, se mnou je amen..."

4. února

Procitl jsem ne v nebi, ale na své posteli. Ale což stojí-li ta postel někde v nebi? Což sním-li jen, že jsem procitl? Vždyť musím být mrtv, mrtv... A je mně tak nebesky krásně. Nikdy mi nebylo tak líbezně; vyskočím z postele, tančím a zpívám.. Komorník přináší snídani: berlínské pečivo -

Ó ty prase psychopathologické! ~~...~~ Ale bylo mně stále tak krásně, že jsem se považoval za spasena před zlým duchem, definitivně, jednou provždy.

Pozdě odpoledne však, když jsem krácel chodbou, položil mně někdo prudce ruku na rameno. Ohlédnu se; nikde nic. Vpotácím se do nejbližších dveří - Helga stojí oře mnou, podávajíc mi s úklonou ruku a chechtajíc se: "To jsem vám nadběhla, co?..."

6. února

Věda mne zklamala. Rozhodl jsem se, že vezmu útočiště k pověře. V Berlíně žije proslulá čarodějnice jménem Esmeralda Carmen Kuhmist, dcera pastora a cikánky. Činí prý zázraky všeho možného druhu. Ještě dnes tam jedu.

7. února

Ta jsem byl u ní. Opět incognito, ošumělý předpecký. Spatřil jsem ženu 45letou, vysokou, s klasickým, přísným, přímo velebným obličejem; jaký kontrast proti blbému špalku Wechselbalgovi! I jí mluvil jsem o zřetkováním sladákovi. "Ó, snadná pomoc, vzácný pane!" zvolala se svatým přesvědčením v hlase; "budete rázem vyléčen - avšak - avšak bude to stát mnoho peněz..." "Mácho-li?" "Ach - - 15 marek!" "Tak mácho? Ježíši, kde je sebe-mácho?" "No, vzácný pane - z lásky k bližnímu vám to udělám za 12 marek..." "Za 10 by to nešlo?..." "Nuže - ve jménu Páně, za 10! A teď zajásejte, pane! Jakože slunce zemi oblažuje, pozbuďte pekelná moc moci své nad vámi! Všemohoucí je prostředek můj!"

A přinesla ze skříně obyčejný ořech, obtočený reznou nití. "V tomto ořechu jsou, vaše blahorodí, látky tajemné, převzácné, jakých nerodí země naše, Jest zde lejno zmiže, které v háji borovém v lednu svět spatřilo, na

květ kapradiny vyměšeno byvši. Dále slza gorillí. Item diamantu pot, než v úzkosti smrtelné, v horku přenáramém vzplanouc, do slunce, svého lůna mateřského, nazpět padne. Konečně rudé Aldebaránu planety paprsky, do skloněné chyceny pastí. Vše to provanuto dechem panny, která již 13 dětí porodivše, aniž muž se jí dotkne. Hlavně však pírko zde jest z žáby, krásné jako úsměv děvy vyrostlé, což stává se jen jednou za století; třikrát, čtyřikrát blažen, kdo najde je právě v olamžik, kdy žába vytrosí je kdo, zdvihnuvše je, políbení mu hned dá; ten největší hostí poklad světa. - Ořech tento divotvorný, jehožto jméno Podex romanus se zove, musíte nositi stále na srdci svém a nikdy do vnitra jeho podívat se nesmíte, jinak by látky v něm moci své zázračné pozbyly a vy přetěžce pykal za hříšnou zvědavost a nevěru svou. Neboť jen víra činí blaženým, nevěra všezáhuby princip jest, víra pouze to jest, která léčí, o čemž však učenci tušení nemají. - A zmocní-li se vás někdy přes talisman tento strach, říkejte si jen stále hlasitě: "Strašidlo, do pr - - e mně vskočí!" Nezmizí-li vzor tomu strach váš, křičte tato slova stále hlasitěji; nepomůže-li ani to, řvete je, až se dům bude ptřásat. - Jste spasen, pane!"

Mluvila tak energicky a velebně, že jsem z plna srdce nábožně uvěřil; vznešeně bylo mně v duši. Zavěsiv talisman na hrdlo a zaplativ místo to sto marek, letěl jsem domů, vyzývaje všechna strašidla na souboj.

28.března

Požehnaná ty mezi ženami! Miliony tě zasypu, potrvá-li stav můj ještě rok! Jsem zdrav, zdrav! A jen ten pochopí čarovný význam slova toho, kdo byl nemocen.

Žádný rytíř necítil se bezpečnějším a srdnatějším pod svý krunýřem, než mé srdce pod mým ořechem. Nevýslovná blažená jistota pronikla celou mou duší. "Nic mně teď nemůže ublížit, nic!" opakuju si teď stále a věřím v to, a v skutku nic mně neublížilo. Ať mně teď někdo přileze z vědou! Kopnu ho do - -!

První dny po návštěvě u divotvorné ženy zachvacoval mne ovšem často dřívější děs, ale když jsem se vždy dal do ohlušujícího řevu: "Daemone, do pr - - e mně vskočí!" - že zásek se otřásl a kdekdo se ke mně sbíhal, stud a pak smích zaplašily vždy radikálně každý strach. Kdyby se mně byla v této náladě zjevila, byl bych se jí musel chtít nechtě vysmát, smíchem bych ji byl zabil! ... Požehnaná ty mezi ženami!

Koncem onora zmizel můj strach a s ním i všechny výčitky svědomí; pohasínsky vzpomínky na Helgu. Po dobu poledních dvou týdnů ani na ni nevzpomenu, utápím se v radovánkách, jím strašně kořeněná masa, opím se, kouřím, tělesné práce se netknu, nekoupám se, do přírody vůbec nepřijdu;

jediné, v čem to prase poslouchám je, že duševně nepracuju.

Helgo, Daemono, do pr - - e mně vsuoč!

29.března

Zbortíte se nebesa! Dnes jsem ji zase uzřel a dlouho - -, dlouho s ní mluvil!... Jen si považte, mluvil jako s každým obyčejným člověkem!...

Zrádná Kuhmist!... Ale ne, ty za to nemůžeš, to ta prašivá kniha; spatřil jsem Helgu dříve, než mně bylo možno zařvat své zařilaďlo... Ale byla strašidlem? Vždyť byla tak skutečná jako můj zahradník, který mne našel sedícího v blátě. Kdyby nebylo tak jisto, že její tělo spí věčným snem tam ve věži - -. Zbláznil bych se z toho.

Kráčel jsem svým zámeckým parkem pod bobtnajícími pupeny stromů. Bylo dopoledne; polojasno, mokro sice a větrno, ale teplo; vlahá, bledá jarní nálada všude. Prohlížel jsem necudné obrázky té prokleté knihy; a tak jsem byl do nich zahloubán, že modrý dámský šat na lavičce šláhl můj zrak teprve, když byl ode mne vzdálen jen tři kroky. Pozdvihnou oči, - a už sedím právě na hromadě řídkého bláta, které zahradník včera s pěšiny shrabal. -

"Vstaňte, pane kníže!" dělá laskavě.

"Já nechci, já nechci" - zablábolil jsem jako malý kluk.

"Proč nechcete?"

"Protože nechci - a protože nemohu."

"Vidno, že jste moudrý", pravila stejně vlídně a tiše. "Chci, protože chci" je summa theoretické, "nechci, co nemohu" praktické filosofie. Nuže, jak je libo. - Přičla jsem s prosbou o různá vysvětlení."

"K službám", zabreptal jsem. -

Bazedná propast hrůzy vidět před sebou živého, mluvícího, skutečného toho, jejž jsme neklamně viděli mrtvého! Přece jenže na světě nic, co by bylo tak šíleně děsné!... Byl bych omdlel, kdyby hrůzu mou nebyla mírnila překvapující mírnost a lahodnost jejího hlasu; tak se mnou nikdy dříve nemluvila. A hluboce smutný byl ten hlas, a tvář, děsivě bílá a hubená, vydechovala neskonale utrpení.

"Ráda bych se dověděla, co se stalo se mnou 19.srpna - pamatujete se na ten den? - a v dobách následujících. Přes všechno mé úsilí nechtějí se kalné vzpomínky vyjasnit. Pamatuji se určitě na svůj život až do onoho dne, třeba je teď pro mne obestřen jakousi odcizující, oddalující mlhou, třebaže mi připadá zalehlým snem...; ale vše následující je mně neproniknutelným temnem. Můj nynější stav je tím nejparadoxnějším, a myslím, že v všechna svá utrpení bych přemohla, kdyby duše našla dosti síly proniknout, rozpláslaz slunečním pohledem alhy nesnesitelné nejistoty. Nuže, má poslední světlá upomínka je, že, když jsem se chystala odcestovat, měla jsem v jedné z komnat vašeho hradu pocit, že ztrácím vědomí; a vím, že

jste byl přítomen. Řekněte mi, proč jsem omdlela?"

Třásl jsem se tak, že jsem do bláta až ulehla. "Já - já - nevím - nejspíš proto, že jste se - při obědě příliš najedla -"

"Hleďte, jistě tomu tak bude. A co se stalo se mnou potom?"

"Já - já - nevím -"

"Co jste přece dělal, pane choti, když jsem omdlela?"

"Aha! Já běžel pro lékaře -"

"A když jste se vrátil?"

"Já - já jsem už zapomněl -"

"Tak málo jsem pro vás znamenala, že na něco takového jste mohl zapomenout?"

"Aha! Vy jste tam už nebyla. Zmizela jste mezitím - nejspíš jste vyšla, v polomrákotě, hradním parkem - do sousedícího lesa -"

"Aj, aj! To by mohlo být. A v lese jsem patrně zase klesla - usnula - a vše následující jest jen můj sen, který v tom lese snad jen krátkou dobu mám, třebaže zdánlivě trvá věčnost. A i to, že teď s vámi hovořím, je asi jen můj sen..."

"Ano, jistě je to všechno jen váš sen!" zvolal jsem horlivě, potěšen, že tomu věří.

"Nejste siice kompetentní o tom rozhodovat, jen sám jen produktem tohoto snu, - ale kdo by se s tím motal! Upřímně řečeno, nepřišla jsem k vám ani tak v naději, že se od vás něco kloudného dozvím, jako pro utrácení chvíle, pro rozptýlení v mém hrozném stavu. Přejeto-li si, budu vyprávět, co se mně všechno zdálo."

"Bude mne nesmírně těšit." "Ó ta nešťastná!" zalomcovalo mně duši, "neví, že jemrtva, narkotisuje se vírou, že spí a sní... Neboť myšlenka "jsem mrtev", je podstatně nesnesitelná... Ale nejme my všichni žijící - mrtví? není toto vše pouze náš pšmrtný sen? a nejsme my ještě slepější, než Daimona? Ona považuje svou smrt za sen, my, idioti, za bdění!..."

"Nuže, nejdříve se mi zdálo, že ležím v malém sklepení; bez okénka, osvětlená lucernou; kol mne - ztrouchnivělé kosti. Já spoutána; nade mnou muž. Mnogo bych za to dala, kdybych se rozpomenula, jak vypadal a co ke mně mluvil. Víím jen, že mne strašně zmrskal, až jsem omdlela. Když jsem k sobě přišla, byla kol absolutní tma. Stále spoutána do krve, na rukou i nohou; nějaký hadr, potřžený lejnem, v ústech; tvář, nos, oči - časný výkal; skoro nahý, v jednu ránu proměněným tělem na ostrých lamincích, ostrých, ztrouchnivělých kostích lidských. Černé ticho, tma, hučící šílenou hudbou času. A hlad stále se vzrnající a horší nad něj žízeň; zima. Šílený vztek a nenávisť a pomstychtivost a bezmocnost a nuda a hrůza z přítomnosti; hrůza a lítost z minulosti; a hrůza před blížící se smrtí, která se nesko-

nale trpící duši teprve teď jevila v celé své děsnosti. A beznaděje, neboť věděla jsem, že ten, kdo mne sem uvrhl, nechá mne zde zajít, třeba byl v sebevětším pokušení propustit mne. Nuž proč líčit nevyličitelné? - stále jen kutálela jsem se s hroznou námahou sem tam tmou, hledajíc svou nečistou tvář po stěnách nějaký vyčnívající kámen, abych se pokusila oň přeríznoutová pouta; marně. Oh, oh - - - Avšak dost! Vždyť byl to jen sen. Jak dlouho trval, podle pozemského času, nevím; ale myslím, že 14 dní. Konečně nastal blahý klid. -

A pak nový druh snu; tak zvláštního. Cítila jsem se bez těla. Ale místo něho nevýslovná tma tížila mou duši. Přetěžký, dusivý, obludný, aformní sen, ale znatelně jiný než všechny, které jsem snila v nocích před 19. srpnem. "Tak asi mohlo by vypadat vědomí po smrti", řekla jsem si, "kdyby po smrti vědomí vůbec mohlo existovat." Nebudu se o tom šířit - -. Měl však vedle své základní černé a tíhy i chvíle světlosti a lehkosti; vzpomínky na minulý můj život, ba snad i na životy dřívější blýskaly intensivně občas jeho noci; někdy jsem viděla, v plném smyslu, místa známá mně od dřívějších, dlela jsem v nich zcela tak, jako teď vedle vás; neboť tato má schůzka s vámi jest jen jedním z těchto zablesknutí v mém černém snu. Nebyl by tak zlý, kdyby se nestřídal, matematicky přesně každých 24 hodin, se snem jiným -" Zmlkla na chvíli a zatřásla se. Mně se ježily vlasy. "Teď tedy slyším, snad první z lidí, něco o tom, co bude po smrti..." Ač jsem toužil zvědět o tom něco bližšího, scházela mně odvaha ptát se. A Helga pokračovala:

"Po skončení snu v temném sklípku trval tento můj, právě popsáný, těkavý, mlhavý sen podle pozemského počítání 24 hodin. Tak slyším slabý, ale nevýslovně příšerný hukot, jako by se někde za obzorem zdvíhal metafyzický uragan. Zachvěju se do nehlubší duše, vědouc předem, že platí mně a že mi přináší něco nejhrůznějšího. Vzmáhal se, - a náhle cítím, že divý víchř mne zdvihl, teď jakýmsi polotělem oblečenou, a zběsilou rychlostí mne kamsi unášel. Úplná tma kol mne. Ale zanedlouho vidím před sebou malou rudou hvězdu. Ta roste rychle, nabývá čtyřhranné formy; konečně rozeznám, že se skládá z nespočetných rudých skvrn. Roste - až vidím, že je to nesmírná budova, jejíž okna jsou prozářena červenými plameny, uvnitř hárajícími. Délka její fasády asi 1000 m, výška stejná. A již mne uragan vmetl do jednoho z přízemních oken. Octla jsem se v pekelně osvětlené místnosti. Hrůzné obludy přivázaly mne za vlasy ke stropu, a jakýsi stroj, opatřený asi 200 silných prutů, koldokola mne obklopujících, dal se v úžasně rychlý pohyb. Všechny pruty současně mrazily celé mé tělo, i hlavu; za okamžik byla jsem krvavou kaší. Pozbyla jsem vědomí, či zemřela?... Ale hned přivedly mne k sobě obrovské kleště, uchopivše mne za krk a vtáhnuvše stro-

pam do prvního poschoďí. Tam mnou arštily - s tělem náhle opět zdravým, do bedny plné včel a vos a zavřely ji nade mnou. Artvou vytáhly mne zas a vzlířily a dopravily do patra druhého, kde jsem byla vstrčena do sudu, jehož nitro oslnivě zářilo tisíci do běla rozpálených jehel; a sud jal se rychle kutálet... V odělení dalším byla mi hlava zavazána do pytle, napěchovaného nejhnusnejším hmyzem: šváby, housenkami, pavouky atd., též ropuchami, krysy... O poschoďí výš přivázaly mne obludy za malíky nohou ke stropu, hlavou dolů, a teď počala jedna z nich píchat mne dlouhými jehlicemi vzhůru do nosních dírek, že hroty vrývaly se až do mozku; současně vytrhla mně druhá zvláštním přístrojem najednou všechny zuby, třetí rozpárala břicho, vyrvala střeva a vtila do dutiny džber vařícího se oleva; čtvrtá vnořila mi do lůna a konečníku do běla rozpálené železné tyče; pátá tříštila chromým hladivem kolena; všechno současně. Pokračovala bych v popisu, ale zdá se, že byste mně tu omdlel. Krátce: prošla jsem za šest hodin všemi 200 pokoji od země do stropu, poté, rovněž za šest hodin další 200, které se táhly podél stropů, - jeť budova ta pravidelnou krychlí. Poté šlo to zas dolů podél protější stěny, a mé tortury v každém dalším pokoji byly krutější, - je zajímavé, že dovedou se tam stupňovat přímo do nekonečna. Posléze šlo to zase podél podlahy přízemní. A zde bylo to nejhorší. "e již tělesné: čiré duševní, metafyzické hrůzy, naprosto nepomyslitelné, které jsou jen pro bohy, pro Boha... Přesně za 24 hodin po vstupu do této hostinné budovy, octla jsem se zas v místnosti, kde jsem byla na počátku. A tu mne obludy vyhodily ven, uragan uchopil a odnášel mne, teď vědomí na dlouho zbavenou, do temna.-

Pak následovalo zas, po 24 hodin, pásmo oněch snesitelných snů, - až konečně poznovu zaduněl ten uragan a odnesl mne do kilometrového paláce. Teď mne vmetl do okna, sousedícího s tím, do něhož jsem byla vržena předevčírem, - a šlo to stejně řadou pokojů vzhůru a podél stropů atd., až jsem si odeřvala zase 300 čísel. A tak to jde dodnes; v každé komoře jiná muka a stále hroznější; a já neotupuju, naopak stávám se stále citlivější. Poněvadž od počátku do dneška uplynulo skoro sedm měsíců, řekněme 200 dnů, tedy náspobně 300x100 = 30.000 pokojíčků. Zábavné, že ano, pane kníže?" zasmála se - ale hned poté se hrozně zalomcovala.

"Jsi v pekle, přenešťastná Helgo!" zavýlo to ze mne. Ale hned jsem se lekl. "Ne, ne, zdá se ti to jen v lese -"

"Jedno nevylučuje druhé, naopak: peklo může existovat jen ve snu, sen je podstatou svou jen peklem; nic nemůže existovat mimo sen. Ale třeba sen, jsou to muka po čertech reální - ha!" Zkroutila se jako ocelvé péro a taková hrůza jí zahřměla z tváře, že se mně zdálo, že jí budu usarcen jako hlavou Gorgony. "Cožpak je něco takového pro ubohou ženu?" rozplaka-

la se děsně. A já ji svým brekotem doprovázel -

Ale vzmužila se rázem. "Tu! Nezlomilo mne to a nezlomí! Zůstanu, hrdě vztyčena, tím, čím jsem!"

"Nech se zlomit, klekni, změň se!" vzkřiklo zase něco ze mne. Lituj, kaj se! Bůh ti snad odpustí, jistě nejsi v pekle, jen v očistci...

"Jsem tak špinavá, aby bylo třeba mne očišťovat? Litovat? jak mohu, když musím vše, co jsem kdy učinila, schvalovat?"

"Zavraždila jsi spoustu lidí, dokonce i své dítě a svého otce!"

"Bagatelles! Všešení není nic jiného, než vraždění, vraždění totéž, co rození. Zabít člověka je totéž a méně, než zabít myšlenku. Zabiju-li myšlenku, mohlo se to stát jen tím, že jsem jinou, silnější, t.j. vyšší dosadila na její místo; co je to poznávání? Jen zabíjení in rebus psychicus. Stejně, zabiju-li živou bytost, eo ipso umožnila jsem život jiné: uprázdnila jsem místo, kam se vývoj řítí se stejnou nutností, jako vzduch do vzduchoprázdné prostory. "Vražda": nic jiného než idiotský, prazbablý sociální předpoklad. Nevytýkám si, že jsem zabila mnoho lidí, ale to, že jsem jich zabila příliš málo; a pak - - že jsem je zabíjela z pohnutek, ne vždy právě božských...; a zde je kořen mého zla - -. Dříve jsem ovšem věřila v první slabost svého snu, že mne někdo za cosi trestá; avšak později mi vyavítlo, že pojem trest nemá nejmenšího smyslu vzhledem ke mně která chci vše nejhroznější, protože chci Vše, vidouc v. všem jen Svou Věčnou Záři; může Bůh býti trestán?... Ale přece jen bych ráda věděla, proč právě nyní jsem navštěvována nejhroznějšími ze snů... Slouží asi tomu, aby mně připravily, zesílily pro nesmírné úkoly, které jsem si uložila. S Ním... Ale nevidám ho teď nikdy; a to je to nejhorší... Avšak jen myšlenka naň udržela mne nezlomenu. Pane kníže, špehoval jste nás tenkrát na pahorku, znáte jej, nezapírajte! Můžete mně o něm říci něco nového?"

"Já - já - nevím nic, vlastně vím. Vede se mu dobře. Ztloustl, je jako mazanec. A - á - dbá teď více na sebe. Vždyť to byla, milá Helgo, ostuda pro tebe, ty jeho francie na kalhotách. Já ho budu podporovat, chceš?"

"Mám největší strach, že, až se z toho snu probudím, budu šedivá jako bába, a že on mne - - jak vypadám, pane kníže?"

"Špatně, přímo děsně; aspoň o deset let starší."

"Pane kníže, jste sprostý pohůnek!" osopila se na mne, dnes poprvé. "O deset let starší!..."

"Pardon, já se přeřekl - chtěl jsem říci o deset let mladší."

"Tedy jako 13letá, děkuju pěkně. Jste hloupý jako vepř, pane kníže. Vůbec nevím, proč jsem k vám přišla... Jste-li háupem jako skutečná bytost, aspoň jako fantóm mého snu mohl byste snad být duchaplnější. - Adieu! Uvidíme se opět. Bude mně milé, podaří-li se vám vyzvědět, kdo byl onen muž ve sklepení; musím s tímto gentlemanem, který se vykálel upoutané,

5
bezvědomé ženě na tvář, vyrovnat ještě své účty!" Povstala k odchodu. "Bez-
toho se mých 24 hodin chýlí ke konci, - neslyším dosud svůj uragan?... Ano
už to hučí z dálky zas - óh - - Óóóh" -

Vlasy se jí ježily, obličej zbělel jako křída, a s hrůzným smrkem
zhroutila se na mokrou zem. "Ta nekonečná hrůza, copak je to snesitelné?
Och, není žádné, žádné možnosti, abych to přemohla? Proč jen, proč ztrá-
cime ve snu svou vůli?... Má pak - nějakou cenu? - Hučí to stále straši-
delněji - Bože, bože ukrutný, ne: milostivý! zbav mne toho! slyš! vyslyš!
Aspoň jednou, teď odvrát tento rudý dým ode mne, - a odpřísáhnou vše! Výhost
dám vůli! Přelomím se, pokorným červem budu před tváří tvou!... Duje to už
zcela nablízku" -

Vzchopila se a vrávorala odtud; a slyšel jsem ještě slábnoucí slova:

"Óh vím, óh vím, co ode mne chceš, bílé, měkké strašidlo, polype!...
Abych sebe vyčubla, jako zub... Abych zničila svou největší sílu: svou
nenávist a zlobu a hnus a pomstu!... Proto ono sklepení, že bylo mně ne-
možno překonat nenávist - políbením - a proto ten šarlatový dým, že nemohu
překonat - pomstychtivost - něčím těžším, strašnějším ještě - nemožněj-
ším, nemožnějším... Neubíráš, zhovadilý bože, člověku nikdy pranic z břo-
mene jeho, přidáváš k němu ještě, čím víc, čím víc třesá, kate, kate -
óóóóó - už mne to chvátí - -"

Zadulěl řev strašlivější než tygra, zápasícího se smrtí - Polo v mrá-
kotách vidím, jak mizí ve smrkovém lesíku jako chumáč modravé mlhy vinící
se, jako by byla větrem zmítána - - Rozplývaly se její obrysy, - či mňhalo
se mně jen vše před očima? Zmizela, ztichla. A já sedím dál v blátě a plá-
ču, pláču -

Tu cítím, že se něco dotklo mého ramene. Così jako by podivně bylo ze
mne spadlo. Hledím nejapně kol sebe, - a rozeznávám svého zahradníka.

"Pro pět ran Krista Pána, co tu dělá Jasnost? V hromadě bláta! Ouvej,
ouvej! Kdyby si Jasnost zračila do neho sednout takhle v červenci, byl by
v tom rozum, ale v březnu? Jistotně se jasná zadnice nachladí, ouvej,
ouvej! Račiz Jasnost jít se mnou do zámku, já tam Jasnost laskavě pře-
vléknu, samé bláto, bláto, to je neštěstí, to je neštěstí..."

"Viděl jsi tedy na lavičce sedět dámu?"

"Jakou dámu? Já, nic -"

"Nu, Daemonu přece, trulante!"

"Tu já neznám, Jasnosti! -"

"Jak dlouho jsi v parku?"

"Nu od rána přece, Jasnosti; já vím, co je má povinnost."

"Viděl jsi tu dříve aspoň mne?"

"Jo - viděl jsem zpovzdálecí, něco jako na tom blátě, ale nevěděl jsem,
že to ráčí být Jasnost; ráčí mít šedivý oblek, jako to bláto, tak jsem my-

slal, že Jasnost je bláto. Teprve když jsem slyšel, že bláto pláče, přiběhl jsem."

"Poslyš, ty osle, slyšel jsi před chvílí strašné zařvání?"

"Slyšel, Jasnosti. Tak ukrutně ty bestie znovu dosud nezařvaly, krev ve mně ztuhla. Běžel jsem se podívat, nesežrala-li se ta holota navzájem, ale nic. Řvaly ostatně už celou hodinu, buhví proč; žrát mají co, kdyby našinec měl tolik masa - -"

"Že by to byly zařvaly ty bestie?" děl jsem, zahradníkem polo tažen k domovu. "Tak tys, troubo, na té lavičce opravdu nikoho neviděl?"

"Hm, hm - abych pravdu mluvil, některou chvíli se mně zdálo, že je ta lavička tak jakoby nějak modrá, a je přece hnědá. Ale buhví, co to bylo, možná že to bylo nebičko, jak se na tom laku odráželo -"

Tak jsem se od toho pitomce vlastně nic nedověděl. - Ale konečně - i kdyby byl viděl její modrý oblok a slyšel její zařvání, bylo by to důkazem její skutečnosti? Proč by nemohlo více lidí současně mít toto vidění? Halucinaci ovšem ne; pojmu jejímu, jakožto něčemu naprosto planému a subjektivnímu, by to odporovalo. Ale hloupostí všecko. Naprosto jisté jest jen to, že je mrtva.

Svlé nuv ze sebe bláto, ulehl jsem do postele. Nejdívnější myšlenky mně kolotaly hlavou. Zase se mně zdálo, že se blíží šílenství. Ale vypil jsem půl litru cognaku; to mne rozveselilo a uklidnilo, a za hodinu jsem spal jako dřevo. Teprve večer jsem se probudil s duší pitomou, však dosti zdravou.

Nejdůležitější je: strašidelná hrůza před objevením Helgy úplně zmizela; skoro bych si teď přál, aby se mně zjevovala častěji. Cítím k ní pouze nekonečnou loutrať a něhu. Neprochvívá mnou již hrůza z ní, jen z jejího pekla, - kam snad já budu ji též následovat, svatý bože!

Ale mimoto mám také strach, že si vzpomene na toho gentlemana, a že pak jednou přijde a zmlátí mne jako koně - -

31. března

Pocit, že strašidla se už nebojím, namluvil mně, že jsem od něho vysvobozen, i kdyby nepomáhaly čáry Esmeraldy Carmen Kuhmistové. Již teď vidím, že jsem si vyměnil jedno peklo za druhé. Strach před strašidlem nemám sice žádný nebo skoro žádný, zato tím větší hrůzu z trestu božího; mohla by mne znovu přivést k šílení jako kdysi strach před Přízrakem. A čím dále, tím více se bojím, že najednou vpadne ke mně jako lítice a zfláká mne. Ona je všeho schopna.

A mimoto trápí mne zase nejistota... Je to komické - ale často se mně zdá, že Helga přece jen žije. Všecko je tak nějak pochybné. Kdyby aspoň ten náš zahradník nebyl takový tulpas...

Napadá mě stále, že duše pomstylačné, zavržené ženy vodí mě rafinovaně za nos, že si jen ďábelsky vymyslíla vše, co vyprávěla, že sleduje jakýsi pekelný plán, že si se mnou hraje jako tygr s ukořistěným človíčkem...

Apropos: ty čtyři bestie, jak dosvědčuje všechen personál v zámku, děsně řvaly po celou dobu, co jsem s Daemonou mluvil.

Musíte vědět: vždycky dříve, dokud byla ještě živa a dlela mimo zámek, byli ti netvorové smutní a neřvaly. Ale když - svatý bože! vrhl jsem tuto nádhernou bytost do hladomorny, - ač byli 200 km vzdáleni, co dělali? Na hodinu cesty koldokola nemohli rolníci usnout pro jejich řev!... Slzy padaly těm hovádkům z očí, - tak aspoň vyprávěli jejich strážcové. - Když jsem z hradu, kde umírala, 23.srpna přechal do Berlína, přenocoval jsem v Sausteinu. Nespal ani minutu. Zdálo se mně, že toužný, zoufalý řev, žíznicí po osvobození té tygřice, vychází přímo z mé ložnice. Příštího jitra si dodám odvahy a přiblížím se k jejich oboře. Spatřili mě z hloubi umělých džunglí a několika skoky byli přede mnou. Řvali tak, že jsem několik dní poté nedoslýchal. Pekelné kočičí oči, - Její oči, probodávaly mě, že jsem až omdléval. Jejich tlapy třískaly do mohutného mřížoví tak, že se tlusté železné pruty ohýbaly, jako by to byly rákosky. Hrůzou zkamenělý, dodal jsem si přece odvalu a přechal pryč, křiče o pomoc.

Bože, co by byli ze mě udělali, kdyby se byli dostali ven!... Běsnili až do 2.září. Pak je ovládla záhadná apathie. Okoro měsíc nežrali, neřvali; zdálo se, že pojdou. Ale začla zase žrát; smutní však byli od té doby a zařvat je nikdo neslyšel. Leželi jen a spali. Bylo nutné hazet jim kusy masa, - nebyli by si troufali zavraždit ani beránka.

Nejraději bych tu pakáž prodal Hagenbeckovi, nebo, ještě lépe, dal to postřílet. Ztrpčují mně pobyt v Sausteinu. Prchnout sice nemohou, ale - přece jen. - Já bych byl první, na kterého by se vrhli... Tygr má rád tygřici. Já jsem jim ji zabil. - A myslím si též: Daemono, pečují-li o tvé miláčky, jako ty jsi činila, pomsta tvá bude snad méně krutá.

Ještě dnes píšu Hagenbeckovi: Deset nosorožců! Ale - proboha, teď vzpomínám: když jsi ještě žila, objednala jsi pro každou z těchto bestii samičku. Nedošly, utopily se v oceánu. Píšu hned Hagenbeckovi o čtyry lvice, item tygřice, jaguařice a pardálce. - Jen mě, Hejličko, příliš mnoho nezpráskej, až se dovíš - -. Já jsem hodný, já jsem hodný.

Ale ty bestie tě předevčírem větrily... Bože, byla jsi přece jen -? Ale - vždyť mohou cítit i přítomnost ducha; zvířata to jak známo dovedou lépe než lidé. - Zítřa uteku do Berlína.

4.dubna, Berlín

Radovánky, hýření. Ale ani na okamžik neopouští mě Daemona. Dení mě

však zle. Má trýzeň se aspoň nezvětšuje. Co se nezvětšuje, umírá, třeba sebezpozvolněji. I koza musí chcípnout, - říkají Poláci; chcípnout i má utrpení. - -

A snad už je po něm. Je mně tak dobře. Hip, hip, hurá! Hlavní věc je přece jen, že mne už ani nenapadne, bát se ustrašidla! A myslím, že už ani nepřijde; má ze mne vítr. Hip, hip, hurá! Jsem nalizý jako houba, ale tak to má být! Helgo, do pr - - e mně vskoč!

7. dubna

Je mně stále překrásně. Ale musím konečně zas jednou navštívit Wilička. Ohlásil jsem mu to již. Strašně nerad k němu jdu. Ale on mě má strašně rád. Jsem jistě v Nemilosti; jednak proto, že jsem ho teď dlouho neoblažil, dále že má výstřednosti se jistě donesly k Jeho sluchu a k sluchu Augusty. Ovšem Imperator Rex jest informován - jen o tom nejdůležitějším ne.

Ale nevím, co by mně bylo nemilejší: zda jeho nemilost či milost.

Jsem stále vesel a ochlastán. Helgičko, ty smrade, vyřiď si své věci s Pánem Bohem jak to dovedeš. Já si je vyřizuju s děvčaty. Herdek, ty holky z berlínských barů jsou štramačky - -

10. dubna

Tak jsem se tam konečně dostal; odpoledne jsem obdržel suché pozvání k večeři. Třásl jsem se, vystupuje po schodech paláce. Komorník ohlásil můj příchod. Skoro vzápětí zazněla hudba - sit venis verbo! Lze prý poznat každého velkého komponistu dle hluboké svéráznosti jeho muziky. Je-li tomu tak, pak je Wilhelm I. jistojistě největší ze všech: i člověk tak nemuzikální jako já pozná podle absolutní nemelodičnosti a neharmoničnosti za okamžik, že to "složil" On. "Melodičnost a neharmoničnost jsou sice vlastnosti všech moderních skladeb; ale kdežto jinde nemají skladby s melodií a harmonií co činit, jsou komposice císařovy nejfrapantnější jejich opakem; jinde je to poměr barvy bílé a červené, u císaře bílé a černé.

Tato skladba měla být vítacími, mé maličkosti platicími fanjárami. Otevřely se dveře, vešel jsem, - hudba zmlkla. Vzápětí však zazněla ze sousední síně celým operním ensemblem zpívaná píseň, začínající slovy: "Hoj, hoj, do pr - - e, hoj, hoj, do pr - - e, do pr - - e skoč!" Nesporně byl i text duševním dítětem zeměpánovým.

A On sám stál přede mnou; srazil nohy dohromady, zsalutoval přede mnou, setrvávaje velebně v této poze, dokud nebyly přezpívány dvě strofy, vnímaje kouzlo svého umění. Pak velitelské gesto - zpěv uakkl. A imperator promluvil:

"Nedomnívej se, Sternenhošičku, že tobě platilo dlouhé salutování caesarovo; nikoli tobě, nýbrž umění, jímž jsme se právě kochali. Buď vítán! Pozdě přicházíš, ale přicházíš přece; třeba jsem se často na tebe zlobil,

neztratil jsi mnoho z Mé Milosti. Na důkaz toho hled, co ti má něžná pozornost připravila!"

Pohlédl jsem, kam ukazoval, a spatřil aspoň desetihektolitrový kotel, plný bobů, kapusty, mrkve atd. v tekutině bělavě zelenavé barvy. Vedle stála vana plná vody, vedle ní špalek, polena, sekera, láhve a krabice plné doutníků.

"Heil dar im Siegeskranz, největší hrdino germánský, Arminie II." pokračoval monarcha. "Celý obsah kotle patří tobě, a jsme pevně přesvědčeni, že ještě dnes jej spucneš! A prosí tě caesar a Augusta, jak se na poslušnou choť sluší, doprovází prosbu Jeho, třeba žárlivc nemá tě v přílišné oblibě, - abys, ovšem v koupacím oděvu, kterého se ti dostane vešel do vany a reprodukoval nám všechny originální činy, které jsi onoho věkopamátného dne lednového ve své zahradě vykonal!"

Nebylo zbylí. Navlekl jsem plavky, vlezl do vody, bohudíky tentokráte teplé, a v přítomnosti obou Veličenstev, princezen, princů, nejvyšších hodnostářů, za zvuků dalších strojů císařovy písně, žral jsem z kotle, současně štípaje dříví, křiče hip, hip, hurá! roztřískáváje lahve s alkoholem a krabice s cigary...

Jež nemám dnes čas šířit se o tom, co vše se při hostině dělo, snad jindy. -

Octl jsem se v císařově ložnici. A tu on, dříve nad míru veselý, náhle se příšerně zachmuřil a zhroutil na fauteuil. Aleknav před něj objal jsem jeho kolena. Energicky mně odstrčil a uchopiv mne za lebku, viděl ji zuřivě, jako by ji chtěl odtrhnout od trupu a odhodit jako bezcenný brak. Pak se počal ohánět rukama, jako by zaplašoval moskity od svého čela. Potom vyskočil, rozepjal náruč směrem k východu - poté k jihu - načež k severu a zařvav klesl zase na fauteuil, a dívaje se - jako i dříve - stále na sebe do zrcadla, mluvil:

"Pryč, vy stíny, jež obléháte skráň caesara! Zmizte černé starosti, pod jejichž tíhou klesá i má nekonečná síla! Oh! těžké chmury valí se odevšad na říši, Bohem v léno mně dají! Jak jsem dříve v svých prorockých extasích tušil, jak nyní na základě pozitivních informací takticky vím, činí boxeři pomýšlení na dobytí, podmanění, zničení Mého dedictví. Denně se dovidám, že se organizují a zbrojí, - proti komu může to čelit než proti Mně? Ó, snad již během tohoto roku zaplaví nivy mé říše nové hordy Džingischánovy, - nemohou mně odpustit Walderseea, jež jsem na ně v božském tušení před 12 roky poslal. - A mají spojence, - a to Boery, uražené, že jsem nepřijal Krügra v audienci. Už s nimi uzavřeli spolek na výboj a odboj proti nám, - a pak se k nim připojí i Bemáci. A co nejhoršího, všechny povede Bismarck. Ha! vlastizrádce ohavný...! Čtyři B! to je omíneusní... Odolá

můj chrabrý národ? Óh, tys netušil, Wilhelme Veliký, že ne zlatou, ale trnovou korunu posadils na nešťastnou leb sirého svého vnoučetele!"

Zamlčel se. A já si myslil: "Trojka pytlém praštěná byl jsi odjakživa, a teď jak se zdá, jsi k tomu ještě dočista zblbnul. Co se čínských boxerů týče, řekl mně přece bratr generál, že se jich nemusíme bát, protože nemají žádnou výzbroj, že třeba byli v boxu sebovětší kabrňáci, lampak se s pěstmi hrabou proti našim Tlustým Bertám? Boerové, to už je jiná omáčka; ti ukázali na John Bullovi, že něco dovedou, ti jsou jistě nejnebezpečnějšími nepřáteli naší říše. Ale Bemáci? Stačilo by, kdyby se na ně střelilo z kanonů místo granáty těmi jejich hnusnými švestkovými knedlíky, dala by se do jejich sbírání, holota hravá, přežrala by se jich, servala se o ně a nechala se pak lehounce potlouci a pochytat jako ožralé slepice. Ale co teprve říci tomu Bismarckovi? Je možné, aby německý císař nevěděl, že je ten chlap už mnohá léta mrtev? Či snad má říšská ideu - měl z něho vždy hrozný vítr - že staroch povstane z hrobu jako Barbarossa z Kyffhäuseru?" A nezdržev se, podotkl jsem:

"Domnívám se nesměrodatně, Veličenstvo, že Bismarcka už dlouho není mezi živými."

Zakabonil se přísně. "Dixit!" zvolal, "kdo se odváží hlesnout, kde imperátor tvrdí? Pamatuj si, že vše, co já řeknu, je moudré, proto jen, že já jsem to řekl, třeba to bylo jinak hloupé. Víš, co víš. Německá knížata, cháska vlastizrádná, v dorozumění s nimiž chtěl mne kdysi vsadit do bláznice, ukryla jej, živého, kamsi, aby s ním v příhodný okamžik proti mně vyrukovala. Ale quos ego!" zařičel a se svým fauteuilem s námahou mrštil do kouta. "Kozdrcení budete jako tento fauteuil!" řval dále, až křeslo zůstalo neporušeno. "Blabí jste proti mně, trpaslíci všichni! Bůh mne i nadále ochrání proti vašemu vzteku, Bůh, který mně byl štítem, když zlopověstná Selma Schnapke mršzila proti mému pancéřovému kočáru sekerekou!"

Zdvíhl ruce k nebi, pak se hlučně vysmrkal. A mluvil dále:

"K věci! Nutno katastrofě čelit dříve, než na nás přikvačí. Jen jeden prostředek máme: musíme založit Ligu proti Bebebebe-Gefahr. Tento název stvořil jsem já, a hned dal iniciativu ke stvoření té Ligy. Přemnozí moji manové přispěli k tomu již velkými obnosy. A ty, Hellmutku, budeš jako vždy kráčet v čele. Máš asi 800 milionů marek jmění, - neošivej se, přiznal jsi sice jen 300 milionů, abys ošidil erár, - nechvěj se, já, zeměpán - ačkoli mou povinností přede všemi jinými jest, dbát o zachovávání zákonů, chci přimhouřit oči, - buďme k sobě shovívaví, jako k nám otec náš v nebesích shovívavý jest. Nu krátc, když věnuješ 20 milionů na tento posvátný účel, myslím, že to bude ~~malice~~. Považ, co by se s tvým celým jměním stalo, kdyb' Čaotuciso v čele svých hord ~~ooc~~, Marku branec. ~~hou~~! Tu res, Bo me-
io, agitur!"

"I ty prase", pomyslel jsem si. "45 milionů jsi ze mne již vyždímal za to, že - s ohledem na morálitu to nedopovím - a teď dalších 20 milionů!.. Sam to takto dál se svou pověstí? Ať si ti, kdo panují, vyssávají dělnickou sběr a zvěř, to je v pořádku, jako brát mléko krávy, ale nás aristokraty?,,, Hned zpočátku jsem věděl, k čemu cílí všechno to jeho cancaní. Ta zatracená hohenzollernská lakota, dědičná! Fritz byl ještě horší. - Fricku, s malým Pruskem přemohl jsi Evropu, ale tenhle, "prý" tvůj potomek, s ohromným Německem podlehl by, co by naň přišlo, i samotnému Dánsku. Frickínku, proč jsi plodil ještě děti? Může ten, kdo vystoupil na vrchol Montblancu, stoupat ještě výš? Potomci velkých mužů byli přece skoro vždy úplná prasata.... Fricku, co po tobě přišlo, lejno je! Bismarck, ač není z plemene Hohenzollernů - pouze mystický jejich ocas - je největším neštěstím germánského národa - -."

Nic jiného mně nezbylo, než říci ano, "V nejbližší době upíšu ty miliony, Veličenstvo."

Zamračil se strašně. "Upsat? Tu! jaká kramařina! A proč ne hned, Hell - mutku? Své cheky máš vždycky u sebe! Beze všeho vyplň jeden z nich - 20 milionů - na jméno svého zeměpána, a to stačí úplně! Hanba muži, který odkládá na zítřek!"

A zajel mně bleskurychle svou rukou do náprsní kapsy. Imperátor si může dovolit vše, i krádež; čemu se říká u obyčejného člověka krádež, jest u Něho jen vznešeným Rozkazem, dobytélstvem, samozřejmostí. Vyloví, může zlodějská, mou náprsní tašku, okamžitě, jako by se v ní byl odjakživa hrabal, vytáhne z ní mé cheky a praví:

"Přinesu ti péro a inkoust, sternenhoříčku; nepovažuje caesar za nedůstojné sebe, i takto posloužiti tomu, koho zve svým přítelem!"

Přinesl, a já - byl bych skřípal zuby, kdybych je měl, - vhodil té sání 20 milionů do bezedného jícnu. Věděl jsem, že Bebebebe-Liga nedostane z toho ani píenik. Ale nemysliž si nikdo, že jeho dřívější povídání bylo vědomým úskokem, podvodem. Ten arcilhář obelhává stále, v gigantic-kém měřítku, jen sám sebe. Neví už vůbec, co myslí, co chce; pravda, lež, skutečnost, iluze - vše se u něho rozplynulo v jakýsi hničící chaos, jen jeho bezmeznou ješitností fosforeskující... -

Jakmile vstrčil chek do kapsy, zjasnila se rázem jeho tvář nesmírně. Avšak uvědomil si to ihned; byl dobře v mládí vydrasován; Bismarck prý ho řezal jak psa, nic pořádného ovšem z něho nevyřezal. - Zachmuřil se opět. Ještě jednou zabloumal svou hlavou, odehnal od ní neviditelné moskyty - a pak pravil:

"Pryč, stíny, skrání mou obletující! - Povělel caesar, - a pryč jsou! Vicít Caesar! A zvítězí s pomocí Boha, Jehož mlýny melou pomalu, všude!"

Dostil! A nyní chce caesar býti opět jednou také člověkem!"

A pak se jeho obličej vyjasnil už definitivně. A jako obyčejně, když je v dobré náladě, začal improvizovat ve verších: x/

Und nun, Hellmutschen mein,
lass uns recht froh und fröhlich sein!
In's weiche Bett legen wir nieder
-e - e - uns wieder"
/nein, besser:/
uns're arg erschöpften Glieder.
's ist besser, an den A - zu k - -,
als an der Politik ersticken!
Weg Sorgen, die den Caesar drücken!
Doch halt! ich muss dir früher machen
hübsch Vergnügen - - e - e mit netten Sachen.
Ich will dir nämlich gnädig zeigen,
Fotografien, - die - mir - eigen,
im Lauf von letzten drei Monaten
gemacht - - e - e von fotografierenden - - Ratten...

"Hellmutku, viděl jsi takového improvizátora?" dodal poté, zčervenálý námahou a snad i panickým studem.

Ale já zato zbledl jako křída. Jistě bude těch fotografií aspoň 200! A vite, co to pro mne znamená? Povinnost, abych 200krát padl do extasy! Já, rozlícený dosud tím vyhozením 200 milionů! Kdybych jen jednou do extasy ne- padl, padl bych v nemilost. Neboť fotografie, které mně ukáže, považuje on vesměs za umělecká díla, poněvadž Jím jsou schválena, a za svou věrnou podobu; není dovoleno říci ani: nevyrovná se to originálu... Nebýt jen jedinou z nich uchvácen, znamená proň: odsuzovat Jeho vkus a nad to považovat jej za ohyzdu.

Nu a apdal jsem do extasy nepřetržitých asi dvě hodiny. Fotografií bylo aspoň 500.

Tři sta extasí měl jsem už za sebou a připravoval se na smrt. Ale milosrdná příroda mně přispěla ku pomoci. Císař se náhle zakolíbal na své židli tak, že by se byl snad svalil na zem, kdybych nebyl jeho pád zachytil. - "Ha!" zvolal, "teď objal Morfus caesara. Nic naplat, můj věřiváčku, musím tě o další požitky oloupit; ale lépe tak, ať i pro zítřek máš rezervovány vzácné rozkoše... Tak - ulož se na lůžko!"

Uvlákl jsem z něho uniformu bolivijského generála. Pokynul, abych ulhl vedle něho - -. Neštěstí za minutu začal chrápat. Hledím na jeho otevřenou,

x/ Vydavatel těchto memoárů, neuměje rýmovat, podává tuto báseň v originále

pachnoucí hubu, jeho tuhé, při vši grandezze tak pitvorné, komické rysy..
Nic směšnějšího než jeho tvář - kdyby nenáležela císaři - -

Ubohá trojko! Ubohý národe! Starořecký vojevůdce Chabrias řekl: "Více zmůže stádo jelenů, vedené lvem, než stádo lvů, vedené jelenem." A já bych řekl: "Lépe by bylo, kdyby místo 80 milionů Němců bylo jich je 8 milionů - a měli nad sebou lva, než - -

V jakási temné, děsné předtuše plakal jsem, pro Tebe, této noci, Germanie...

25. dubna

Čtrnáct dní jsem si nenapsal nic, nemaje k tomu ani vteřiny; naprosto mne absorbovaly zábavy, pití, dmy, mladíci, přátelé, císař. Jsem vyléčen, absolutně! Na každou baletku vzpomínám více než na - ni! Hošsanah!

Myslím však, že větší podíl než všechny zábavy mělo na mém vyléčení trápení, které jsem musil skoro obden vystát u monarchy. "Vystát" - případné slovo; neboť třeba že jsem jeho nejintimnější, není mně u něho téměř nikdy dovoleno sednout si. Vubec od té doby, co mně, zloděj, vyfoukl z chekové knížky 20 milionů, stal se drzým a nesnesitelným jako nikdy dřív. Už mne nepotřebuje; dobře praví staré přísloví: "Nečin nikomu dobře, nechceš-li, aby ti činil špatně." Ale snadno se řekne, nečinít svému zeměpánovi dobře; nečin - a dá ti utnout hlavu. - Každý den jiná tortura; záviděl jsem někdy Daemoně její šarlatový palác... Ale vše zlé má své dobré. zatímco jsem se u Wiliho genoval a hrbil a lízal mu paty a šest jiných začátečních p, - na Daemonu nemohl jsem ani pomyslet; a vztek, který ve mně vždy dlouho vířil, i pak, když jsme si řekli adieu, zaplášoval báječné všechny strašidelné myšlenky. Něco takového znamená ovšem vyhánět satana Belzebubem; ale z Belzebuba mě aspoň prozatím nehrozí zešílení. Jsem pyšný na své sebeovládání, jímž jsem si zachoval císařovu přízeň a úctu neztenčenou; a prozradím ti, papírku, že když se se mnou předevčírem, se slzami v očích, loučil, pravil mi slavnostně: "Přibahám, že nejbližší příštím kancléřem Říše budeš ty, Hellmutku, ty perlo Germanie!"

Odejel do Španělska navštívit Alfonse. Vratí se teprve za tři týdny. - Jediného utrpení, které mně dosud zbylo, jsem prost! Teď budu jen hýřit s Moltkem a Bulenburgem. Ó ta krása, být po strašném utrpení zase šťasten! Jak nádherný je svět!

27. dubna

V sedm hodin ráno. Okna mé ložnice jsou otevřena. Širé zahrady rozprostírají se pod nimi. Venku vše zař a ples a smích. Třeba je časná doba jitřní a jara, - skoro letní vzduch proudí sem zvenčí. A to smějící se slunce, ač dosud nízké, pálí. Vůně meruňkových a třešňových větví vanou sem jako mystické pozdravy luzných vzdušných duchů. Jezero stranů pode mnou

křičí ohlušivě světlými zpěvy nasečtených ptáčků. Obláčky na nebi usmívají se dolů na mne, - jak rád bych k vám vzlétl, má holubičky zlatostříbrné, a jezdil tou modrou věčnou pouští na vašich zádech!... Nevýdržím doma sedět, - vzhůru s Eulenburgerem a Molztkem do přírody! -

Téhož dne v 11 hodin v noci ve vinárně

Bájný byl to den. Odjeli jsme, my tři, automobilem z Berlína, ale cestou přibrali jsme k sobě několik báječných dam a fešných číšníků... Ó jak krásně jsme se všichni měli v lesích a restauracích, lučinách, neviditelných kotlinách a nevěstincích! Byl to nejnádhornější den mého života!... Vyžděje, opojen vášim možným, opět do Berlína, měl jsem náhle trochu příšerný pocit: můj vrchol dosažen!...

Vešel jsem sám do svého bytu a zarazil se na prahu, strašně uleknut: pokoj byl mohutnými červánky tak pekelně osvětlen, že jsem viděl jen krev, krev... Přes pokušení, abych se vrátil nazpět, pokročil jsem dál; óh, proč jsem tak učinil!... Zdálo se mi, jako bych cítil zápach mrtvoly. Má zděšení rostlo kvapem, nevěda proč, beru do zaječích, tu teprve spatřím - ji. Na vysoké skříni, pod samým stropem, seděla a klátila nohama, dolů visícíma. Pohled její byl potměšilý, výsměšný, jeduplný. V ruce držela provaz, opatřený kličkou, a točila jím nad hlavou... Tentokrát jsem měl ještě sílu, vyřítit se na chodbu; tam však jsem klesl. -

30. dubna

Tak teď jsem šťastně zase tam, kde jsem byl před 1. aprilem, když jsem odjel do Berlína; zcela rázem. Ba byl jsem vržen ještě mnohem dál dozadu. Řečen, že v plné síle cítím opět onu strašnou bolest nad zatračením své ženy, nejen, že mám nový, čerstvý štrach - z její oprátky -; hrůza před strašidlem vyvstala v mně mocnější než kdy dříve. Žádné její zjevení nebylo pro mne tak děsné jako toto. Všechny mé, téměř už zacelené rány se znovu široce otevřely; na minutu nemám klidnou; všechna chuť z požitků zmizela; marný každý pokus o sebepřemožení... Co je ině trochu pomáhá, je dobytčí zpítí se; ale to musí vésti nepřímě jen k urychlení - - strašlivého konce...

Čeho však nejvíce se děsím, je příšerné taktum, že maché pojmy se mně neobvykle hrozivě pletou. Žádné přirovnání k tomu, co bylo v lednu. A tenkrát bylo moje počínající třeštění následek dlouhotrvajících hrůzných rozrušení a dlouhé řady visionů; teď však stačilo vidění jediné, po době dlouhého klidu a očividného uzdravení, - a jsem v tom hloub než tenkrát. Vězí to už v mém roztržitém organismu. Padám do propasti, pomalu, ale jistě. Bože můj, což mně není pomoci?...

Mám ovšem Podex romanus, ale ten nemá absolutní moc; musí být doplňován oněmi čarovnými slovy. Mohl jsem jich onoho večera včas použít? Zde

nutná pronikavá reforma. Již po onom rencontru v parku jsem si předsevzal, že, co živ budu, nevezmu knihu do ruky; přál bych si, aby dodržení každého mého předsevzetí bylo tak málo obtížné, jako je mně dodržení předsevzetí tohoto. Ale kniha - to nestačí. Musím např. vykřikovat své zaříkadlo vždy dříve, než otevřu nějaké dveře; nebo na ulici vždy dříve, než se ohlednu nazad; nebo, kdykoli bude proti mně kráčet dáma pod závojem, Daemona postavou podobná. Vůbec musím slova ta mít stále v ústech, aemóně často, než slovo "já". Dnes učinil jsem již začátek; tři dámy pod závojem šly proti mně; já zařval, otočiv se k nim ovšem zády a nakýbaje se kupředu. "Do pr - - e atd." laly mne zjistit strážníkem. Ale i tak je to jistě lepší než Daemona.

Ale tyto nové dispozice mne velice uklidnily; s placou důvěrou hledím budoucnosti vstříc.

4. května

Lidičky drazí, pro Pána Krista, já vám s ní mluvil zase! V lese, věříte? Vedle mne stál strom. A považte si, ona vám dneska dokonce přijela! V kočáře! A v mužských šatech byla! A v ruce držela bič! Ale mně nenařezala. A kdybyste byli slyšeli její řeči! Nu, všechno vypovím, jen si musím dát pozor, abych - nepřeskočil tuhle tu srabičku sirek, vlastně, lépe řečeno, abych si nepletl pojmy. Víte, mně se zdá, že tak trošku blázním. Ale to přejde, vidíte? Všecko přejde; i koza musí chcípnout. A abyste věděli, nebyla by přijela, kdybych byl vykřikl včas to, co už znáte. Ale když ona vám byla v mužských šatech! Krátký kabátek, těsně přiléhající zelené tenké kalhotky, herdek, měli jste vidět to její břicho a tu její zadnici pod nimi! - Nu tak tedy: x/

Nuže, vyjeli jsme včera zase s Moltkem jun. a Eulenburgem za Berlín. O 11. dopoledne zašli jsme do restaurace v lese, jen tak 200 kroků vzdálené od jeho kraje. Chvilku s nimi sedím, pak cítím tak velký a trapný nepokoj, že vstanu, abych se trochu prošel.

Vyjdu z lesa. Těsně podél něho táhne se silnice. Slunáček, teplý, lahodný den. Vlídne hladila mou duši mírně pahorkatá krajina s chaloupkami rozběhlými po nízkých stráních jako ovečky; hladila ji, až zhyponotisovala ... Lajdám po silnici.

Náhle sebou trhnu jako usínající člověk; slyším rachot kol, dupot kopyt. Dvoukolový kočár žene se ke mně. Dva jako saze černí koně před ním. Řítí se na mne tak rychle, jako, bez přehánění, rychlovlak. "Koně se splašili!" řeknu se a skočím do lesa. Byl avrchovaný čas: již bylo pekelné spřežení tu. Téměř okamžitě se zastavilo, vyběhl z něho muž s bičíkem v ruce - a přímo ke mně. Popatřím lépe - Daemona. Opět jsem si sedl; tento- x/ zbavujeme následující vyprávění pomatenin, jimiž je protkáno

krát do skupiny ostružin, ale necítil jsem jejich ostny.

"Její tvář - pekelný oheň, proměněný v lidské maso. Nikdy dříve jsem ji neviděl tak divou, příšernou - a tak triumfální. Kdyby se obličejové všech Caesarů a Napoleonů sluly harmonicky v jedno, nešálaly by půl té transcendentální velikosti, která z ní sršela tisíci blesky. A vypadala zas mladá jako děvčátko, růžová na bílém obličejí: oheň ve sněhu vítězně planoucí! Zaduněl altový, nadzemský hlas - hlahol římské bučiny, archandělských pozounů, volajících k poslednímu Soudu:

"Ode dne, kdy jsi seděl v blátě, mnoho se změnilo. Hledím teď jinak na svou situaci, hahaha! Jepovažuju tě už za fantóm snu. Jsi skutečný ten starý pes, můj manžel. A žádám tě kategoricky o vysvětlení toho, co se 19. srpna událo!"

"Já - já - nevím nic. Obraťte se na lékaře - na vědu... Já nic, já muzikant, já jenom fantóm snu -"

"To by se kdejaký darebák mohl lacino výmluvit, že je pouhým fantómem, aby se vyhnul trestu. Slyš, ničemo: pochopila jsem, že rozhodující pro mne není ani tak 19. srpen, jako 2. září, kdy jsem sklepení opustila... Určitěji: že o sklepení jsem nesnila, že to byla "skutečnost", že jsem - v hladomorně zemřela..."

"Jej, její... Ale divím se, že vy, přece trochu vědecky vzdělaná dáma, takhle mluvíte. Jakpak jste mohla umřít, když tu jste a řečníte. Copak byste mohla existovat, myslet, kdyby Váš mozek nyní hníl?"

"Kuš s vědou, trottlet! Ta je ještě trottlevětější než ty. Tvůj mozek hnije, a přece myslíš, třeba hnilobně. Všechny mozky lidí hnijí a všechny myšlenky lidské kultury jsou jen produkty nejemrduťější hniloby: tuto velkou pravdu přináším já ze záhrobi! K věci! Byla jsem kýmisi omráčena a pak vržena do hladomorny. Kdo to byl?"

"Bože - snad nemyslíš, že - já?" vyjelo ze mně hloupě.

"Ty?" zachechtala se. "Babko, ty že bys byl něčeho takového schopen? Vyloučeno. Ale vyloučeno není, že jsi někoho zbaběle nastrojil, aby mě to provedl. Pravděpodobněji však je, že to učinil někdo z tvého kretinského příbuzenstva, nespokojeného s mým způsobem života. Onad se souhlasem tvým; patrně s tvým vědomím; zcela jisto však je, že jsi proti tomu nezakročil. Nuže - ?"

Zdvihla bičík. Její tvář - slitina tygra a Lucifera. "Avancovala v pek-le", kmitlo mně myslí, "ze zatracené mučené duše na jednoho z mučících ďáblů." Každé mé mozkové vlákno bzučelo jako struna, chalupy na stránkách poskakovaly sem tam jako ožralé, a objímající se s ploty svých dvorů, tančily šíleně. Měl jsem určitý pocit, že stojím na hlavě.

"Jsem nevinen - já fantóm - já fantóm -"

"Jsi-li fantóm, bude ti to jedno, zpráskám-li tě!"

"Ne, ne - Ježíšmaria! Já nejsem fantóm, prosím, prosím! To, co jsem v parku povídal, bylo pravda. Zmizela jste najednou z hradu, než jsem přišel s tím doktorem, a spíte v lese. O tom přece není pochyby, nahlédněte to. Ale já dám ihned rozkaz, aby byl ten zlořečený les prohlédnut, já sám budu hledat, Willy mně bude pomáhat a probudíme vás -."

Rozesmála se náhle: "Probudíte mne - k čemu? k tomu vašemu skabiosnímu snu? Ten můj je pořád ještě lepší!"

Umála se pojednou tak vesele. Nevíte, jak hřeživě to působilo po jejím dřívějším běsnění. Rozkurážen pravil jsem jí:

"Chotí má, jak báječně dnes vypadát! Jako poupě růže, jako Madonna! A tlustá jste jako mazaneček! A jaké máte bříško! Máte se tam dobře, že ano? Co vám tam vaří?"

Lekl jsem se své odvahy. Tu však ona - uvěříte? velmi něžně mně pohladila tvář, ale hned poté mně dala políček - velmi malý; pak si utřela ruku o kalhoty a zhroutila se na zem, přímo přede mnou. Škubala sebou v pláči, lomcovala sebou zmníčně, a najednou objala i má kolena. A hned padla zase na tvář: - Co se v ní asi dělo?...

A právě v tu chvíli cinkalo tak dětsky něžně ze strany poledne. Znenadání vstala a - věříte? vytrhla mně můj kapesník, do kterého jsem právě také plakal a osušila jím své oči. Hned však jej daleko odhodila. Usedla poblíže mne a mluvila, zprvu násilně; z prokousaného rtu jí kapala krev.

"Jsem v povídavé náladě, - řeknu vám, kníže, co se se mnou od přezna přihodilo. Oh! Oh!... Jaká krása!" Oči jí zajasaly... A teď si vesele zapálila viržinko - a přihnila si z láhve s bílou tekutinou. Zatřásla se a zaslzela. A já pocítil ostrý zápach 96% lihu... Ona vám ještě za svého živobytí pila nerozředěný špiritus - a ani po smrti té neřesti nezanechala! To je pořádek! To je pořádek!

"Nuže, právě onen den našeho rozhovoru byl velkým mezníkem v mém osudu. Když mne uragan uchvacoval, vštípila jsem si, že musím ve svých mukách vyvolat Vůli - vše překonávající, Absolutní, vše pod Sebou vidící; vštípila si i některé, v bdění samozřejmé, ve snu se nevyskytující praktiky jeho vyvolávání. V prvních mučírňách se věc nedařila přes všechno temné, šilené úsilí. Deseti komorami jsem prošla. V jedenácté bylo mé utrpení hroznější než kdy dříve. Ale bolest stupňuje duševní činnost do nezměrna. Napjala, ve spojení s nejstrašnější, nejnásilnější úsilím celou mou duši tak nevyslovitelné, tak mysticky, že se stal zázrak: vzplanul ohněm uprostřed vody! Ve snu zazářila světlá, sebevědomá bdící Vůle! ta sebeobjímající, všdrťící, všetrovící, všemohoucí, vševedoucí, - to jádro samé Jsoucnosti. A ráz na ráz vykřesala jsem z jejího sebeobjetí myšlenky: vše, i to

nejstrašnější, je pouze plasmatem, absolutní hříčkou Mé Vůle, jen k tomu zde, aby se na tom v nejvyšší nezkalené slasti afirmovala, a tím jen suverénně, násilnický si pohrávala, věčně jen vítězí k vůli vítězení; jen dotud, dokud se to nepochopí, existuje pro duši něco hrozivého, existuje utrpení, existuje Zlo; v okamžiku pochopení změní se vše jen v Zář, - nadluneční uniformní Zář; zmizí všechny jednotlivosti, části, rozdíly, vše se promění v Jedno, věčně neměnné a nehnuté a absolutní; všechny bolesti jsou jen falešnými soudy, založenými v omylu, že může něco vůbec škodit; poznej, že ve Věčnosti všechno jen prospívá, a každé utrpení se ihned roztaví v bílou slasť, ve věčnou Mou Glorii, kterou jen a jen je svět, kterou jen já jsem sama... Nesmírně jasně zazářila tato poznání kat'exochen, doprovázena hromovým třeskotem Nadslasti, - - rázem změnily se i mé tělesné, nejvyšší bolesti v nejvyšší duševní i tělesnou rozkoš, jaké jsem dosud ani netušila. Vše, vše bylo teď Nadzáří, Nadhudbou. Severní pól stal se náhle rovníkem. "Nepopsatelné - zde stalo se skutkem!"

Za nastávajícího odlivu tohoto božího stavu uvědomil jsem si, že nesmírná buřta se chvěje jako při zemětřesení, že klučicí stroje a řev odsouzenců zmkl, - že mučičí obludy zoufale křičí, - že jedna z nich mne uchopila a vyhodila oknem ven...

Mé dřívější vědomí zmizelo. Nabyvši ho, byla jsem jinou, než ve svých dřívějších nesitelných snech: měla jsem Vůli... a následkem toho byl můj sen vlastně už "bděním", - nemaje omezenosti bdění byl vyšší syntésou bdění a snu. Dovedla jsem teď distinktně myslit, - zdálo-li se ti tehdy v blátě, že jasně myslím, projektoval jsi jen distinktnost svého bdícího stavu do mého chaosu. Rozpomínala jsem se na přemohé, co mi bylo dosud zazávojováno. Hlavně jsem pochopila, že jsem "artvá". Nikdo ze zemřelých to nechce chápat; myšlenka "jsem umrlec" usmrcuje toho, kdo stojí dosud na půdě toho vašeho "života". I mne zprvu porazila na zem; ale za chvíli jsem se idiotskému omylu smála: neboť celé vaše bdění je jen strašlivý omyl, vzniklý ze Všeidiotství. Člověku nutno být Bohem; vše ostatní na lidstvu je lejno. -

Příští uragan nepřišel, ač jsem si ho přála žhavě. Ani později nepřišel. Dáblové v šarlatovém paláci si mne nepřáli; považovali mne za prašivou ovci, kterou třeba z institutu vyloučit. Ale Bůh - jímž jsem Já, určil jinak.

Jednou znenadání přikvačil na mne zas ten pes - uragan. Tři komory jsem prořvala, ale už ve čtvrté se opakovalo totéž, avšak ještě silněji, co tenkrát v jedenácté. Spěšně mne zas vyhodili; stěny paláce praskaly...

A ještě dvakrát jsem tam přišla. Jen pro forma. Obludy uštěďrovaly mně úmyslně trýznění velmi nesitelné. Nebylo to horší, než když je člověk

bit. A měla jsem přitom pocít, jaký míváme, když sníme, že jsme bití: daleko více příjemný než bolestný; každý sen je masochistní; masochismus je základem faktem. - Peklo se mi zalíbilo. Jasně ho teď skoro líto, když jsem se rozhodla, že je zničím.

Posledního nejvyššího Vítězství jsem dosud nedobyla. Jinak nebyla bych stále ještě do pekla posílána. Rozděláno je mé dílo. Věčná Prozřetelnost Má patrně chce, abych je definitivně rozmetala, v Elysium Infernum proměnila; rozhodná bitva mne dosud čeká, - nuže Velké Boží Rozhodnutí!

Ale jak svést rozhodný boj, když ďábelské vojsko z dálky přede mnou utíká? Musí však k tomu dojít. Kdo vyhraje?... Jasně vidím posice nepřítelů a stav svých sil:

Fluidum vstříknou do mne: fluidum božských bytostí v neprostorových končinách Veškerenstva, nade všechna slunce svítících, ale věčně nehybných, bez parallaxy. Fluida ta způsobují, že duše lidská je schopna po mnohé hodiny snášet bolesti, jejichž stý díl by jinak, jako blesk, usmrtil každého. Dále jiné fluidum z bohů, které budí utrpení čistě mentální, - nejhrůznější, nejobludnější metafyzické myšlenky, proti nimž to nejděsnější, co Sen člověku podává, je krtčí hromádkou proti horám na měsíci. Afluidum třetí, které působí, že všechny nervy stanou se stokrát sensiblnějšími než dříve a že všechny cítí rázem absolutní maximum somatické i psychické bolesti; proti této generální tortuře jsou všechna mučení, vám lidem známá, idiotským šprýmem.

Jistě to bude trvat jen okamžik, který však bude věčností. Jistě, i bez náporu Vůle, změní se bolest automaticky ve slast. Neboť získala jsem si proti zákonům Smů Vůli, - utrpení padne tedy na neplodnou půdu; nic jiného není bolest, než náhražka nedostatečné Vůle. Všechna muka odrazí se od skály, místo níž chtěly její viny nalézt sypkou prať. Rozhodnutí znamená zde již zvítězení. Vítězství mé je již předem jisté; bude pouze lehkou sklizní proti strašlivé orbě vítězství dřívějších. - A podotýkám jen: bohové používají tohoto, mne ještě čekajícího utrpení jen jako raffinementu své slasti, stimulantů k Blaženosti Věčné; jim jest utrpení pouze slastí na druhou mocnost. -

A ta sekunda rozmetá šarlatový palác i všechny podobné, co jich ve veškerenstvu je, lépe, než milion tun ekrasitu. Vykoupím utrpením svým nekonečné legiony duší. Co se Christovi nepodařilo: překonat peklo, podaří se mně...

Avšak - všespásný uragan nepřichází. Nemám příležitost... Běda, nedovedu-li si ji sama stvořit!...

Co nyní dělám? Žiju životem Bohyně! Prolétám vesmírem tisíckrát rychleji než světlo a zakouším nekonečné rozkoše, noříc se do kuriosních, prako-

mičkých jeho hlubin. Duše má září intenzivněji než duše všech lidí, co jich kdy bylo; a kde zazáří, všechny padají zbožně k jejím nohám! Jsem královna vesmíru. Oh! teprve pak, až se Žena probudí ze spánku, v němž je pohřížena od dob pavouka..., až rozšlape to sprosté, idiotské, zhovadilé, parazitní, nejmenší plemeno samců, vyjde lidstvu jeho slunce! - Více než prostorem létám neprostorovostí myšlenek. Absolutně rozluštila jsem světový problém; zničila skepsi; všechny noci se mi proměňily v nekonečné slunce. Na celou věčnost za mnou se rozpoínám. Jen na tu jednu hloupost, kdo byl ten ušlechtilce, ne a ne!" Rozchechtala se. "Ale poněvíc se zdržuju v Kordillerách, v paláci, vytesaném z ledu, s pohledem na Oceán a na - jeho oči... Oh! třeba jsme zemřeli, našli jsme se. Ale On je na mne zlý... V celé své slávě mu nic neisponuju. Pořád chce ode mne, pořád chce ode mne to staré..., jinak prý padnu opět... - "

Zakryla si tvář dlaněmi; a za chvíli mluvila, šeptem, změněným hlasem:

"Řěcho se bojím... Takové černé díry, která je hrůznější mde všechno, co jsem překonala... A tou černou dírou jsem já, já celá... A pak toho bílého, měkkýšovitého strašidla. To je pro mne ještě černější. Ach, ach, jsem jen věčná, černá nenávisť. Ta nezvítězím... Mluju; ale má láska jest jen ostrávkem v moři mé nenávisť. Mám vůli; ale ta, vládkyně ve vyhnanství, otročí jen černým pudům. Jsem černá. Proto je mé strašidlo bílé; proto je mně světlo - strašidlem... Můj Muž má pravdu, tak nezvítězím..."

Zhroutila se opět; náhle vyskočila, a, pane bože na nebesích, dala vám mně hubičku... A zase padla na tvář a kroutila se. Tu vyskočila jako mič a zařvala:

"Láska je někká svině, nenávisť je všechno! Neí hodno nenávisťi, jak řekl kterýsi proslulý pes, Já! jen vše, co není Já, vlastně co bílým omylem nozdá se jí být! Omyl Všeidiotství nenávisťi je hoden! Omyl, že mimo mne něco existuje! To jest celý tento psi vesmír. Třeba jej drtit. Muži můj, ty mrtvý jako já, jsi morální pes jako všichni mužští! Dobojuju svůj boj, bez tebe, plivám na tebe! Jen Žena je mužem! - - Dosti nedůstojných řečí s tebou, kryso z kloaky! Jsi zasvěcen smrti, ze všech nejstrašnější. Vřede, věř: jen tomu, že s mými očima v Sausteinu zacházíš obstojně, máš co dělovat, že smrdíš dosud ve svetle toho vašeho hrozného slunce! Ale až se dovím, jakou účast jsi měl v hladomorě svých zhovadilých předků, věř mně, že tě uvrhnu do nejhrůznějšího z pekel, já Pekel královna, já Nebes královna, já královna Věčnosti!"

Nopnuvši mne, napila se ještě jako kráva. "Helgo", zblekotat jsem polomrtev, "nepijte ten špiritus! Vždyt vás to nutně zničí."

Zachochtala se. "Viš, co je onen nektar, který pijí bohové? Čistý špi-

ritus! Přihni si taky!" A šouchla mne lahví do úst.

Lízl jsem. "Víc, dobytku! - Ještě víc! Že tě přetáhnu! - No tak tedy, ať šš na mne upomínku!"...

Děžela ke kočáru, ale znatelně vrávorala. Nemotorně vylezla na kozlík a černí hřebci, jistě ďáblové jí sloužící, dali se v šílený trysk. Za okamžik ztichl jejich dupot a hrčení kol - -

Náhle, polobozvědomý, sebou trhnu, - něco na mne padá, cítím udery na rameno. Zdvíhnu oči - kníže Eulenburg a Moltke! "jemináčku!" zvolal onen, "co tu, bratříčku můj sladký, tak zkroušeně sedíš? A v ostružinách, chval každý duch hospodina!" Zdvíhali mne. "Oh", sténal Moltke, "tvůj sladký popo je jistě popíchán, - opravdu, na kalhotách je krv! O Willy, Willy, krvavé slzy bys ronil, kdybys to viděl."

Ale dost! Čtenář už viděl, že jsem blázen; co se ze mne mohlo stát po této strašlivé příhodě? Dokonce i v kočáru vám dnes přejela, nastájte! viržinko touřila a špiritus pila, slotu jedna! Křesťané dobří, copak to tak beze všeho jde, aby někdo v hladomorně přes půl roku hnil a přitom špiritus chňastal jako kráva? O tempores, o mora! A mužské šaty měla, trajda! To její bříško, ty její pŕlky vzadu jste měli vidět! Tenkrát v parku vypadala jako kočka po okocení. Ó ty bříško, které jsem jen jednou ve svatební noci hladil, kdybych byl tenkrát věděl, za jakých okolností tě opět uzřím - - -

Je už půlnoc. Zázrak, že jsem to všechno dnes, dnes napsal. Ale to udělal její líh a nic jiného. Opil jsem se jím pod obraz; a to mne zachránilo před úplným zblázněním. Pálil vám mne v krku ještě za pár hodin. Moltke a Eulenburg jej ze mne cítili, pátrali v mých kapsách i v okolí po láhvi, ale nenašli nic. Aroutili hlavou; já jim ovšem neřekl, jak se to stalo... I kdybych já byl chtěl, nebyl by mohl můj zdřevánělý, spálený jazyk.

6.května

Jsem stále namol. Opalost je šílenství; postupuje homeopathicky; vyháním ďábla Belzebubem. A koukejte, daří se to výtečně. Jsem teď vlastně blázen, ale protože jsem pořád jako houba..., nikdo to na mne nevidí; nebyť poslední dny v jednom kuse s věrnými, pečujícími o mne přáteli ožralý, seděl bych v blázinci. Ale co víc: byl bych opravdu šílený. Do blázince dostane se spousta lidí nejrozumnějších, a skoro každý, kdo chodí volně po ulicích, patří do blázince.

Teď jsem zase opilý. Kde to jsem?... Ano - pořád v Berlíně. Willy je na Balearech, s Alfonsem... Ale ty, Daemone, ty čuně prasečí, nehraj si se mnou! Varuju tě: Objevíš-li se ještě jednou přede mnou, dám tě sebrat policajtem, já, tvůj muž... Paroháč. Krví svou splatíš, že jsi mne - - zabil... Musím plakat. A já tě mám - pořád - čím dál, tím více rád...

To, co jsi čvanhala o zničení pekla, je vyložený nesmysl. Peklo je dílo boží, je Dům, Chrám Boží, kapiruješ to? Pán Bůh by se pěkně na to po-díval -. Potvoro cizoložná - zpychla jsi v domýšlivosti, když jsi avancovala na ďábla, jako nádeník, který se stal dozorcem nad bývalými kamarády nebo dokonce posl. nces. Ale já ti dám pro vítři jsi dnes ovšem čert, máš moc odnésti mne kdykoli do pekla, pane bože -

Ale hlavní jenom je: nebyla ta potvora - přece jen živá? Kde sebrala ty koně? a ty zelené kalhoty? Vrávoralo by strašidlo tak jako ona, když lezla do kočáru? A ten její špiritus, hernajs, byl přece reální, když jsem musil po něm až do večera odklašávat...

Ve věži ležela, růžová a bílá, jako prase v řeznické krámě. Zbláznil bych se z těch problémů, kdybych nebyl už blázen.

Jedinou vinu na celém neštěstí nese to, že měla mužské šaty a že mne nenapadlo zařvat včas - vy víte co. Zde je nutná reforma. Ude dneška budu řvat svou paroli proti každému, ať žena či muž, koho potkám. Sláva! V tom je má spása. Jsem uklidněn. Vše půjde dobře.

9.května

Jsem v Sausteinu. Z tohoto důvodu: v Berlíně si přece jen nemohu dovolit jen tak beze všeho, řvat ustavičně své zařikaňlo. Zařval jsem je před důstojníkem, který měl staturu jako ona... Dal mně facku, že ještě dnes se mně jiskří v očích. Bude suspendován, už jsem to zařídil; ale facka sedí. Ale v Sausteinu mne všichni daleko široko znají, tam přijmou mou paroli se vši příslušnou reverencí.

Když jsem ji dnes po mezích vykřikoval, všichni vesničané a vesničanky ohýbali se až k zemi.

All right! Jen hodně pít a jsem zachráněn. Ale - chraň Bůh, aby se mně ještě jednou zjvila. Cítím určitě: stane-li se to, je se mnou konec.

11.května

Hihihih! Velectěné publikum! Kniže Sternenhoch klade mi za čest oznámit Láskám Vaším, že včera a dnes přinodily se následující veledůležité události: Předně mne Daemona zponlavkovala jako koně, za druhé přespal jsem noc ve stáji na telátku, které mělo černý čumec a vzadu ocas, Za třetí vešel do mne duch zvěčnělého mého bernardýna Slona. Za čtvrté otevřel jsem Podex romanus. Za páté byl jsem u Esmeraldy Carmen Kuhmistové a přijal její požehnání. Za šesté popral jsem se s policajty, začož mně na strážnici nařezali, až jsem sarděl. Za sedmé, kdo mne teď chce najít musí do blázince.

Ale nikdo ať se nedomnívá, že jsem blázen. Včera jsem trochu byl, teď však, v tu chvíli, jsem úplně při rozumu; to udělal patrně ten přežalostný pardus na strážnici. A pak vědomí, že dostanu od Kuhmistky paprsky.

planety Aldebaranu. Vypravuju nyní, bez frází a ornamentů, nevěš na pásmo hovoru lichých cetek a tretek, hoj, hoj! hip, hip!

Tak tedy sedím včera večer ve své ložnici v Sausteinu. Trochu jsa opilý klímám. Tu slyším ve vedlejšíh pokoji šustot, - a pak takové měkké kroky, jako by tam chodil tygr, šap, šap, šap... Dveře byly ovšem zamčeny, a i klíčová dírka zalapena dobře voskem. Poté začaly nějaké ruce třít dveře shora až dolů a zdola až nahoru... Ale co, já se v tom už vyznám! Do pr - - e mně vskoč! zařvu a řvu dále jako lev, že se zásek třásal. Při tom byl jsem ovšem otočen ke dveřím zády v nahnuté pozici... A tu spatřím náhle mezi nohama, za sebou - dámské botky! A ty šly! Vzpřímím se a spatřím - Ji.

Nepadl jsem, ale vyběhl na chodbu. Avšak ona za mnou - hup! hup! hup! "Naučím tě já moresům, pacholku nevzdělaný!" křičela a pohlavkovala mne jako koně. Po celé chodbě i po schodech do přízemí.

Spasil jsem se do čeledníku; sluhové se ozbrojili smetáky a pohrabáči a hr! za ní. Ale nenašli nic, měl jsem chuť v čeledníku přespát; ale cítil jsem, že bych blekotal děsné nesmysly. Odešel jsem tedy do stáje, lehl si do moka vedle zmíněného telátka, které mělo černý čumec a vzaču ocas. Nechovalo ke mně nepřátelských úmyslů; a jistě se též nebálo Daemony; a já také ne. Ve stáji se jí nikdy nebojím; kdyby tam přišla, kopl bych ji jako koně...

Nespál jsem. Myslíl na své bernardýny, kteří jsou v Pánu. Herdek, ti být u mne, když mne začala pohlavkovat, co by z ní bylo zbylo!... A já je dal popravit... Pro nic a za nic vlastně. Jaký jsem to přece jen dobytek!... Plakal jsem nad nimi, než v tu chvíli cítím: oni nezemřeli, oni se vtělili do mne, a to Slon. Jeho síla se rozproudila mými údy a já počal běhat po čtyřech a štěkat a kousat krávy do stenen - -

Ale především vřela ve mně zlost proti Kuhmistové. "Čarodějnice neřádná" řval jsem, "už ani ta průpověď nepomáhá, leda k pohlavkům. A podex romanus už dávno ne! Podívám se do něho, když ztratil svou moc, ať aspoň vidím, jak vypadá paprsek Aldebaranu, lejno zraje, žabí brko, gorillí slzy!"

Přetrhl jsem nit, - a víte, pánové a dámy, co v ořechu bylo? Nic, nejpoctivější nic! "Zrádná svině!" řičel jsem, "to smrti zaplatíš! Hned zítra jdu k císaři a on te dá upálit, rozčtvrtit, oběsit!"

Když se začalo rozednívat, vyběhl jsem ze stáje, pádl do svých pokojů, vzal si svou navštívenku a dva balíčky loomarkových bankovek, každý se loo kusy; a horempadem letím na nádraží. Ponechal jsem si tentýž oblek, v němž jsem ležel vedle telátka. A to bylo moudré ode mne. Neboť lidé na nádraží a ve vlaku mne považovali za ožralého pacholka, jinak by byli jistě řekli, že jsem šílenec. Pokud pamatuju štěkal jsem při jízdě na pasažéry a chňapal jim po lýtkách; ale všichni se tomu směli.

Dospěv do Berlína, jako anděl pomsyt vřítíl jsem se do bytu Kuhnistové.

"Zmije! zmije!" zvolal jsem, štouhaje ji ořechem do nosu. "Prázdný byl, ďablice, prázdný, haf, haf, haf!" Polekala se, ale hned nabyla vlády nad sebou. "Pane, počínejte si rozumně, jinak jsem nucena volat o pomoc!"

"Podex romanus - prázdný! haf! haf!" a postaviv se na čtyři, chňapal jsem jí po lýtkách; ona utíkala a já ji delší dobu prohánel pokojem. "Popravít tě dám, císařem! Vlastnoručně tě musí rozčtvrtit! Viš, koho jsi podvedla? Knížete Hellmuta Sternenhocha, prvního oblíbence a rádce císařova a říše Německé největší pilíř, haf! haf! haf!"

"To je hezké", řekla, mávající koštětem před mou hlavou, "jen promiňte, že vypadáte spíše jako čeledín Jeho Jasnosti. Račíte páchnout chlévem a - kořalkou -."

"Tak zde máš mou legitimaci!" a hodil jsem jí svou navštivenku.

"To je hezké, ale možná, že ji knížepán někde ztratil - nebo že vy -"

"Budu se ti legitimovat lépe!" A vyňav oba svazky bankovek, roztrhl jsem pásky na nich a vyhodil to všechno do povětří.

Černokněžka zbledla. Několikrát se střídavě podívala na bankovky a na mne - a pak klesla přede mnou na kolena - -:

"Ó Vaše Excellence, milostivé odpuštění! že vidouc výsostnou vaši tvář a celý vznešený zjev, hned jsem vás nepoznala! Ó jaké štěstí pro mne, že vás vidím pod svou střechou!"

"Ospravedlň se, prázdný podex romanus! Haf! haf! já jsem Slon! Slon!"

"Vaše Excellence, odpusťte milostivě, ale trochu viny nesete sám. Neráčil jste mně sdělit svou adresu, jinak bych vás byla zpravila o katastrofě, která se poslední dobou udála. Ach, ach... Nastalo totiž zatmění Aldebaranu, jelikož měsíc mezi ní a slunce vstoupil jest; i rozkázal za příčinou toho mocný Aldebaran, hořce pláče, aby všechny paprsky jeho, světem se toulající, ihned k němu se vrátíce, světlo mu nové poskytl. A tak stalo se, že i paprsky v podex romanus uve zněné, střemhlav z něho vylétanouce, na Aldebaran planetu se odstěhovaly."

"To je všechno pravda, ale bylo tam také lejno, slzy, žabí brko!"

"Ano, Excellence, ale paprsky Aldebaranu všecko toto do sebe vstřebávajíce, látky tyto zároveň s námi z ořechu vyprohaly. Vše pomíjí, Excellence, nic netrvá věčně: chtěl byste, aby látky v ořechu obsažené, tvořily výjimku?"

Musil jsem uznat, že má pravdu; její hluboké vědomosti o přírodě imponují. Mírněji jsem řekl:

"Haf! haf! A co bude dál? Včera mně ten sladák zpohlavkoval jako koně!"

"Snadná pomoc, Excellence. Putne na svět nové paprsky Aldebaranu, který zaří opět v jasů neztenčeném. Neboť ostatní látky máš."

"A kdy mně je nachytáš?"

"Nejděle za týden, Excellence. Ale -" dala se náhle do pláče - "rozbila se mně skleněná paň, - a je druhá, - já ubohá, chudá žena, ouvej, ouvej!"

"Co stojí?"

"Bojím se to vyslovit, 200 marek..."

"Tady máš čtyři."

"Ó vaše eminenci", líbala mně nohy. Ale za okamžik se rozplakala znovu. "Zapomněla jsem, achich, že mně vyschly gorillí slzy. Ale naštěstí je v zoologické zahradě exemplář této vzácné opice. Má právě mládě. Uzmeme-li jí je, bude plakat a nařikat a hořké slzy rolit, avšak - toho neštěstí! Její hlídač miluje ji jako vlastní dítě a za nic na světě nezpůsobil by jí hoře... Za nic na světě, - leda by dostal dobře za to zapláceno..."

"Mnoho-li?"

"Bože můj! aspoň 5000 marek!"

"Pitomost, rady máš deset tisíc!"

"O Vaše Výsosti, teď jste spasen! Avšak - ó Všemohoucí - n smí to být, nesmí... Oh, odpusťte mně - a ty peníze si vezmě!"

"Co - co - haf! Ježíšmaria -". Dal jsem se do pláče.

"Výsosti, slíbila jsem Bohu, že se již nikdy nebudu zabývat čarami. Považte, jde o spásu mé duše..."

"Kriste Pane, to nemůže být! Aspoň jednou, prosím tě, bůh ti odpusť, jde o spásu mé duše.. - "

"Ach, ach... Avšak vzpomínám teď: zjevila se mně dnes ve snu Maria Panna a pravila: "Zavítá k tobě, milá Kuhnistová, kníže Sternenhoch, nejvyšší a nejštědřejší aristokrat světa, s prosbou, abys mu dala podex romanus. A dovoluji ti tak učinit, s tou podmínkou, že za duše v očistci loco máš sloužit dáš." Avšak, Výsosti, každá stojí 20 marek, oh, já chudobná žena..."

"Nic víc? Haf, haf! To je 20.000 - tady je máš - a vůbec, vem si všechno, co tu leží, je to 200.000, kníže Sternenhoch není žádný handrle, haf, haf!"

"Ó Vaše Veličenstvo - " Nebudu popisovat, jak si počínala. Ale náhle mne chytla: "Teď prosím uctivě, aby mne Veličenstvo opustilo, neboť mé myšlenky o problému, jak paprsky Aldebaranu nachytat, intenzivně již pracují, ani chvíle k ztracení nemám." A strkala mne ven.

"Proč mně říkáš Veličenstvo? Nejsem císař, jsem Slon, haf, haf!"

"Al stanete se císařem!" zvolala slavnostně. "Prorocký pohled můj čte to z vaší tváře velebné. Zanedlouho učiní vás císař kancléřem svým, vy však věhlasem tak stkvíte se budete, že zeměpán náš uzná vás hodným trůnu svého, a sestoupí z něho, vás naň posadí. Avšak neztrácejte času, Veličenstvo, opusťte nyní služebnici svou, přijmou dříve požehnání mé, aby

do té doby, než podex romanus na srdci vaše . opět spočine, pekelné moci neuolízily vám!

Plivla si na dlaň, slinu rozetřela, zatímco já radostí vyl. Pak, otírajíc mně čelo, mluvila tajemná slova:

"Čury mury t'umt'ulum, puka puk a čumčumčum!"

A sot'a se tak stělo, božský duch vjel do mého těla. Objal jsem, štěkaje, vzácnou ženu, ale ta, kloníc se po orgě, vystrčila mne již ze dveří. -

Ohromná radost poháněla na ulici mé kroky, že jsem až běžel. Chtělo se mně ulevit si křikem, výskáním, štěkáním, ale zdržoval jsem se. Tu vidím kořalnu. Nikdy jsem v kořalné nebyl; nyní však zatoužil jsem po vláze. Vejdu, dam si žitnou. Pak hledám peníze. Nikde nic, ani peník... "No, tak co, člověče?" obořil se na mne kořalečník, když mě šacování nebralo konce.

"Pomalu, kra láři", řekl jsem, "já, kníže Sternenhoch jsa, o své peníze přijít nemůžu."

"Ty kníže Sternenhoch, hnojníku?" zachechtal se. "Tak zaplať, zaplať, nebo jdu pro policii, halamo!"

Vzkypěla všechna má šlechtická krev. "Lumpo!" zvolám, "tobě platit? To by tak ještě scházelo!"

"Se mnou na policii!"

Vlekl mne ke dveřím. Já však jsem se jen tak nedal. Chvilí se se mnou tohal, pak řekl: "Ty bys mně za to stál, hadraku, abych se s tebou španil!" A otevřev dveře, kopav mne do zadku, vyndal mne na ulici.

Necítal jsem, věte, pražďadné zahánění, naopak triumfální zadostučinění, že jsem se vyhaul placení. To, jakož i alkohol, vnikající do mozku, zvýšilo mé rozjaření. Náhle jsem se dal v běh, křiče: Hoj, hoj, Aldebaran, planeta červená! Gorillí slzy, hař, hař! Já jsem Slon a císař německý! Stranou pakáž, císař pán jede!"

Mimodoucí se zprvu smáli, pak mne koidokola provázeli svým během. Ulice hulákala a chechtala se. Tu mne někdo ztrhl nazad.

Policajt. "Chlapo, co tu řveš?"

"Cože, otroku?" zařval jsem a vlepil mu pohlavek.

Chopil se mne a vlekl na strážnici. Já však, štěkaje vítězně, slavně s ním zápasil. Teprve když přišli jiní dva, byl jsem přemožen. Ale praštiv sebou na zem, mlátil jsem kol sebe, kopal, kousal. Chytli mne za ruce a za nohy a odnášeli. "Ten člověk je asi šílený", řekl jmu nějaký pán, "jedenjte s ubožákem šetrně!" "Ten šílený? Ožralý je jako prase, čichněte, jak z něho sardí kořalka!"

"Já nejsem ožralý, já jsem kníže Sternenhoch, z kterého se stal Slon!"

Pustíte mne, lumpové, nebo hněv císařův padne strašně na hlavy vaše!"

Ale všichni kolem se jen smáli. A už jsem byl na strážnici. Tam než jsem řekl "žid", hodili mne na lavici, přivázali na ni, stáhli mi kalhoty a odepnuli řemeny, pustili se současně do mne... Ouvej, ouvej!

Tu vstoupil policejní komisař. "Koukejte, pane šéf, ten hnoják říká, že je knížetem Sternenhochem!" Komisař, oddehnuv už také řemen, sklonil se nade mnou - - - "Ježišmaria - přestaňte hned, je to Jeho Jasnost - první velmož říše - hlavní rádce a miláček císařův - běda, běda, - strope, strope, padni na mne! - jsme ztraceni -"

Co následovalo, nevím, padnuv do mdloby. Teprve k večeru nabyl jsem vědomí. Ležím v krásném pokoji; ale je hned vidět, že to není obyčejný pokoj k obývání. Myšlenky mé jsou zcela kalné. Ale mé bláznění se očiividně zmenšilo. Několik osob mne uctivě obsluhuje. Cítím se nemocným, tak nemocným... Bylo hrdinským, že jsem toho večera tolik toho napsal. Ale teď už nemohu - usínám - - -

12.května odpoledne

Spal jsem dlouho; ale měl děsné divoké sny. Tož blázním jen málo; zato blouzním v horečce. A to je, myslím, dobře. Delírování není přece nic jiného než šílení, legitimní šílení. Šílení se v blouznění ztratí. A sn d v něm zmizí... S hrůzou vzpomínám na včerejší zkalení své mysli. Bože, jsi přece jen při mně! I to bití včera mně asi prospělo. Aspoň po dobu, co jsem dostával; zmizelo úplně mé třetění.

Ale tělesně je to se mnou zlé. Je mně tak nevolno, tak sláb jsem, zimou se třesu, děsně mne bolí hlava. Cítím, že onemocním na smrt. I to však bude mně snad ke prospěchu. Již v lednu byla to nemoc, jež mne zachránila. Tenkrát ovšem nebylo mé šílení tak velké jako toto; a nemoc ne tak vážná jako ta, která nyní otvírá po mně jícen...

Oh, bože, jak to se mnou všechno dopadne? Ale nějaké to bylo, nějaké to bude - .

13.května, pozdě večer

Hodiny říkají pořád tik, tik, až je to opravdu k omdlení; který hloupý náčelník vynášel jen to tichošlápské strašidlo? Moji strážci chrápou ve vedlejších pokojích. A to elektrické světlo je také takové podařené strašidlo. Sedím na posrevi, ale vstát z ní bych už nedovedl; nějaký dareba mně do nohou a do všech žil nalil rtuť. Trochu blouzním, ale není to právě teď nejhorší. Píšu přece velmi rozumně. O čem psát? Nejraději bych o tom tolátku, které se nebojí Demony majíc černý nos; ale nebylo by to zcela důstojno budoucího císaře německého. Myslíte, že blázním? Prr! Vyklouznou ze šílení jako myš z kalhot, uvidíte!

Budu psát o tom, co jsem slyšel večer. Navštívily mne totiž čtyři oso -

by: strýc, bratr, jeden tlustý, jeden tenký člověk. Tito máš byli představeni jako bavorští šlechtici; ale podle toho, že mluvili učeně, poznal jsem hned, že to šlechtici nejsou.

Strýc je impozantní zjev. Nemá sice skoro žádné čelo, a chce-li člověk rozeznat jeho oči, musí vzít lupu; zato však má ohromné líce a čelisti a strašný knír. Jelikož je k tomu velký a hřmotný, budí všude sverchovaný respekt. A ten stoupne, zazní-li mohutný, křáplavý, poselounský hlas; jakým způsobem pak strýček mluví, uvidí se ihned.

Zato můj bratr je pouze zdegenerovaný potomkem slavných předků. Je jako pavučina, vrtí se stále jako vrabec, odřoukl bys jej, kdybys naň dýchl. Drmolí stále nesmysly, jsa trochu slabomyslný, a má více vad výřečnosti. "Eni v něm ani náběh ke karakteru. Císař však si ho nadmíru váží a učinil jej generálem. -

Když si se mnou pohovořili, odešli do vedlejší místnosti a debatovali o mně. Tiše, ale já rozuměl každému slovu; mám dnes uši jako osel.

"Pánové", řekl tenký, "choroba Jeho Jasnosti je záhadná, vědě dosud neznámá; ale můj bystrozrak odkryl její příčinu a ode dneška obohacena bude psychopathologie o novou nemoc, kterou tímto ihned křtím: Morbus sedatorius doctoris Trettelhundi. - Nešťastník trpí totiž sedací chorobou: je stále neodolatelně nutkán usednout, ať stojí, kde stojí, a usedl by třeba na řezavé uhlí, jako usedl strážník na dlažbu - do hromady bláta, do ostružin, na práh salonu atd."

"Inu, má padoucnici", vmísil se do řeči strýc,

"Ó nikoli, Jasnosti. Epilepsie je chorobou převážně somatickou, kdožto morbus sedatorius číře psychickou; mohl by být ovšem, na vzácný podnět Jasnosti, nazván populárně "sedoucnici", sláva!"

"Ba právě, má padoucnici", zahuhlal ujec.

"Račte rozumět: padoucnice a sedací nemoc jsou něco diametrálně rozdílného - "

"Ba právě, copak neříkám, že má padoucnici?"

"Ale to aby se člověk popadl za vlasy!" zvolal rozčurděný učenec a chytil se za pleš.

"To jsou všecko láry fáry!" vskočil jím do řeči bratr. "Není samostatný, hej, hej! vlastní nohy, - žádný karakter, - pavučina - fuk, fuk!"

"Velice správně, Jasnosti!" obrátil se k němu vlídně doktor Trettelhund. "Jeho Jasnosti schází vskutku rovnováha povahy, - a to je zajisté předpokladem jeho choroby; ba - nová geniální myšlenka mně vysvitla: nejen předpokladem, ale direktní příčinou: vědomí psychické instability budí v nebožákovi takovou nedůvěru k sobě, k svým tělesným silám, že je nucen usednout, ať je to ankoli."

"Krátko, má padoucnici!" doplnil strýc. - A teď vřadl do toho učenec tlustý:

"Ale jak vysvětlíte, vážený pane kolego, sedavou nemocí všechny ty ostatní manifestace choroby Jeho Jasnosti?"

"Totální poruchou nervového systému, jež sedavou nemoc úplně konkmituje, která však není nejprvotnější efficiens těchto nemocí, ctený pane kolego Biersterne."

"Věhlasný pane kolego, při vši lctě, kterou mám k vašemu duchu, musím říci, že celá hypotéza vaše důstojná je přímo idiota. Již termín váš "sedatorius" nesměl by vytvořit sekundán, jenž by nechtěl z latiny propadnout. Moje je stokrát přilehavější. Pánové, náš pacient trpí fixní ideou, že je čtyřnohým zvířetem. Je mně dosud nejasno, zda gorillou či tulákem či psem či slonem či jiným ještě. Proto sedá nejraději na zem; proto spí ve stájích, proto štěká, proto pokousal a pokopal strážníky; proto, aby napodobil zvířecí devoracitu, kázal, aby mu byl k obědu uvařen ohromný kotlet bobu a zeleniny; proto, aby všechno jeho počínání mělo úplně ráz zvířecí brutálnosti, vytřikuje všude necudná ona slova!"

"No a copak nepovídám, že má padoucnici?" - Na o. anžik nastalo ticho; ni do si nepředstaví, jak strýc touto neolýchanou houčovitostí v svých tvrzeních každému imponuje, každého přímo poděsí; ale nesleduje při tom nějaký úmysl, myslím, že to dělá jen proto, že nemá žádné čelo.

"Věhlasný pane kolego Biersterne!" zvolal konečně doktor Trottelhund chvějícím se hlasem, "při voškeré účtě, kterou mám k vaší inteligenci, musím vás prohlásit za dokonalého kretina. - Na př. je známo, že Jeho Jasnost vykřikoval, že je slon a německý císař. Jak vysvětlíte svou zvířecí hypotézou to druhé? Máte snad odvalu tvrdit, že Jeho Veličenstvo je čtyřnožcem? Nebo - "

"Láry fáry!" zapištěl do toho naštěstí bratr, - jinak by se byli servali. Žádná nemoc, - žádné vlastní nohy nemá, hoj, hoj, fuk! Je jako prádlo na větru, je jako vrabec - frank! cvrlik, čimčarara, čim, čim, čim!"

Bůh aby tě skolil, vrabče! Pěknému to generálu svěřil císař životy svých vojáků!... Ale musím přestat, onen ničema mně nalil rtuť i do rukou a řádky z papíru mně vyskakují a skáčou zpět do očí jako paprsky Aldebaranu, hoj, hoj! Ještě bych rád něco duchaplného připsal - - čury mury tumbulum - -

Ach, ach - klid chci - klid - - věčný klid - -

lo.cervence

Dnes poprvé jsem vyšel do zahrady sanatoria. Dne poprvé zas píšu. - Oh, nevěděl jsem dosud, že slunce je vlastně spanilý jinoch, že ta šedivá země jest jen zemí pohádek. Že azur a vzduch lépe opojují než víno. Že še-

lest v listí není nic jiného než nejrodnější, vlídný, jen mně plácící žepot milostných, za hmotou čtveračivě schovaných, malých duchů. Nevěděl jsem, co je to pocit volnosti, touha po letu v nekonečno, tetelící se poslední zář blaha. Nic jsem dříve nevěděl. Všemohoucí, nenech mne napříště, jako dosud, dusit se jen pod černou horou utrpení!...

Jako fírický, bílý sen vane kol mne přítomnost, jako modrý sen vlní se vzadu minulost. Bez obláčku je obloha pozdního odpoledne; jako duše má! Ale - přece tam, tam na severu smí malý mrak, zlověstný a přece tak sladce přitažlivý. Toť Daemona... Ale dnes se nebojím ani její jméno vyslovit; mysle na ni, jen slízím, tělem prochvívá rozkošný mráz... Bože Vysvoboditeli, dej ať tento den potrvá věčně. - -

24. července

Je mně stále velmi dobře. Zítřej opustím sanatoř. Kéž by jen bylo mně stejně dobře na svobodě jako zde, ve vězení, třeba rážován.

Od 13. května jsem na Helgu skoro nevzpomněl. Ani v nemoci, ani v rekonvalescenci. Je to merveilleusní. Vysvětluju to tím, že mne už nepronásleduje; že mne ~~nechala~~. Nebo že nosní už z pekla ven.

Proměnila se mně v paradoxní sen. Už je po něm. I koza musí choćpnout... Odplave se všechno mé bláznění. Jsem jako svěží novorozeně...

25. července

Zase v Bausteinu. Opět slyším z parku rachot pekelných jíců. Připomíná mi to ji; příliš silně. Proto odjedu hned zítra. Ale ~~Hagenbeckovi~~ píšu o zásobu žiraf, buvolů a hrochů. Kéž by jimi byly ty zlořečené kočky sežrány! - Stále musím zase na ni myslet. Když jsem ležel v deliriích, měl jsem vám o ní takové sny... Blbě ovšem. Povím o nich, pokud dovedu.

První sen. V nejtišším spánku slyším znenadání tajemný, nejděsnější řev. Jako by se všechna moře světa, stěsnaná na malou plochu na jedinou rozburácela. Jako by triliony zatracenců řvaly současně svá věčná, ~~nesm~~ositelná mla. Bylo to k nepopsání, avšak ~~ztichlo~~ to brzo. A já krácel náhle temnou, zamodralou planinou. Vše tam bylo strašlivě roztrískáno, krajina, zpustošená největší moderní bitvou není nic. A mezi tím chaosem vidím kus selaného masa. Nebylo to větší než kočka. "To je Ona." řek si. A vskutku vycházel z toho chuchvalečku tenký plác, jako když mlouká novorozené kotě. "Prohrála svou rozhodnou bitvu, zůstala z ní jen selanina." A ač jsem měl mít radost, že jsem ji zraven, rozbrečím se, vyju jako šakal... Dále nevím už nic.

Po druhé vidím, jak trhan, vysoký jako věž, nese ji za kříži v zátylí jako štěně. Ale ona byla stále ještě selaninou, ač jsem v ní už rozeznával hlavičku a nožičky. Hodil ji do hluboké kaluže hnojivky; "Vypiješ to ihned všechno!" kázal. "Muži můj, copak to člověk snese?" "Ne, ale bůh

ano. Vypiješ-li to zemřeš; zemřeš-li, živá budeš, bohem budeš!" "Ale to nejde, to nejde!" "Pujde", zvolal zhovadilec a ponořil jí celou hlavu do hnojnice. A ona teď pila; a pila; a svíjela se. Náhle vyskočila. "Tyraně nejhovadštější! I bez tvé hnojnice to půjde!" A sekala jej svými drápy do tváře. "Nepujde", zachechtal se. "Bez vypití hnojnice všechno jen kulhá. Vínem stane se každá hnojůvka, kterou vypiješ. Bohové pijí jen hnojůvku! Ale sladkou musí se stát ještě dříve, než se promění ve víno!" Poznovu ponořil jí tam hlavu. Ona však mu ihned se zběsilým řevem vyklouzla - a seklala se svými drápy jako kočky, on se chechtaje, ona zoufale plačíc. A jejich chuchvalec se ode mne vzdaloval, až zmizel.

Po třetí. "Hellmuthe, muži můj! Milovat tě chci!" To křičel její hlas z dalek. Za nesmírně dlouhou dobu se objevila. Ale byla to ovce. "Musila jsem se proměnit, abych mohla - -" A uchopila mě tak nějak svými podivným nožičkama, strala na zem, - no a teď se to stalo - -

26. července. Ve vlnu

Neměl jsem včera o těch snech psát. Už zase musím na ni pořád myslet. ~~Hezivé~~ to není, naopak, skoro pěkné, lascivní... Přes to může to být opět-
ný první krok - do starých ~~propastí~~. - Nesmím na ni ani pomyslet! Každou
vteřinu každou myšlenku odhánět! -

Ale ty by měly by mne vlastně ~~vědět~~. Kdyby byla tu hlavní bitvu vyhrála, žádný čert by to s ní nevydržel. Chtěla se, mrška malá, stát bohem a nechat si přitom v ~~kapce~~ ~~svou~~ nenávisť a pomstychtivost. Ale to by byl přece - Satanáš! A - Pane Kriste! co by měl k očekávání ten, kdo Mu kdysi nacpal jistou ponožku mezi zuby, které dříve vyrazil střenkou nože... Má zuby drkotají...

Díky Bohu, projela to; kampa by se také hrabala! A teď je jistě opět v šarlatovém pekle mučena do allelujah... Přitáhli jí jistě uzdičku... Snad nesmí teď z pekla vůbec ven; nemůže ke mně. Proto mně dala tak dlouho pokoj... Avšak - sešla se přece s Trhanom, topil jí v hnojnicí... Aht samozřejmě i on je v pekle, je tam ďáblem a mučí ji, jako ji mučil za života. Velkou výhodou však pro mne jest, že chce, aby nechala msty; ona ho poslouchá jako čubka. On chce, zdá se mne, aby se zamilovala do toho, koho chce rozmáznout; vždyť už tenkrát na pahorku jí rozkázal, aby mne zlíbala. Hezké od něho, nebudu mu říkat pro všechno Trhan; svědčí to ovšem o nedostatku lásky, když není na mne žírliv.

Hlavní však je: Dacmona bude podle všeho děsně mučena tak dlouho, dokud neupustí od své pomsty... a dokud - toho svého vraha - - - . Dříve měla mne jen políbit... Nyní však to už nestačí..., má zadost učinit manželským povinností... A ona, chudáček mučený, má asi k tomu chuť... Proto přišla ke mně jako ovce - -

Bože, bože!... Děsné pomýšlení, mít - něco se strašidlem, třeba je to legitimní manželka... Ale lechtá mě to... Jak divě krásné!... Co by byla všechna erotická dobrodružství proti - tomu zde? Oh, oh!...

Můj extravlak jede tak hladce, že se mě tu píše stejně dobře jako doma... Rád bych se o tomhle svůdném tematě šířil dále, kroutím se rozkoší a hrůzou..., cožpak jsem perversní? Vyhledávám doleté dědky jako páni X.Y.Z.?

Bojím se jí nebo si ji přeju?... Ale vždyť jsem si před olamžikem řekl, že se s ní nechci v myšlenkách ani chvíli zabývat. Avšak - nepsal jsem o ní, jen o svých snech...

Vše jde krásně, ještě několik dní klidu - a budu zase hýřit, jak nikdo nehýřil! -

31. července, večer

Bydlím teď v jedné ze svých vil, hned za Berlínem. Krajina je krásná. Plochá jako zrcadlo. Rostlin tam skoro není, neboť půda je tak písčitá, že by mohla sloužit za posypátko. Ale do své širé zahrady dal jsem navěztí v tisících vagonech černou hlínu až z Ukrajiny. Všechno v ní roste jako divé. Pěstuju zde, vlastně můj zahradník, mnohé vzácné, exotické byliny. Z toho důvodu mě tu dnes navštívil hrabě P., botanický maniak, takový tichý blázen. Alekne si vám před nějakým obyčejným kvítekem a pláče nad ním... Chlape zlořečený - - -

Ve dvě odpoledne jsem ho provázel zahradou. Úplně jasná obloha. Divé slunce jako by nás chtělo spolknout. Nemohl jsem je snést a toho idiota ještě méně. Porušiv poněkud zákony pohostinství, nechal jsem jej před jedním pupencem klečet a vyzul se z jeho společnosti. Ptáčátka, hlavně vrabci, švitořili tak bezstarostně a nadějně, mušky, hemžící se ve vzduchu tak hustě, jako vložky v chumelenici sněhové, bzučely monotonně narkoticky, jako ze snu mluvící vodotrysky mé zahrady. lajdám a hvízdám si. Altán. "Prospíš se důkladně v tom horku, než se ten blázen probudí ze spaní!" řeknu si; rozhrnuv hustou záclonu divokého vína a bráctanu, vejdu do altánu.

Byl tam překvapující soumrak; musel jsem se rozkoukávat. Teprve za chvíli jsem rozeznal - Ji. Seděla na stole. Zády o stěnu opřena. Kuce na prsou zkříženy; nehybná. Obličej - děsný. Nikdo, mimo jejího muže by ji nepoznal. Kostra. Být venku, byla by asi bývala žlutá jako pampoliška; ale zde, v klínu temně zelených stěn, jimiž nepronikal ani paprsek slunce, kde byla více tma než v polcením smrkovém lesíku, vypadala jako hastrman, trpící žloutenkou.

Oči otevřeny. Nemrkala jimi, - jako Odhin; nikam nehledela. Byl bych ji považoval za mrtvou, strašidelně sedící, místo aby ležela, kdyby se jí břicho nebylo slabě zdvíhalo dýcháním.

Bylo to strašlivé; přesto se mě tentokrát strach ani nezmocnil. Nevzav

ani do zaječích, vyhrkl jsem, nevěda ani proč:

"Má vzácná choti, jak se vám, prosím, stálo teď vede?"

Neodpovídala. Trvalo to nekonečnost. Konečně to děsně zašeptalo:

"Špatně."

"Ale jakpak byl! Vypadáte přece tak veselá, mladá, svěží..."

Nekonečné mlčení. - "Bojím se, že jste v té hlavní bitvě nevyhrála..."

"Prohrála..." zavanulo za chvíli.

"Je pro všechny svaté a světice boží, vy, choti má, prohrát? Taková štramačka!" -

"Nemohá se přece jen sloučit: Nenávisť se Září Věčnou..." vanulo to dále z nehybných rtů spící. "Nenávisť je černá; i bohové jsou černí; Bůh je bílý. Noc nemůže vejít do Dne; netopýr nesměl chtít být slunečním orlem. Doufala jsem, že to smírím. Nemožno. Nutno všechno - všechno milovat; tedy i to nejhnusnější. V tom však záleží Tajemství, že nejhnusnější rozstává se vláskou snáze než to, co je hnusné jen polovičně - -"

"Jsem tím nejhnusnějším - já?" vzlořilo to ze mne.

"Už ne - skoro ne - - Neptej se. Nech mne spát. Pojď sem blíž."

A teď - sedl jsem si vedle ní, a ona, strašně! položila hlavičku na má prsa... A spala asi; a já také... Aspoň ten maniak mně později řekl, že ještě dobré dvě hodiny se modlil před květinami - -

"Já - tě - mám - ráda." slyšel jsem sladce ve spaní. "Právě proto, že jsi mně tak nemilý. V nejvyšší chvíli, když se zhroutilo vše, poznala jsem, že potřísněna nenávistí, Září se nestanu. A v tu chvíli Vůle a vše vypořádalo mi službu. Jednou provždy. Bezmocnou pro celou věčnost cítila jsem se jako novorozeně. Ve všem, všem, Všem nutno vidět nejblaženější Zář a Slast, j n Svou Zář a k Sobě Lásku, chce-li se člověk stát Boží Slastí Záře a Lásky -"

A mluvila toho ještě mnoho a mnoho; ale zapomněl jsem nate, jako se zapomíná na sny. - Tu najednou chci jí dát hubičku. Odlétnu náhle do kouta. A ona stojí nade mnou - úplně jiná! Zmizel její somnambulní pohled, zelená žluť tváře zaplála růžově, a starý, děsný zahlaholil hlas:

"Kde se tu bereš, ty věčný prašivý pse?"

"Já nic - já nic - ale ty jsi mne právě objímala -"

"Já - tebe? Blázníš? A co je to za drzost, tykat mně?"

"Ty jsi - vy jste - spala a vyznala mne lásku - protože jste - tu bitvu prohrála -"

"Co blekotáš?... Avšak" - zastřela si tvář, "ano... snila jsem právě obvyklý sen: že musím pozřít ropuchu: chciplou, smrdutou, tlustou, prašivou. A už jsem ji zakousla - - . A ty jsi zde? Ven, ven!" "ařvala tak vztekla, jak jsem ji ani dosud neslyšel.

Byl bych zčerstva vyhověl, kdybych nebyl ležel na písek altánu. Kopala mne, řičíc pomínutě "ven, ven!"

"Nemohu - prosím - prosím... Byl jsem právě v nebi, vy jste tam byla ovci - a hned mne srážíte zas do pekla."

"Teprve tě tam srazím! Počkej, tam teprve zakrátko, hoj! už zakrátko budeš mít se mnou co dělat!..."

Velikoz mne přestala kopat, zmohl jsem se na slova:

"Vy tam - zase jste? Běda! Vy jste to tedy nevyhrála - "

Prohrála to. Ale Já neprohrála! Prohrát něco znamená jen: za chvíli to vyhrát. Bolestí roste síla. Jedinou matkou síly je bolest. Ty se těšíš, že mne to zlomí, "napraví"; půlduše tvého druhu by tě zlomilo tisíckrát! Já - z křemene stala se diamantem! Čím palčivější má muka, tím palčivější má žízeň, vrátit je - tomu, kdo mi je způsobil. Buď vypátráš, kdo to byl, a povíš mně to, až se příště zase uvidíme, nebo celá má pomsta zhrouť se strašlivě jen na tebe!"

A teď si dala velmi rychle závoj přes obličej a rozhrnula zelenou stěnu. "Chöti!" zasténal jsem ze svého zoufalství, "pomsta náleží bohu. Jste jako dítě, které je pro jakýso zlozvyk ustavičně bít; je-li rozumné, vídouc, že bude terstáno neúprosně dál a dál, raději si zlozvyk odnavylme. A stejně je to s vámi - tam na věčnosti..."

Tu se vám náhle, zvenčí už, zachechtala skoro vesele. "Trulante, trulante!" uslyšel jsem ještě. - - -

Skoro vzápětí vyrušil mne ze strnulosti úzkostlivý dotyk -

"Usnul jste, příteli můj?... Přirozeno: i oči kvítků zavírají se ospale v tomto žáru - "

"Viděl jste dámu, pod závojem, právě odtud vycházející?"

"Nic neviděl."

"Slyšel jste její řev?"

"Nic neslyšel."

"Člověče, vždyť řvala jako deset jaguárů! Jistotně ji slyšeli až v Berlíně!"

"Já nic. Ale šepot jsem slyšel: šepot jednoho kvítka. Jako lidský; artikuleovaný. Škoda, že tu řeč neznám. Patrně airické nářečí. Pojdte prosím se mnou rychle, snad i vy to ještě uslyšíte; pak vám podrobně vysvětlím, do kterého rodu a druhu ta rostlička náleží - "

Nu jdu tedy s ním, chlapem zblbělým. Ten by byl vzorným svědkem u soudu - - -

- - - Nechte mne, nechte mne, nebo se zblázním!... Vyházel jsem oknem ze svého pokoje vázy, obrazy, popelníky - všecko a řval při tom nevím co -

5. srpna

Bydlím teď v jiné své vile. Tu první jsem při odchodu poplival a záho-
ny pošlapal.

Zde jsou okna zamřížovaná. Dal jsem všude udělat narychlo dvojnásobné
dveře. Mám také ruční bomby. Až některou po ní hodím, budeme vidět. Za-
bil-li jsem tě jednou, holka, co bych tě nezabil podruhé?

Nebýt okolnosti, že dříve, než se probudila, začala se mnou - - byl
bych už zešilel strachem. Ta vzpomínka je cukr sladký...

Jistě už ví, kdo ji zabil; jistě to věděla už od počátku. Hrála si se
mnou jen jako kočka s myší.

Pst, pst! zas už to šustí ve vedlejším pokoji... Ťap, ťap, ťap... jako
moje nebož a tchýně. Ale ta má svině - už sáhla i na kliku, - cvaklo to -.
Vykřikl jsem svou formuli; už nic neťape. Ale formule nestačí bez Podex
romanus. Kde ho vzít? Ubohá Kuhaist úpí ve vězení. Ihned po zjištění mé
osoby na strážnici ji chytli, když se chystala k odjezdu do Švýcarska.
"Kde máš ty peníze, které jsi z Jeho Jasnosti vymámila?" spustili na ni.
Ona, že nic. Sdílela máj odu. Svlékli ji, svázali a řezali. Ona nic, až
omdlela. Druhý den to opakovali, až byla podlaha pod ní červená. A tu se
přiznala, že to zakopala do chlívků, kde si krmila vepřika. Našli to tam;
nechyběla ani marka. Na zakročení samého císaře dostala 10 let.

Obrátil bych se na Willyho s prosbou o milost, ale jsem v nemilosti.
Nemyslete, že kvůli mým extravagancím. Imperatoru imponovaly mé činy tak
velice, že o nich složil epepej, a namaloval, vlastně dal si namalovat
svým tělesným malířem pět obrazů k tomu: 1. Sternenhoch fackován mrtvým
sladákem. 2. Sternenhoch přátelí se s teletem. 3. Sternenhoch přijímá po-
žehnání od čarodějnice. 4. Sternenhoch plaví v kořalně. 5. Sternenhoch ve
strážnici na lavici. K tomu zkomponoval i melodii a načrtl skizzu chrámu,
kde všechna tato vledíla po věčné časy budou uchována. Dotazoval se do-
konce po mém zdraví; i po Helze. Že zmizela, nad tím se on a vůbec nikdo
nikdy nepozastavil: ví se všeobecně, že, jako rakouská Elisabeth, scvrkno
se vždy náhle, kdykoli se jí zachce, jako by zde pana chotě vůbec nebylo.

Jsem v nemilosti proto, že jsem na ulici řval: "Budu císařem německýp!"
Kuhaistka se pod pruty přiznala, že mně to prorochovala... Bojím se dokon-
ce úkladných vrahů - -

Drak rozevřel po mně opět svou tlamu. Teď jsem ztracen; nadobro. Cítím
se dobytčetem, vedeným na jatky...

Ale k tomu všemu zase - pochybnost. - Proč se tak chechtala, když od-
cházel? Proč mne řekla dvakrát "trulante"? - - Ale pouhá myšlenka je sa-
ma příliš trulantská - -

8.srpna

Blahoslavené světlo dnešního dne! Jsem spasen, definitivně! Stalo se něco úžasného. Umřu snad radostí, - bože, jak jsi milostivý, a já - jaký jsem trulant!...

Více nemohu dnes pro jásot a tanec a emich psát.

9.srpna

Tak tedy: Po probdění noci kráčíím dopoledne po ní stezkou, spojující mou vilu s lesíkem. Po dobu svého pobytu zde neodvážil jsem se dosud vyjít z domu; až teprve včera. "Ale půjdeš jen k lesíku," řekl jsem si. Odjakživa jsem se lesů hrozně bál; a má hrůza se zmnohonásobila od onoho prosincového dne, kdy jsem spatřil Daemona na lavičce...

Počuráčné bylo nebe, a při tom teplo. Mdlé myšlenky se válely jako opilé, opile potácely se všechy předměty kolem.

Jsem jen na 50 kroků od lesíku. Leknu se. "Teď nazpět, dokud není pozdě!"... Otočím se - a pět kroků přede mnou - Ona.

Ani jsem se příliš nepoděsil, tak jsem už otupělý. "Řstává konec... Ať! tím lépe..." děl jsem si a usedl, zcela pomalu, na mež. "Aspoň, až mne zastřelí, nepadnu hlavou na zem, nerozbiju si nos, nezlámu si nohy."

Hodila sebou na zem, tři kroky dále, zapálila si viržinko. Tvář její byla klidná, posměšná a krutá. "Bezstarostnými, výsměšnými, násilnickými chce nás mít moudrost": tato slova, prý Zarathustrova, mne napadla. Dlouho mlčela; a mně bilo srdce stále prudčeji, až jsem byl blízek mdlobě. Konečně promluvila:

"Přináším vám dnes radostnou zvěst. Tento den je konec vašich útrap -"

Byl v tom dvojmysl; ale já ho v tu chvíli nepostřehl. Jen radost ve mně vybuchla. Ta pekelnice, uvedši mne z tuposti, její pomstylnosti nepříznivé, v naději, srazila mne hned v propast.

"Kdo je tedy mým vrahem?"

"Pořád nevím - bohužel... Dal jsem pátrat. Detektivové - z Paříže, z New Yorku. Nenašli. Ale dopsal jsem i Sherlocku Holmesovi. Dosud neměl čas přijít, ale až ten přijde..."

"Není ho třeba. Vím to už sama."

"Ale jakpak byste mohla -"

"Kozpomněla jsem se jasně na jeho tvář... Byl malý jako pes; bezvousý, bezzubý; vodové oči; výraz kapří; mopslí nosíček; celkem nepodařený žimpanz."

Zavyl jsem hrůzou. "Dovtipujete se už, pane kníže?"

Bezděky sepjál jsem ruce...

"Co děláte?" zachechtala se. "Aha! jste dosti podoben tomu padouchovi bratrovi svému, generálovi - vrahu mému..."

Oh, jak jsem vylít! "Cože?" zařičím natájo očima blesky. "Ten že by se odvážil toho černého skutku?... Nu ovšem, ten ničema je všeho schopen, jen ničeho dobrého ne; je to tygr lítý. Vždyť jsem ho z té duše nenáviděl, vrabce! Čimčarara - . A on vždy nenáviděl vás, choti má! Byl proti našemu smrtku; říkal, že je to mesaliance. Teď je mně vše jasné. Ale jako blesk rozdrťí jej pomsta vdovce - "

"Velmi dobře. Řekněte: jaký trest zasluhuje takový lotr?"

"Smrt!" zařval jsem.

"Vyřkl jsi svůj ortel. Tys to byl - ty!"

Spatřil jsem ještě její známou, namodralou dýku, pomalu k mému krku se blížící, - a mé ubohé vědomí mne opustilo. -

A pak - vidím nad sebou nebe. Bylo tiché jako hrob. Nikoho nablízku... Jednu si. Tu spatřím, že opodál za mandelem žita vystupuje modrý kouř. Vstanu. Daemona tam sedí, kouří, něco píše. Chci utéci. Otočila se - vybuchla ve smích:

"Vzpamatuj se, pane kníže! Haha! Jak se mně to všechno vydařilo! Dost už komedie, ubožáku! Jsem živá, skutečná Helga, nekoukaj jako ryba! Ne-pošla jsem ve tvé hladomorně!"

"Nemožno - nemožno - "

"Jste to kam vola! Tak dlouho se nechat takhle vodit za nos, Hahaha!"

"Ale - vždyť jsem vás - tam viděl - ležet - mrtvou - v prosinci -"

"Babko! Kdybys měl kuráž alespoň kopnout do toho šatu, byl bys uslyšel - zašustění slámy! Byl by sis uspořil boby a zeleninu, kuhmístku, pohlavky, řemeny policajtů, blázinec -"

"Pane bože, ty šaty, ty šaty!... Ale - ten mrtvolný zápach tam - "

"Stuchlina. Zápach po obetech tvých ublehtilých předků. A snad i zápach tvůj."

"Ano - zápach můj - prosím, prosím. Ale vždyť jste přicházela ke mně - klíčovou dírkou - tenkrát, když jste mne zponlavkovala jako koně, - nebo v koupelně - "

"Kdybys tenhle snop tady viděl v horece na své počině, následovalo by z toho, že neleží zde na poli? - Navštívila jsem tě, skutečná, celkem desetkrát. Po prvé na dvorním plese; vystrašivši tě tam, maskovala jsem se za muže a vyšla řadou sálů; ti dva paederasti mne viděli, ale měli důvody mlčet. Po druhé v prosinci v lese. Po třetí v městečku s lékařem. Po čtvrté na Štědrý večer. Po páté v parku, v březnu. Po šesté v kočáře. Po sedmé na skřini u stropu. Po osmé v altánu. Po deváté - zde! - Co je mně, např. do dámy, která tě, pohánku, zřackovala, když jsi na ni pičil zadek? Co do halucinací, které stvořilo tvé špatné svědomí? Pravda, na jejích vznik měla jsem i já, telepaticky, určitý vliv - "

Ó choti má! vy tedy žijete?... Ó jaké štěstí, že mne netíží strašný hřích - vražda..."

"Tíží. Mení tvou zásluhou, že jsem vyvázla. Co by na tebe bylo přišlo, dnes bych tam hnula..."

"Ne, ne! Šile, přiběhl jsem do věže 2.září, odhodlán pustit vás, i kdyby jste mně na místě probodla. Ale - vy jste se už neozývala..."

"Slama nebude s tebou mluvit. Dabo! Nemohl jsi tenkrát aspoň otevřít dvířka?"

"Jsem baba, jsem... Tak tedy - vy nejste v tom - šarlatovém institutu?"

"Všecko o tom, všecko, co jsem ti povídala, byl výmysl. Součástí mého plánu: připravit tě pomalu, razírovane o rozum."

"Podařilo se vám to - už dvakrát... Ale - prosím - chcete pokračovat i do třetice?"

"Ne! Jsi potrestán dost! Bylo by příliš ordinární takového červíčka ještě dále nučit. Nic lehčího pro mne, než rozšlápanut tě - tak či jinak - pomalu nebo okamžitě... Ale ponechám osudu, jak tě, ty k smrti přišlápnutý, došlápně. Žítí dále - toť pro tebe největší z trestů. - Ale ode mne už máš pokoj. Jsme zcela vyrovnaní."

"Je to jen můj blažený sen?" rozplakal jsem se. "Stále ještě nechápu, že možno, abyste tu byla živá... Jak jste se jen mohla dostat ven?"

"Nu, povím ti to." Přiválila se blíž. "Tak:-

Když jsem po tvém odchodu nabyla opět vědomí, počala jsem se v nejčiřejší tmě kutálet sem tam, snažíc se tváří, zaneřáděnou, nahmatat nějaký ostřejší kámen ve zdi, abych se pokusila přerezat oň svá pouta. Aspoň 24 hodin trvalo, než jsem něco takového našla. Daleko dále, než přerezala provazy rukou a nohou... Oh,oh!... Pak, vědouc, že ve starých hradech bývají tajné chodby s dvířky, které se otevrou jen při určitém dotyku, ploužila jsem se kolem dokola, mačkajíc nazdařbůh všechny stěny a podlahu... Oh, byla to práce!... Tři dny trvala. Zblbla jsem z toho. Konečně, hladem, žízní a hlavně hrůznou tmou vyčerpaná, veškeré naděje se vzdávši, zůstala jsem ležet, jako bych už byla mrtva... Ale konečně zase, z pouhé nudy, začnu malat, - a za okamžik zarachotí něco ve zdi - ta povoluje - - - a já se vpotácím do chodbičky, blažená jako bůh - - -" Pokračovala sušeji, úsečněji:

"Blézám po příkrých, uzounkých, točitých schodech. Po zadnici. Dlouho, dlouho. Konečně mně zatarasí cestu vlhká stěna. Nahmatám na ní hák, zatáhnou. A spatřím opět světlo.

Slabounké bylo, ale oslepilo mne. Slunečním kotoučem zdálo se mně šero sklepa, dobře mně známého. - Nebyl v něm nikdo. Prošla jsem jím - dveře ven byly otevřeny - byla jsem volná. Ale vrátila jsem se do sklepa. Byly

tam spousty uzeného a naloženého masa, vína, džbery mléka a jiné potravin... Měsíc hladovějící hyena nevrhne se na ovci zuřivěji, než já na ty poklady - - . Konečně hlad přicházel. Vdlouzla jsem nazpět do chodby, přivřevši dvířka, a, bláhá v pocitu nasycení a zachránění a i - trochu opilosti, lehla jsem si tam a přecýšlela, do chvíle dvířka pootevírajíc a k světlu si přivonujíc.

A přemýšlela jsem o Pomatě. Pekelný plán si vymyslela. Hrát si na strašidlo a strašit tě až k zesílení a smrti.

Znajíce tvou zbabělost, vedela jsem: odvážíš-li se vůbec do hladomorny, postačí ti úplně, spatříš-li, jen na olamžák, můj oblek; ty barevné skvrny budou tě fascinovat... I vzala jsem otep slámy a svíčku ze sklepa, vrátila se, zázračně zesílena, do hladomorny, svlékla se, vycpala oděv slámou a sestoupila zas. A čekala za dvířky tak dlouho, až světlo sklepa pokleslo. Více lidí tam bylo mezitím, ale o paní hradu se nemluvílo. Soudivo se samozřejmě: odlétla zneřádní někam do ciziny, jako již mnohokrát dřív. Všichni lidé bez výjimky v to věřili; pouze mé kočičky v parku veděly pravdu - -

Hodivši na sebe pytlou, opustila jsem sklep. Šla temnými chodbami do svých komnat. Nikdo mne nepotkal. Oblekla jsem se, vzala si hodně peněz, jako duch opustila hrad a - k Němu..." Zaštkala děsně... "On - odešel...; jen o den dříve..." Avšak ihned pokračovala strašně chladně:

"Ty jeho smrti vinen nejsi. Jinak bych s tebou - . Od toho dne nežiju a mrtva jsem, nevěř, že jsem na živu!... Byla bych se zabila, kdyby mne Msta nebyla rozžhavovala. Msta - velká Zachovatelka života. Jen myšlenka na pomatu jsem nyní žila. - Ale - tebe rozšlápnout?... Fuj! - Časem jsem se uklidňovala, až uklidnila..."

Od počátku jsem tě sledovala a stopovala krok za krokem. Měla jsem detektivy. Ale zhnusilo se mi to konečně, jako vše na světě. - Chci dožítí tento rozkošný život pokojně, krotce, v ústraní. Bydlím nyní v jisté vesnici, chovám králíky, píšu veselohru a stanu se snad ještě herečkou. Ale peníze mě jsou na sklonku: - Pane kníže, přišla jsem dnes vlastně proto, abych tě pumpla! Takto: žádám tě, abys mne dával ročně 5000 marek, - nevysílají! Víc nepotřebuju! a až budu známou autorkou, herečkou, pěstitelkou králíků ve velkém, zřeknu se i toho."

rozplýval jsem se v něm, opalující slasti. "Helgo, pro pána krále - 5.000 - - 5.000.000 vám budu dávat! Kdybyste věděla, kdybyste věděla! Vy nevíte, co jsem protrpěl -"

Usmála se, tak milostivě a milostně - - Mávla maličko rukou - a zatřásla se. Ubohá! co ta také zkoušela!... A odcházela.

"Helgo!" nemohl jsem ji nechat jen tak odejít, "může to všechno být?..."

Ano, vše, jak jste mně to vysvětlila, je tak přirozené, všechno krásně klapě. A přece - není to sen, že - žijete?"

Ustavila se. "Jste to trulant! Dosud se mu navykouřila ta blbost z hlavy! - Ostatně - můžeš se jít kdykoli přesvědčit do věže. Olom a Lva jsi, dobytče, zavraždil; ale vem si sebou skutečného lva a ty ostatní z parku! "aručuju se ti, že s tobou půjdou jako psi, a že se tvého hnusného těla nedotknou!" Odcházela zas k lesu.

"Helga - cožpak se už neuvidíme?"

Otočila v chůzi ještě hlavu a zvolala takovým divným hlasem:

"Uvidíme se, ještě jednou se uvidíme!" -

Sedím, sedím. Za chvíliku vzhlednu. Už jí tu není. Zmizela v lese - - -

"Ajhaj! 5000 marek ročně, pane na nebesích! Tak to tedy zbylo ze všech těch hrůz!...

Jsem blažen, že jsem z toho blažen, jsem bůh, jsem bůh - - - .

12. srpna

V Berlíně. Šťasten. Piju zas a líbám a jáám. O jaká krása, být zbaven strašlivé, dusící tíže, s níž si resignovaný člověk už navykl spojovat nerozlučitelně celý svůj život! Aod tento pocit nepoznal, štěstí nepoznal, nežil.

Nechápu jen, ale v smíchu teď, jak jsem mohl být tak dlouho tak ohromný blbec. Myslet, že umrlec by mohl být pořád a pořád u člověka na táčkách, no, ale tohle! Řádné strašidlo má přece aspoň tolik slušnosti, že se najednou vynoří a hned je fuč, jako jiskra, vyskočivší z kamen.

Zvoní na mne Eulenburg... Krása! Sláva! Chvála budiž Bohu Přelaskavému a Baccho Liberatori!

13. srpna

Jistě pochybaosti počínají pod mou radostí nepěkně hledat, jako myš pod podlahou... Máma absolutní jistotu, že nebyla posledně zase jenom - strašidlem?... Řekla, že si všechno o tom červeném institutu atd. vylhala; kdo mně za to ručí, že si nevyhlala i to všechno, co mně oněhdy vyprávěla o svém útěku z hladomorny - ?...

Všelicos minulého těžko lze vysvětlit - byla-li živá; ale byla-li mrtvá - ještě nesnadněji.

A pak v tom lese oněhdy tak příliš brzo zmizela... Byla by musila běžet jako kaň. Byl jsem ovšem zasněný, zpitomělý, a tu ztrácí člověk snadno smysl pro čas. Snad se také ukryla za mandel žita...; je plná úskoků - - .

Určitého nevím vlastně zase nic. Je to - děsné faktum... Co příšerného to se mnou ztřásló?... Huhuhu -

Ale to je všechno nesmysl, absolutní. Žije, a mám od ní pokoj navždycky. Probatum est. - Jen to se mně nelíbí, že se z ní stala králičkářka,

spisovatelka a herečka. Je sice chvalitebné, že se místo s jaguáry obírá užitečně s králíky, ale aristokratická passion to není. Aspoň kouě, psy kdyby chovala!! Avšak herečkou chce se stát má choť? A dokonce spisovatelkou? Bože, chraň mne této hanby! Já to trpět nebudu!...

Než mé myšlenky se vrací stále k tomu absurdnímu... Je východisko: jít poznovu do hladomorny. Buď tam uvidím slámu, nebo - - ale na toto "nebo" nesmím ani pomyslit...

Zvoní na mne Moltke. - - Proč jen to zakvílelo jako umíráček?...

14. srpna

Psáno večer. Teď se mně snad zdaří sepsat něco rozumného. Musím však dělat rychle, za chvíli mne zas zavalí ta tma. V ten okamžik jsem neobyčejně světlý, jak to bývá, když je nejtemnější noc polknuta bleskem.

Nic jiného se nestalo, než že jsem měl na dnešek sen - či byl to vision? či skutečnost? Bylo to všechno to, a ještě více. Byl to hlesk pekla, který jsem polkl, který mne polkl - - O půlnoci se probudím ze sna - či bylo to probuzení jen snem, sním o probuzení? Ale to je vedlejší, protože totéž -: spatřím ji vedle postele na podlaze. Spoutanou, polonahou, - krev a bláto. Hrůzný, kostlivcový, zblblý obličej koulel mrtvolným očima, rty rozkousány v cáry, rozhryzána i kolena, která jí sloužila za potravu. Svíjela se, a nepředstavitelně, z hloubi pekla řvala, - a slyším slova: "Čtrnácte dní, které byly nocmi, jsem čekala, že přece se smiluješ - a ty ses neomliloval... A já tam zemřela - -"

To hlavní při tom je: ten strašlivý blesk, ten strašlivý hrom, kterými byl tento vision a jeho slova. Ale to nelze vyjádřit; proti takovému snu, nebo jak to pekelnictví nazvat, je celý Goethe impotentním idiotem.

Vše trvalo jen okamžik; ten by však stačil roztrhat alderie a mozky, nezeslabené tak, jako moje. - Zhasl blesk. A když jsem k sobě přišel, jakási nova, neznámá noc ležela nade mnou... Šílenství. Teď teprve, chápu, vskutku mne má - - - .

Avšak - snad přece jen není úplně definitivní. Vždyť jsem si ho vědom, aspoň tento okamžik. V té mé noci kmitá se po celý dnešní den malá hvězdička...; a zazářila dvakrát jako meteor. Vzpomínám si, že se tomu říká lucida intervalla. Cítím se být, co toto píšu, dokonce jakousi nebybalou září, a rekes, jakým jsem nikdy nebyl. Nil desperandum; stal jsem se ke všemu, vidíte, i latinaářem, jako kluk. Věříte, že jsem se dovedl přetvářovat tak, že na mě nikdo nezpozoroval bláznění? K tomu cíli jsem se po celý den zavřel. Toť důkazem zdravého pudu po sebezachování. Bojujme!... Však, ha! ta noc se valí zase ze všech stran na mne. - Lebat rozum! schovat musíme toto logstro rychle do zdi - - Než - chtěl jsem ještě něco - něco -

Už vím! Do hladomorny! Stůj, co stůj, to musí být! Cítím určitě: v tom je má spása, ještě teď! Skutečná jistota může mne ještě, do propasti letícího, zachytit! A jen ona! - Hned zítra do - Rattentemplu!

Ach - Slone - Lve - že vás nemám!... Mimo vás není psi, není mých přátel na světě; já - váš vrah - pykám za svůj bídný čin - a co - co - noc - lehnout si - -

15. srpna

Částečně jsem se dostal do Rattentemplu. Obzvláštní lucida intervalla jsem dnes neměl, ale zato ta má noc nebyla dnes už tak příliš černá..., byla skoro příjemná. Štěkám sice a bučím, koušu trochu a trkám, musím se však při tom stále smát.

A víte proč? Poněvadž jsem spasen! Definitivně!

Mou spásou je totiž Podex romanus. Jít do věže se přesvědčit? Nesmysl! To přece nejde! Šel jsem dnes až do modrého pokoje, ale už on mne poděsil tak, že jsem s křikem vzal nohy na ramena. Což teprve, kdybych se podíval do těch šatů...! Blbost!

Ale Ořech! A já jej budu mít, ačkoli Esmeralda bručí. Víte, co jsem dnes našel, křesťané věrní? Jdu dnes hradní zahradou - a najednou vyskočí pode mnou žába -. Kouknu - a co spatřím? Tam, kde dřív seděla, byl brkl Moc pěkný; slepičímu podobný. Běžím za žábou, je-li krásná jako úsměv panny, ale už ji nenajdu. Jelikož však vytrousila pírkó, je samozřejmě krásná jako úsměv panny. Jest jasné, že je to žabí královna, jež vyplašena, utrousila brko, které jednou za 100 let jí z řiti vyroste.

Hurrá! Mám nejvzácnější součást Podex romanu! a to ostatní zaopatří si už má energie - Co - věž - blbost!... Docela jsem na ni zapomněl. Věž - taková konina!

16. srpna

Dnes jsem rozvinul činnost hodnou Friedricha Velikého. Hned ráno jsem dopsal Hagenbeckovi, aby mně, třeba za miliony, zaslal gorilli slzy. Pak jsem poslal pro sklenáře. "Chlape, dovedeš zhotovit skleněnou past na chytání paprsků planety Aldebaranu?" houkl jsem naň. "A dodat mně za den pot diamantu? Jsi sklenář, ale, ano, sklenáři mají diamanty k řezání skla!" "Jasnosti, to nedovedu!" zakoktal. - "Sauhunde!" zařvu, "a to jsi sklenář? Buďte obé do zítřka dostanu, nebo tě dám císařem vlastnoručně rozčtvrtit a oběsit!" - "Jasnosti - já to - udělám," breptal, šouraje se ke dveřím a už vylít.

Tedy i pareky mám zajištěny. Pak jsem šel hledat lejno zmiže na kapradině. V hradní zahradě roste také kapradí pod borovičkami. - A brzo vidím takový belavý koláček; trochu podobný vrabčímu trusu. Jení pochyby, že jsem našel i třetí ingredenci. - Mám lejno zmiže, mám žabí brk, Aldeba-

ran zajištěny, - a na toho bych se podíval, kdo by řekl, že budoucí císař německý nedostane od mizerného Hagenbocka gorillí slzy. Hurá! jsem spasen!

17.srpna

Bože svatý! Jak jsem včera šlehel! Otrásám se při vzpomínce na to vše.. Jsem strážný. Hlavně ten s lenář mně dodal. Ale netroufají si, otroci, obrátit se na úřady. Obrátili se jistě na mé příbuzenstvo; a to už to udělá. Bylo by to udělalo už dávno, kdybych u Willyho něco neznamenal...

Je poledne. Od rána cítím se skoro normálně. A něco nového, tak sladkého, tak nějak bílého se ze mne klove - -

Perceat Podex romanus! Jediná má záchrana je: věž! Pude-li tam sláma, vím, že se ze šílenství vyléčím, i kdybych byl v blázinci, ba i kdyby mne léčili nejslavnější psychiatři světa! Najdu-li místo slámy - - něco jiného - - . Ať na mne mrtvola skočí! anebo ať mne ta živá, někde tam v koutě se chechtající, rozbodá! Lepší konec s hrůzou než hrůza bez konce...

Jdu tam hned, bez odkladu jdu do věže!

Před půlnocí

Hihhi! Byl jsem tam. Totiž ve věži; v hladomorně ovšem ne, checheche! První dvířka jsem otevřel; ale ta druhá byla tak rezavá a ošklivá, že, dav se do křiku, utíkal jsem, dokud jsem nebyl ve své ložnici. Teprve za hodinu jsem si vzpomněl, že jsem nechal všechna tajná dvířka otevřená. A vidíte, jdu a zavru je všechna. Docela lehce to šlo. Byl jsem jako náměsíčník. Mrzí mne, že jsem tam nevešel. Něco klove, klove...

18.srpna, 1 hodina odpoledne

Ačkoli jsem včera večer zase bláznil, mám dne od rána lucidum intervallu. Víte proč? Poněvadž jsem pod obraz. Připadl jsem na geniální nápad, klamat všechnu tu holotu kolem sebe tím, že budu stále namol. Nepríčetnost jako nepříčetnost. Ošidil jsem tím políajty, třeba to můj zadek odsmrděl. Ošidím tím i celou tu svou příbuzenskou gardu bídnou!

Už se slézá. Bratr generál je tu a dvě sestřenice, opice. Ale co si na mě vezmou? Neudrží se ani na čtyřech a řvu jen "Wacht am Rhein".

Jistě bych teď nedošel do věže, ani kdybych - tentononc - planul po ní touhou jako po - silence. A - víte - já planu - čím? předně slivovicí, potom strachem, a potom také - takovou nějakou touhou - po té mé polovici... - Jistě je také ožralá jako já, hihhi! Táhne mne to tam, táhne - -

Ale takhle se tam nedostanu. Nesmím tolik pít. Protože, nic platno, musím tam jít! Podex je blbost. Jenom věž je moudrá - moudrá - a já ožralý - ospalý - - amen.

Před půlnocí

Zase luci - lucid - - . Ale nejsem pod obraz. Ale také se mne ještě ne-

chce spát. Jenom zvracet musím.

Tak tedy už je to hotovo. Večer, když jsem se z opice vyspal, navštívila mne in corpore celá ta garda bídná a mimo to tři "badenští šlechtici", smrdící učeností. Uspořádali hostinu. Byl jsem blázen a nebyl; jak se to vezme; jednou se člověku bláznovství zdá rozumem, podruhé zas rozum bláznovstvím. Sen je přece bláznovství jak se sluší a patří, a přece je polovicí člověka. Každým způsobem měl jsem lepší rozum, než celá ta holota kol mne. Uminil jsem si, že si budu počínat jako každý normální Janek, a k tomu cíli jsem tvrdošíjně mlčel a jenom jedl. Slovo ze mne nedostali, ač po tom strašně toužili. Když mne příliš svrbel jatyk, šel jsem na záchod a zvracel tam. - Oh, nikdo se neumí přetvařovat lépe než blázen, a nikdo neví líp, že je blázen, než blázen! Ti, kteří myslí, že blázen o svém bláznovství nesmí vědět, jsou blázni největší. Je to nestydatě domyšlivý předpoklad blbců, věřících, že mají rozum pachtovaný, - a místo myšlenek mají v mozku p - y, a odsuzují všechno, co není p - y. Bláznovství je teprve zdravý rozum - sen - pravá skutečnost - Smrt - Život Právý; "život" - jen kratinké třeštění. Přijď, ó Smrti!... Ze života vyloučený, Utrpením zjasněný, Tvou sladkou, tušenou moudrostí už opojený, touží po Tobě... Ve Tvém náručí nebudu snad mít už pekařské nohy, mopslí nosíček..., - a Ona bude mne tam v Tobě snad - milovat... -

- Po večeri však jsem se nezdržel. Strýc se počal přití s mým bratrem, který mesíc je parnější: zda červenec či srpen? Tvrdil, že červenec, a odůvodňoval to tím, že letos v červenci zapínal více prádla než v srpnu. "Láry fáry!" zvolal bratr, mávaje rukama, jako řídělkama vrabčátko, kterému starší přinášejí v zobáčku červíčky; "srpen! co srpen! ale kavky! kavky! Lítají teď v srpnu vysoko nad věží, hoj, hoj! převysoko, uniknout chtějíce žáru pozemskému - do aetheru - výš, výš! Srpen povídám! Co prádlo!... Ale kavky, hoj, to je jinčí kafe! Láry fáry!" Tu jsem se nezdržel a vyhrkl: "Bratře, ničemo, nestydiš se odporovat ctihodnému starci? Jsi blbec jako ty své kavky, ale úctu máš mít! Tak zachováš čtvrté přikázání? Cti otce svého a matku svou! Neboť strýc tvůj je totěž, co otec tvůj a co matka tvá - ano - on s bolestí porodil tebe a odkojil - ". Naštalo hrobové ticho. Tváře celé té gardy bídné vzplanuly radostí a otočily se k badenským šlechticům... Víte teď a věděl jsem hned, že jsem řekl pomateninu; neztratila se, ach! v blbostech mého bratra a strýčka!... Ale už se stalo - a staly se teď věci ještě jiné. Např. lil jsem dlouho po lžičkách víno pod košili na prsa a hřínal při tom: Deutschland, Deu schland, über Alles - .

Krátce: byl jsem zcela jistě badenským šlechticem uznán za blázna a zasluchl jsem tichá slva: "Zítř, hned s východem slunce -"...

Budíček nařičit! Bude to nejlehčí už, jen hračkou už, jen rozkoší už.
Jsem jiný, chci Smrt, neboť chci, ve Věčnosti, Tebe, ó Daemoni! - -
19. srpna v půl paté ráno

Tři hodiny jsem tvrdě spal. Zázračně čilého probudil mne budíček. Ne již má bývalá, ubohá duše: nebeská noc oživuje mé tělo. Zaří bití srdce, zsilily úsvit východu kalné začíná rudnout.

Jsem teď šilný? Zajisté, ano! A úplně! Jak vy, lidičky pode mnou, to budete nazývat. Jinak jsem - to nejsvětější na světě. Všechny záře Věčnosti, hřimavě se ke mně blíží, vyšlehují ve mně, - ale vy, křtkové pozemští, jste pro ně úplně slepi. Je to bon?... Ale tím je málo řečeno... Ve snu se přece všechno nějak plete, ve bdění ovšem ještě víc, ve mně teď naprosto nic! - Nadzemským jsem stala se má duše. Ale ty, z temnoty zrozené, netopýří člověčenstvo, jsi ovšem nuceno považovat můj Den za zlořečnou noc. Nebdím, nesním, nemám rozum, nešílím, - - jsem prostě - tam - Tam. Utrpením stal se z červíčka Sternenhocha Übersternenhoch!

"Pohleďte na mne", praví Virgo Maria, "a řekněte, zda bolest vaše rovná je bolesti mé?" Utrpení mne, pokorného, právě proto vyvolaného, povznese, abych triumfoval konečně nade všemi Caesary - i nad Tebou, Titanská Ženo, i nad Tebou - Ty "eji - Moznány! -

Intenzivně hoří už červánky, Jitřanka usírá v nich. Huže - -

Puď mne to ještě říci: "a nic na světě nevyzval bych vás teď s sebou, Eve, Olone... Odpoště, miláčkové, na smrt jdoucím!... Jen vás, v celém životě jsem zavraždil. Helgu ne! Tu zabil Bůh... Ale snad žije dosud? Snad tam přece jen bude sláva... Ale jak směšné to vše!...

Bez meškání tam! Hoj, hoj! Od západu valí se na červánky černé mraky, vykřídil blesk, Hlas Nebe zařval. Kvete nebesa, stejně jako tenkrát, právě rok je to dnes! Hasnou červánky, pod divnými mraky, pod divnými blesky, v noc mění se jitro...

Spal jsem v modrém pokoji. Strážcové bdí v pokoji vedlejším i mne chodbě. Musím to dělat co nejtišeji. Ale jsem jasnovidný jako somnambul.

- Tak - tak - . Neslyšitelně odsunuta skříň, otevřena dvířka - ani se nehnuli, ti ubožáci. Svítlna rozžata. Běsní hromy a blesky. Jdu. Za tebou, choti má - ve Věčnosti! Tam je tento ubohý červ - věčné Tvůj!

Bože, vím, že milostiv budeš červu svému! - -

Vy mne tam vyléčíte, šílenci! Vytrpíte, co já, teprve po tom strkejte do mne své blbě prsty! Je už blbě, mluví-li někdo o alkoholismu, kdo ho sam neprožil do posledního stadia; oč blbější, mluví-li o šílenství ten, kdo k němu ani nepřičichl!...

Nikdy já, šílenec, nemel jsem tak jasný rozum, jako v této chvíli. Teprve teď stal se ze mne filosof. A to čelá: touha po tobě, Daamono! Ty nepřirovatelná! Je iná mezi ženami! Ty Nejanešťastnější!... Já jsem Te byl nehoden! Jaka drzost ode mne, učiniti Tebe, chotí mne - mrzáčka!... Pykám za to poprávu. Blbý beránek, zaslepen, vzal si za ženu Tygřici - a k tomu hladovou... Nemohlo to jinak dopadnout... - Očisti mne, srovnej mne, povznes mne, Helgo-Daamono! Učlá Lva z beránka! - - x/

19.srpna, 1 hod. v noci

Když jsem v zanícení psal poslední slova, spatřím náhle u stěny - Její, - Jejího. Kuce na prsou zafixovány, ušklibal se bezstarostně jako nějaký bah, a při tom, ani dola nehold, kopal do jakéhosi těla, pod jeho nohami se svíjejícího, ruce spínajícího. Kopal, valčíkovým rytmem, že to dunělo jako rány do největšího dubu, až to tělo odkopal ke mně. "Hleď naň, jak je teď krásný!" zahřměl v tu chvíli. A Ona pohlédla, od temene až k patě jako by jen z ustydle krve zhnětená, - vyrůstala se, objala mne, líbala - "Ale ty mne zase za omráčik zvrátíš, mne, ropuchu!" zaštkal jsem. "Je - neboť jseš Serafi! a já bala slepá!" zašeptalo to z ní vznešeně... A - ano! po celou tu dobu plálo ze mne jakési ohromující bílé světlo..., a to, v tento okamžik, zatřesklo jako slunce a pohltilo mne, Ji, Její -

Ale nabylo to vidění, jaká jsem mívával dříve, taková smrtivě jasná. Nějaké mhy obestíraly celé to zjevení, jako by to byl jen obraz příliš živé fantasie. Ale cítím: je to Předzvěst něčeho ohromného. A to přijde - přijde ještě dnes. Je mně, nejubožšímu, jako bych dnes všemocně diktoval, jako osud sám! -

Jsem přeblažen. Ne už člověk. Šel bych ihned do věže, ale údy nedovolí. Až červánky zaplanou, jsem tam. Bude to už lehké. Ať sláma tam, ať hnijící, červy se hemžící bláto: vše jedno mně teď. Vše žije; Nic není!... A vše, co je, jest Bůh: Ona nechce pochopit, že ropucha není nic jiného, než čistý, zlatý oblak nebeský... Nechápe to nikdo, jenom já, z červů nejnižší, nejnoslýchanější utrpením povznesený, šílenstvím kozmu došedší. Stráží, jenž vylétl nad orla, nad Tebe, Helgo ubohá, stopená, pro svou zpupnost, ve větší noc, než v jaké jsem já, krtoček ubohý; tím více mučená, čím božtější jsi, čím více Bůh od Tebe vyžaduje!... Nevysvobodíš Ty mne, já, pokorný šílenec, vysvobodím Tebe, - Nejpyšnější, Nejbolestnější, Svátá, Bohyně má!...

zde rozstříknutý inkoust, jako by byla násučka vypadla z ruky na papír.

III

Zde se končí zápisky nešťastného, předobrého knížete. Ale možno nám, na základě jeho předsmrtných zantených a přece zároveň transcendentálně jasných řečí dobře vykonstruovat, co se ve věži stalo. -

Proplížil se do věže, stoupal po schodech. "Dechal jsem oboje dvířka otevřena," vzpomněl si; "vejdou-li do mého pokoje, mohou ihned za mnou. Ale toť směšné lhostejné; směšné a lhostejné je všechno, vše."

Nebuďme se pokoušet vyličit blíže jeho duševní stav. Ne snad proto, že by to bylo "neumělecké", že by to mělo samo sebou úplně vyplývat z posledních stránek deníku; jen proto, že se to vynyká lidskému, ať uměleckému, ať filosofickému, vědeckému a jakémukoliv podání. Umění jest ubohé, jako vše lidské. Možná, ať uměleckým, ať jiným způsobem, vyjádřit jen obstojaň jen věci nížné, jen věci lidské. Velké Tajemství ne. kníže ubíral se k Daemoně ve stavu, balancujícím uprostřed Jau a Postmortalit-y; jen je stavu "bdícím" téměř, Posmrtnému vůbec nepojatelná. Sternen-hochovo šílení proměnilo se v Madžílení, jímž je Věčnost a Vše. Co pozemského, hluboko leželo pod ním. Na o anžik stal se, on, nejubožší, moriturus, bohem. - A snad na "vždy" - .

Otevřel první dvířka k hladomorně, - posalu a usmívaje se. Pocítil zápach... "Kouř viržinky," děl si; "ten její. Nu ovšem, co jiného bych mohl čekat... Všechno je překrásné. A Ona ve věčnosti jistijistě má! - Psi!... Ľustot - odtamtud... Nu ovšem."

Příšerně zaskřípal klíč v červených od rezu dveřích. A kníže spatřil hladomorou osvětlenou, ne svou mrtvou lucerničkou, ale jinou, na zemi stojící, - - a pak jakýnsi slabým, bílým, tajemným svitem. Nev oblačných lvů rachotal stále hrůzněji; otřasala se stará věž.

A růžovou a zelenou skvrnu - neviděl. Ale na místě, kde tenkrát byly, něco bílého. Přistoupil blíže. Oněhový ženský šat. Obličej přikrytý bílým šátkem, jež tiskly bílé ruce. A to vše se stěšidelně chvělo a cukalo a svíjelo. - A pod tím - něco růžového a zeleného...

"Lehla si tu na slámu! Přirozeně, proč by ležela na kamenní! Přišla sem ze sklepa. Je přece jen živa. Skoro má to arží. Stírá to kouzlo. Ale - nesmysl! Živá - mrtvá - obě totéž. Mrtvé je živé, živé mrtvé jest. Svět jest jen živa mrtvola; i tygr ve svém nádherném skoku - jen galvanizovaný umrlco!"

Poklekl vedle bílé ženy. "Helgo!"

Bílé tělo se přestalo chvěti a delší dobu se nepohnulo.

"Helgo, jsi to Ty, má choť?"

Zkroutilo se tělo, zastátno, neprosluvalo.

Něčeho jí unikal šátek z tváře. "Ne, ne, pro smilování boží!" zařvalo to nelidským hlasem. "Jinak jste ztracen a já též! Nesmím vás uzřít!..."

Uklídl vedle ní a pokojně čekal. "Což není-li to Ona?" napadlo ho narkoticky. "Poslala-li sem ženu jinou? Ale co na tom. Všechny jsou - Ona."

"Přišla jsem," zaznělo konečně monotónně, - "ze zvědavosti. Abych se přesvědčila, budete-li mít dnes, právě dnes, dosti odvahy, přijít sem. O všem jsem informována; za čtvrt hodiny dostanete svěřací kazajku; a vím, že nevěříte v mou skutečnost."

"Tys tedy opravdu živá?"

"O tom pochybnost může mít jen vaše špatné, k šílenství vyděšené svědomí. Slyšte: již odvahy, s kterou jste mne sem uvrhl, mně trochu imponovala a zmenšila můj odpor k vám. A dnes, vidouc, že jste přišel docela nebojácně, mám před vámi respekt. A ten se může u ženy stupňovat až v lásku.. Myslím, že bych se nyní mohla s vámi snést úplně dobře. Pane kníže, přišla jsem dnes vlastně proto, abych vám pokorně navrhla - manželské spolužití až do smrti... On je mrtev, já životem zlamaná, bláznivá, spleenovitá; bez prostředků a opory. Mé finanční vyhlídky jsou prašpatné, králíci mně náhle pomřeli, a poznala jsem, že talent k učení nemám. A že oněch pět tisíc ročních marek by mně naprosto nepostačilo. Ráda bych byla před světem opět kněžnou. Jediný můj cíl nyní: být velkou dámou. Přijmete-li mne na milost, budu chotí ve všem poslušnou a vzornou."

"Vše učiním, Helgo, co budeš chtít. Ale to, co jsi řekla, je nepěkné. - No: krásné je i to; vše krásné jen, vše lhostejné." - -

- "Mluvíte dnes nezvykle moudře," - dralo se po chvíli zpod šátku. "Jste nějak jiný. - Miluju vás - - - a přegu si, abychom ještě zde, než přijdete - přechodně - do blázince, - zpečetili své druhé manželství, - zde, zde - na tomto místě!"

A neoddsunujíc ruce od obličeje, objala ho nahýma nohama a táhla k sobě. Poddal se, ale nebylo to Libido, leda metarysická: vše libající - a jen proto také Ji... -

Avšak ihned, jakmile se jeho dlaně dotkly jejích lící, zařvala strašlivě... A řavala dál a dál, strašidelně, hromy přehlušující; zdálivě celou věčnost -

Náhle přešlo řvání v chechtot, a nohy Daemony objaly opět tělo knížete, stále se usmívajícího... "Pojď, ó. pojď, ó, pojď!..."

A kníže, vznešeně passivní, pačl na kněžnu opět... - "Jen, jen, jen! Zůstanu si verna, do věčnosti, přes všechna pekla!..."

Dotkl se jí opět. Kuckal do - - . A Daemona zůstala teď klidná, jen alinký, polehlý chechtot prorážel jejím kapesníkem - - .

Ale - - za okamžik -: "Ty - Ty - Ty - jsi zde?" - vzkřikla hrůzně,

oči neodhalujíc. "Nechoď teď, nechoď teď sem, pro smilování boží!"

Sternenhoch popatřil kol sebe. A užíval opodál tmavý, zelenavý stín...; minotající se a přitom zázračně klidnější nad slunce. A byla to obrovská postava muže, s tváří, drtící pouhým pohledem, mladistvou a přece tak vznešeně, božsky dospělou - - .

- - "Právě teď, praviš?" zakvílela Dagmar. "Právě teď však - nemožno - ,"

Neslyšel kníže odpověď. - "Nemožné", že je to nejenažší a nejsladší, praviš?" zvolala znovu.

A nyní zaslechl Sternenhoch, bez zvuku, v duši jen, určitá slova.

"Ty sama jsi nemožná! A slovo Těm učiněno jest!"

"Nejdražší - nemohu!"

"Uděláš! Chtěla jsi se mu rázem vymknout! Jemu! Abys, zamýšlejí nejstrašnější se pomstít jemu, nejstrašnější pomstila se na sobě!" - -

"Ano, chtěla jsem! Jinak nemohu..."

"Už hotovo, už hotovo! Zvítězeno! Chop jen své vítězství!"

"Nemávej těm strašným bičem nade mnou tak strašně! Dosti již užila jsem ho - tam - tam! Ale Tvůj - hroznější je nade všechny ostatní - ."

"Sladší! Jen ještě poslední skok - hej - hej!"

"Ustaň! Já se - mu - podám - a nezizím!... Neodhaluj mi oči! Raději je vyšlechni!"

"Spása poloviční! Oči odkryt! Hrdinně hledět!"

"Pohlédnu-li, ztratím sílu poddat se, a strašlivé peklo přede mnou do nedozírna - - "

"Jen pohlédneš-li, najdeš sílu, aby ses poddala."

"Pohled je zkáza; jen pololepota snesitelná!"

"Nesnesitelná jest jen snesitelnost; a zkáza Září. Hřímá blíž a blíž, oblévá Tě již, Ženo, nevidíš?"

"Hechci se rozpustit, třeba to bylo ve Věezáři. Chci zůstat já!"

"Jen Věozář je já! Jen Svatozář Tvou vůl; jen vlastní svou Glorielou Ty!"

"Bojím se svého bílého, beztvárného strašidla a hnuším si je; jest čirým Nic."

"Duo bojí se mňa. Duše ze všech nejsvětlejší a proto nejsetmělejší ze všech, přílišná Záře: Ty, do Tny se zamilovavší, ji pijící, až jsi v ní potonula! Vzhůru do věčné vlasti Tvé a Mé! Za mnou konečně!"

A kníže viděl, jak stín, v plamen stále bálejší a mocnější se rozhořívaje, roste, prorývá strop kobky, týčí k oblakům, nad oblaky, k hvězdám, nade hvězdy svou nadvznešenou, laskavě strašlivou tvář... A z neskonalých zaznívala ještě poslední dohořívající slova boha:

"Já, choť Tvůj na Výsestech a od Věčnosti, sestoupil jsem a člověkem se stal jen proto, abych Tě vysvobodil z močálu Joci. Nezdařilo se to - tam; zdařilo se to zde! Já poslal jsem Tě do šarlatových pekél a vedl všechny kroky Tvé; i toho, jenž tu čeká Tvé Spásy. Jím uléhčil jsem Ti a urychlil Vítězství, jím házím Ti do tůně Tvé zachranné lano, - nejlaskavější ve své krutosti!... Za mnou, do nekonečné Záře, ženo Má!" -

Světlo doduněl Hlas. Naposled zarechotil nebeský výstřel. To do věže udeřil blesk. A jako by se jim černé zdi vzšaly, zmohutnělo náhle tajemné, bílé světlo a rostlo, požárové, víc a víc.

Ale Daemon tvář neotkrývala. Tehla několikrát šátkem, ale jen usta obnažila. A lomcovala se tak strašně, jako by neviditelné, nejsilnější ruce jí cloumaly.

"I zavřenými víčky proniká to děsné, nesnesitelné, neuniknutelné Světlo," - zasténala, "Peklo za mnou - rudé - bílé peklo přede mnou... Ale toto je horší... A On?... jen má fantazie... Nezahodím Sebe."

A tu promluvil jemné kníže:

"Najdeš se; neměla jsi se! Nemáme se, dokud nemáme vše, dokud v Sobě vše v lásce neroztavíme. To, co je nejvlídnější, zdá se tomu, kdo, jako všichni lidé! zvyklý je pouze na krutost, tím nejstrašnější. A nejhnusnější je nejchutnější. Helge má, poslechni Ho! On je jedním z bohů nejvyšších!"

"Tys - jej - slyšel?"

"I viděl."

"Všecky - jen - můj - hokus pokus!" zašeptala se ženskou umíněností...
"Vždyť jsem živá, blázne!"

"Jsi živá; ale v oděvu, na němž ležiš, sláma - není! - Nevidím to, ale vím to - -"

- - "Víš tedy vše - ?"

"Přišla jsi sem, abys, - poddala se mně a unikla tím rudému poku; dnes je poslední náš Den. Šla jsi sem, jako se jde na popravu; obědovat mrtvé ropuchy není maličkost; a já byl hašivější než mrtvá ropucha. Když se Ti to, třebas měla oči zastřeny, nezdařilo, padlas nazpět do svého původního úmyslu: poddat se mně nejdříve - a pak náhle ode mne zmizet a nechat mne, Šábelsky z nebeské slasti procitnuvšího, ležet na - - kostře, obalené strašným bahnem, červy - - . To měl být poslední úder tvé pomsty. Ale v tu chvíli přišel - On. Aby tebe zachránil. Ne mne. Neboť já se už nebojím. Teď teprve rozeznávám něco pod tebou..."

A vyňav zpod růžové látky cosi strašného - - políbil to-.

"Oh!" vykřikla - - a šátek odhodila. Ale zavřeny zůstaly oči. "Hollmuth - nejnonší jiskra aktivosti nedoutná již ve mně. Avšak to nestačí, - musím tě i - milovat... Tvůj duch je teď krásný - - proč tělo tvé tak ohyzdné?"

"Anad není, Helgičko. Ohyzdné jest jen to, co vidíme prismatem své nenávisti a hnusu. Pouze nenávisť je nenávisti hodna, pouze hnus je hnusný; ba ani on. Ty, Duše, zbavená okovů těla, to dosud nevidíš?"

"Oh, duše bez těla! ta slepější než podzemní krtek!"

"Helgo má Věčná, Bohyně spící! Na rozhraní stojím smrti a života; to, co leží za mnou - smrt je, Život, co řítí se na mne. Vidím obě - Boží Milostí - Tvou milostí - milostí Jeho - Velkého Neznámého. Zničit chtěla jsi mne; a učinila jsi z nebičnejšího - Vyvolence božího... Utrpením a šílenstvím. Blahoslaven osud můj. Blahoslaveny všechna rány, Tebou mně zasazené! Blahoslaven Choť Tvůj! Díky Vám! Bohem a Září nejsem jako vy; ale jsem přece jen reflexem Boží Záře, a tedy také Ji. Nečistotou jsem nahtu Tvého, Vznešená; a i to mně stačí: i tím jsem Ty, Ty - pro Věčnost... Nejpokornější, k smrti zbitý pes je také Bůh. Vše, i Ty, jest jen reflexem Boží Záře - a Bůh sám jest jen Reflexem vým - "

"Jak zní tvůj hlas! Zlaté a volebné... Podař mně ruku... Jaká maličká a hobouká... Co - co - co to mnou rozkošně prochvělo? Jako bych se dotkla - Jeho..." Zkroutila se smyslně. "Bože - jsi to - ty?"

A bezděky, z touhy jen, otevřela oči. Naposled zařvala nebosa. Zestrosobilo se bílé Světlo. Neviditelnými staly se plameny svícen, jako oheň sirky v záři poledního slunce. A každý černý kámen starých zdí byl férickým, slunečním dementem.

- - "Jde to zde?... Oh! To nejste vy - . Však jste - jste - ten váš dětský, dětský výraz - , ale jaký jste divukrásný! Šeraf! bůh! sluneční bůh - slunce samo... Vše kol rozzářeno dementovým světlem Tvým... Ó, že jsem byla tak dlouho slepá a neviděla Tvou Nádhery! Oh, že Tys byl tak slepý, že sám jsi ji neviděl, - abych já ji neuzřela... A jak jsi velký a mocný, nad hvězdy čníš, jako - On... On a Ty - jedno jste! Ty a já - jedno jsme! Ve Všezáří. Oceán Bílého Světla Mého, neskonaleho, který jsi všim! Ty Dokonalosti, jak jsi nežná a sladká! Mé Strašidlo - Milostné! přepovední Chaosu Vítězný, jenž jsi Harmonií svrchovanou! vše, co nejsi Ty, jen dissonancí jest a bídné! Ale vše jsi Ty, jen vidět to je nutno; vše jest Ty, jakmile to jen ví, že je Ty!... Teď teprve, hledíc na Tebe, vznešeného i v pokoře, božského i v poniženosti, vím, co to Všudypřítomnost Boží, co Vše a všechno a Jedno... Ó, jak sladký je Hnus, a Slepota jak zářná! Jak slastná Bolest, krásná Ohyzdnost, pravdivá Lež, - a Noc jak nadsluneční!... Ó pojd, Ty Kráso Má Věčná, - vnikni do mne, prozař Probuze-nou a Spasenou - - !"

A prudce strhal knížet na sebe. Pocítil bolest na tváři, ale tak divně, jako by ji někdo jiný, někdo pod ním cítil...

Lahodně hrínalo kol nich Světlo Věčné - - -

Právě ve chvíli a na místě, kdy a kde zapadly na východě západní, vyhrnulé mraky, vyšlo slunce. Hradní sluhové, Sternenhochovi příbuzní, lékaři vplížili se, žasnouce, do věže - a do hladomorny. A s opatrnou hrůzou rozžali svítilny. Neboť svítilna knížete zhasla, polita byvši Vyšším Světlem... A spatřili jej, ležícího na čemsi růžovém a zeleném a - - pohybujícího se - - - - -

Utíkali. Někteří cمدللي. Vraceli se. Odtrhli knížete, stále se při tom pohybujícího..., je nevidoucího, světlo se usmívajícího.

Jeden ze sluhů, o němž se říkalo, že má dar druhého zraku, tvrdil, že při vstupu do kobky spatřil ji osvětlenou sněhově bílým třpytem, jaký se na zemi nevyskytuje; ten rychle prohal, za okamžik zhasl ve tmě.

Kosti rukou a nohou jednoroční mrtvolky byly ovinuty provazy. V tom, co zbylo z čsta, nalezeny nečisté hadříky, které věda uznala za zbytky ponožky. Totáž věda konstatovala v "žaludku" zbytky nestrávené syrové krve, a prohlásila, že smrt nastala, asi za 14 dní, vykrvácením; spoutaná rozkoušala si ramena, kolena, vůbec vše, kam zuby mohla dosáhnout. Jinak byla by prý žila ještě o několik dní déle. Učinila tak, tvrdili učenci, aby ulovila své žizni. My však soudíme, že skončila sebevraždou. -

Niže Sternenhoch poranil si klesnutím na mrtvolu o její obnažené nosní kosti tvář. Milostivá byla mu Daemona i zde! - - Za dva dny zemřel otravou krve. Až do příchodu posledního bezvědomí - stále usmívavý a veselý, jako jínoc, jemuž dívka vyznala právě lásku. Pronášel, nadšenec, za minutu více nádherných myšlenek, než jich pronese normální inteligent za celý život. Třeštil ovšem; např. zaměřoval choť svou se sluneční září.

Neviděli ho lidé, stojící nad ním v hodině smrti, Zrakem, kterým Ona spatřila pravý obraz jeho zasněné duše v hladomorně. Přesto ho nepoznávali a šeptali si s bázní: "Jak je krásný!" Vskutku i pro pozemský zrak stal se hezounkým ubohý obličejíček... Úžasné se ztenčil a zjemnil jeho nos; stáhly se transcendentálně usmívavé tlusté rty, že tvořily skoro úzkou linii; zveličilo se zázračně čelo; a zavřené oči více pravily než dříve, když hleděly...

A ve chvíli, když zavírali nad ním rakev, vzplanula tvář mysticky, jakoby vlastním světlem, pod pohledem slunce. Po celý den se neobjevilo - a zapadlo hned opět za mrak v ten okamžik, když zapadlo víko nad hlavou Pokorného Vítěze.

To Bohyně poslala i odloženému Oděvu Jeho Svaté Duše poslední, sluneční políbení. -